

1	Garanti	5	5.10	Elmanövrerade ytterspeglar.....	35
2	Inledning	7	5.11	Tankning av bränsle för dieselmotor.....	35
2.1	Allmänt	8	5.12	AdBlue	35
2.2	Information om miljöskydd	8	6	Uppställning av husbilen	37
3	Säkerhet	11	6.1	Parkeringsbromsen	37
3.1	Brandskydd	11	6.2	Fotsteg	37
3.1.1	Undvika brandrisker	11	6.3	Nivåklossar	37
3.1.2	Brandbekämpning	11	6.4	Stödben	37
3.1.3	Vid brand	11	6.4.1	Allmänna anvisningar	37
3.2	Allmänt	12	6.4.2	Stödben	38
3.3	Trafiksäkerhet	12	6.5	230 V-anslutning	38
3.4	Släpvnagskörning	13	6.6	Kylskåp	38
3.5	Gasanläggning	14	7	Boende	39
3.5.1	Allmänna anvisningar	14	7.1	Dörrar	39
3.5.2	Gasflaskor	15	7.1.1	Förardörr, ingångsdörr, utsida	39
3.6	Elektrisk anläggning	16	7.1.2	Ingångsdörr, insida	40
3.7	Vattensystem	16	7.1.3	Ingångsdörr, insida (dörrhandtag halvrunt)	40
4	Innan resan börjar	17	7.1.4	Förardörr, inre (I-modell)	41
4.1	Första idrifttagandet	17	7.1.5	Insektsskydd på ingångsdörren, utdragbart	41
4.2	Fordonsregistreringen	17	7.2	Utvändiga luckor	41
4.3	Last	17	7.2.1	Lucklås, ellipsformat	42
4.3.1	Begrepp	18	7.3	Vädra	42
4.3.2	Beräkning av last	20	7.4	Fönster	43
4.3.3	Lasta fordonet på rätt sätt	21	7.4.1	Skjutfönster utan lås	43
4.3.4	Bakre lastutrymme/bakre bagageutrymme	23	7.4.2	Överkantshängt fönster med automatik-spärrar	44
4.3.5	Cykelställ	23	7.4.3	Mörkläggningsrullgardin och insektsnät	46
4.4	Fotsteg	24	7.4.4	Takfönster med vridspärrar	46
4.5	Plisségardin för vindruta och sidoruta	25	7.4.5	Plisségardin och insektsskydd	48
4.6	Mörkläggningsgardin för förarhytt	25	7.5	Takluckor	48
4.7	PVC-golvbeläggning	26	7.5.1	Taklucka med snäpplås	49
4.8	TV-apparat	26	7.5.2	Heki-taklucka (mini och midi)	51
4.9	Kanalspärr (I-modell)	26	7.6	Bord	52
4.10	Motorhuv (I-modell)	27	7.6.1	Hängbord med ledat stödben	52
4.11	Fylla på spolarvätska (I-modell)	27	7.6.2	Lyftbord	53
4.12	Kontrollera oljenivån (I-modell)	28	7.7	Lampor	54
4.13	Snökedjor	28	7.7.1	LED-lampa (I-modell)	54
4.14	Trafiksäkerhet	29	7.8	TV-anläggning	54
5	På väg	31	7.9	TV-anläggning (platt bildskärm över sittbänk)	56
5.1	Köra husbilen	31	7.10	Sängar	56
5.2	Körhastighet	31	7.10.1	Alkovsäng	56
5.3	Bromsar	32	7.10.2	Höjbar säng	57
5.4	Säkerhetsbälten	32	7.10.3	Våningssäng	59
5.4.1	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt	33	7.10.4	Fast säng (gasfjäder)	60
5.5	Förarstol och passagerarstol	33	7.10.5	Sängyta av bakre enkelsängar	60
5.6	Nackstöd	33	7.11	Bygga om sittgrupperna för sänggående	61
5.7	Sittplatsernas placering	33	7.11.1	Sittgrupp i mitten	61
5.8	Surfplattehållare	34	7.11.2	Främre sittbänk med längsgående sittbänk	62
5.9	Elmanövrerad fönsterhiss	34			

7.11.3	Främre sittbänk med längsgående sits	63	10.3	Spis.	96
7.11.4	Främre sittbänk (extrasäng).	64	10.3.1	Gasspis.	96
8	Gasanläggning	65	10.3.2	Gasugn med grill (Thetford Duplex)	97
8.1	Allmänt	65	10.3.3	Spisfläkt (cirkulation)	99
8.2	Gasflaskor	66	10.4	Kylskåp	99
8.3	Gasförbrukning	67	10.4.1	Kylskåpets ventilationsgaller	100
8.4	Byta ut gasflaskor	68	10.4.2	Drift (Thetford)	100
8.5	Gasavstängningsventiler	69	10.4.3	Lås till kylskåpsdörr	102
9	Elektrisk anläggning.	71	11	Sanitetssystem	103
9.1	Allmänna säkerhetsanvisningar	71	11.1	Vattenförsörjning, allmänt.	103
9.2	Begrepp	71	11.2	Vattentank	104
9.3	12 V-nät	72	11.2.1	Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock	104
9.3.1	Bodelsbatteri	72	11.2.2	Påfyllning av vattensystem	104
9.3.2	Ladda batteri över 230 V-försörjningen	74	11.2.3	Fylla på vatten efteråt	105
9.3.3	Ladda batteri med fordonets motor	74	11.2.4	Minska vattenvolymen för körning.	106
9.3.4	Ladda startbatteriet	74	11.2.5	Tappa av vatten	106
9.4	Ei-block (EBL 119).	75	11.2.6	Tömma vattensystemet	107
9.4.1	Batteri-brytare	77	11.2.7	Monteringsställe för säkerhets-/avtappningsventil	108
9.4.2	Batteriväljare	77	11.3	Avloppstank	108
9.4.3	Batteriövervakning	77	11.4	Toaletterum	109
9.4.4	Batteriladdning	78	11.5	Vario-toaletterum	110
9.5	Panel (LT 100).	78	11.6	Toalett.	111
9.5.1	Huvudbrytare 12 V.	78	11.6.1	Thetford-toalett	111
9.5.2	Lysdiodskala för batterispänning	79	11.6.2	Tömning av latrintank	113
9.5.3	Lysdiodskala för tanknivå.	80	11.6.3	Vinterdrift	113
9.6	230 V-nät	81	11.6.4	Tillfällig avställning	114
9.6.1	230 V-anslutning (CEE-uttag)	81	12	Skötsel	115
9.6.2	Anslut 230 V-försörjningen.	81	12.1	Utvändig skötsel	115
9.7	Säkringar	82	12.1.1	Allmänt	115
9.7.1	12 V-säkringar	83	12.1.2	Tvätta med högtryckstvätt	115
9.7.2	230 V-säkring.	84	12.1.3	Tvättning av fordonet	116
10	Fast installerade apparater	85	12.1.4	Fönsterrutor av akrylglas	116
10.1	Allmänt	85	12.1.5	Underrede.	117
10.2	Värmesystem/ varmvattenberedning	86	12.1.6	Fotsteg	117
10.2.1	Modeller med avgaskanal på höger fordonssida	86	12.2	Invändig skötsel	117
10.2.2	Säkerhetsbrytare	87	12.3	Vattensystem	118
10.2.3	Uppvärmning på rätt sätt	87	12.3.1	Rengöra vattentanken	118
10.2.4	Värmesystem och varmvattenberedning (Truma Combi).	88	12.3.2	Rengöra vattenledningar	118
10.2.5	Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus.	89	12.3.3	Desinficera vattensystemet	119
10.2.6	Säkerhets-/avtappningsventil.	93	12.3.4	Avloppstank	119
10.2.7	Väggkamin	94	12.4	Spisfläkt (cirkulation)	120
10.2.8	Elektrisk golvvärme	95	12.5	Vinterskötsel.	121
			12.5.1	Förberedelser	121
			12.5.2	Vinterdrift	121
			12.5.3	Efter vintern	121
			12.6	Avställning	122
			12.6.1	Tillfällig avställning	122
			12.6.2	Avställning över vintern	123
			12.6.3	Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning	124

13	Underhåll	125	16	Tekniska data	143
13.1	Inspektioner	125	16.1	Mått och tillåtet antal personer	143
13.2	Underhållsarbeten	125	17	Användbara tips	145
13.3	Byte av glödlampor, utvändigt	125	17.1	Trafikbestämmelser i utlandet	145
13.3.1	Belysning front	126	17.2	Hjälp på Europavägarna	145
13.3.2	Belysning bak	127	17.3	Gasförsörjningen i de europeiska länderna	145
13.4	Byte av glödlampor, invändigt	128	17.4	Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna	146
13.4.1	LED-lampor	128	17.5	Tips för en säkrare övernattnin på resan	146
13.5	Reservdelar	129	17.6	Tips för vintercampare	146
13.6	Typskylt	130	17.7	Checklista för resan	147
13.7	Varnings- och hänvisningsetikett	130			
14	Hjul och däck	131			
14.1	Allmänt	131			
14.2	Däckurval	132			
14.3	Beteckningar på däcken	133			
14.4	Användning av däcken	133			
14.5	Åtdragningsmoment	133			
14.6	Däcktryck	133			
15	Störningsorsaker	135			
15.1	Kapitelöversikt	135			
15.2	Bromssystem	135			
15.3	Elektrisk anläggning	135			
15.4	Gasanläggning	137			
15.5	Spis	137			
15.6	Spisfläkt	138			
15.7	Värmesystem/ varmvattenberedare	138			
15.8	Kylskåp	139			
15.9	Vattenförsörjning	140			
15.10	Påbyggnad	142			

Garantisedel

Fordonsdata

Modell:

Fordonstillverkare/motortyp:

Serie-nr.:

Leveransdatum:

Reg. datum:

Köpt hos:

Garantin gäller till:

Nyckelnummer:

Chassi-nr.:

Kundadress:

Namn, förnamn:

Gata, husnummer:

Postnr., ort:

Återförsäljarens underskrift och stämpel

Ändringar på konstruktionen, utrustningen och leveransen förbehålls. Även extrautrustningar som ej ingår i standardutförande är listade. Beskrivningar och illustrationer i denna broschyr är ej tillordnade en bestämd version. För samtliga detaljer gäller endast respektive utrustningslista.

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

► Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

► Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

► Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

► Denna symbol hänvisar till miljövårdsaspekter.

Till husbilen medföljer en pärm med följande fordonshandlingar:

- Bruks- och monteringsanvisningar till olika fast installerade apparater
- Komplet dokumentation från chassitillverkaren
- Provningsintyg för gasanläggningar enligt tyska bestämmelser

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller extrautrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är inte speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här extrautrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha extrautrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Extrautrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

- Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.
- Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

2.1 Allmänt

Husbilen är en produkt från Capron GmbH.

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iaktas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgods och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

2.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Avloppsvatten skall aldrig tömmas i rännstensbrunnar och sopor inte slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och latrintanken får endast tömmas på speciella hanteeringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).
Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Låt aldrig latrintanken bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall latrintanken tömmas omedelbart.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner för frågor gällande avfallshandlingen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.

- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motorns drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

Hänvisningarna gäller:

- brandskydd och förhållningssätt vid bränder
- allmänt förhållningssätt vid bruk av fordonet
- fordonets trafiksäkerhet
- släpvagnskörning
- fordonets gasanläggning
- fordonets elektriska anläggning
- fordonets vattensystem

3.1 Brandskydd

3.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

3.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ha alltid med dig en pulverbrandsläckare i fordonet. Brandsläckare måste vara godkänd, kontrollerad och finnas till hands.
- ▶ Brandsläckare ingår inte i leveransen.
- ▶ Brandsläckaren skall kontrolleras regelbundet av auktoriserad fackpersonal. Beakta respektive kontrolldatum.
- ▶ I närheten av spisen ska alltid en brandfilt finnas redo.

3.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuerar alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

Som nödutgång gäller alla fönster och dörrar som uppfyller följande kriterier:

- Öppning utåt eller förskjutning i horisontell riktning
- Öppningsvinkel minst 70°
- Diameter för smal öppning ska vara minst 450 mm
- Avståndet från fordonets golv ska vara max. 950 mm

3.2 Allmänt

- Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilation i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation) monterade. Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fri från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningsrisk föreligger genom syrebrist och värmefrånluft.
- Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/driftn instruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Lakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller extrautrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del extrakomponenter ska registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller serviceställen.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.
- ▷ Beträd inte fordonshuven på delintegrerade modeller.

- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

3.3 Trafiksäkerhet

- Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- Säkra den höjbara sängen före avfärd.
- Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara sotlarna vara låsta i färdriktningen.
- Ställ in TV-apparaten på ett säkert ställe innan färden börjar.

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 5). Det maximalt tillåtna antalet passage-rare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Det är inte tillåtet att uppehålla sig i alkoven under resan.
- ▶ Säkra alltid barnen med de barnsäkerhetsutrustningar som är anpas-sade till respektive kroppsstorlek och vikt.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Endast framåtrik-tade bilbarnskydd är tillåtna.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklast) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningsrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 4).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets tekniskt tillåtna totalvikt och den tillåtna axel-belastningen när du lastar bilen eller om du t. ex. avbryter resan för att handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng alla skåpdörrar, toalettdörren, alla lådor och luckor innan du startar. Spärra kylskåpets dörrsäkring.
- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Ta bort de externa stödben innan körningen påbörjas.
- ▷ Placera antennen i "viloläge" innan färden påbörjas.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 14.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 14).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

3.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppe-hålla sig mellan dragfordonet och släpet.

3.5 Gasanläggning

3.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Förbjudet att värma under körning.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.

- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

3.5.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 6 kg-gasflaskor. Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

3.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

3.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 12).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

Hänvisningarna gäller:

- det första idrifttagandet
- fordonsregistreringen
- last och lastberäkning
- korrekt last av fordonet och cykelstället
- släpvagnskörning
- inkörning och utkörning av fotsteget
- PVC-golvbeläggningen
- förvaring av TV-apparaten
- användning av kanalspärren
- öppning av motorhuven
- påfyllning av spolarvätska
- kontrollera motoroljenivån
- användning av snökedjor

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

4.1 Första idrifttagandet

- Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 14.

Tillsammans med husbilen får du en sats nycklar som består av nycklar för basfordonet och nycklar för påbyggnaden.

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

4.2 Fordonsregistreringen

Husbilen måste registreras. Beakta gällande bestämmelser.

Tänk på att det, trots EU-nummerplåtar, krävs speciella, nationella nummerplåtar i en del länder.

4.3 Last

- Om fordonet överbelastas och har felaktigt däcktryck kan det leda till att däcken punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).
- I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 4.3.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte genom lastning den tekniskt tillåtna totalvikten, som anges i fordonshandlingarna (tillåten totalvikt), eller det maximala axeltrycket.
- ▷ Inbyggda tillbehör och extrautrustning gör att man kan lasta mindre mängder.
- ▷ Observera alltid fordonets tillåtna axelbelastning som står i fordonshandlingarna.

Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

Maximalt tillåten last

Beteckning	Belastning (kg)
Cykelställ 4 cyklar	60
Motorcykelhållare	100
Bakre lastutrymme och bakre bagageutrymme	150 ¹⁾
Alkovsäng	200
Bakre säng	200
Våningssängar	100
Höjbar säng	250
Skåp för höjbar säng, vänster respektive höger sida	5

¹⁾ Då en släpvnagskoppling är monterad på fordonet uppgår den tillåtna lasten till 250 kg.

4.3.1 Begrepp

- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd

Den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd är den vikt som fordonet aldrig får överskrida.

I den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd ingår **faktisk vikt** och **lasten**.

Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk vikt

I den faktiska vikten ingår fordonets vikt i körklart tillstånd och extrautrustning från fabriken.

Vikt i körklart tillstånd

Vikten i körklart tillstånd är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive extrautrustning från fabriken).

Vikten i körklart tillstånd är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive extrautrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt

Till tjänstevikten räknas påfyllda smörjmedel, olja och kylvätska, fordonsverktyg, reservhjulet resp. däckreparationssatsen och en till 90 % påfylld bränsletank.

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- En till 100 % fylld aluminiumgasflaska
- Ett fyllt värmesystem
- En kabeltrumma för 230 V-försörjningen

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank på 100 l (volymen kan av viktorsaker minskas på fabriken genom att öppna en utloppskran)	100 kg
Gasflaska (11 kg _{gas} + 5,5 kg _{aluminiumgasflaska})	+ 16,5 kg
Varmvattenberedare med 10 l	+ 10 kg
Kabeltrumma för 230 V-försörjningen	+ 4 kg
Summa	= 130,5 kg

Vikten i körklart tillstånd och den faktiska vikten anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Last

Lasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Extrautrustningar
- Personlig utrustning

- Fordonets last kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får **inte** räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Extrautrustningar

Tillbehörsutrustningen består av tillbehör och extrautrustningar. Extrautrustning är till exempel:

- Släpvagnskoppling
- Takreling
- Markis
- Cykelställ eller motorcykelhållare
- Satellitsystem

Vikten på de olika extrautrustningarna går att erhålla vid förfrågan till tillverkaren.

Personlig utrustning

Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller extrautrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar
- Elektriska småenheter (t. ex. kaffemaskin)

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel Minsta vikten M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Förklaring N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren
 L = fordonets totala längd i meter

4.3.2 Beräkning av last

- Lasten beräknas från fabrik till en viss del utgående från fasta medelviker. Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet får, av säkerhetsskäl, aldrig överskridas.
- I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 4.3.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän väg innan färdens börjar.

Lasten (se avsnitt 4.3.1) är här viktskillnaden mellan

- tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska vikten.

Exempel på beräkning av lasten

	Vikt i kg	Beräkna
Tekniskt tillåten totalvikt enligt fordonshandlingarna	3500	
Faktisk vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 3070	
Ger tillåten last	430	
Konventionell belastning, t. ex. 3 personer à 75 kg	- 225	
Extrautrustningar	- 40	
Resulterar i personlig utrustning	= 165	

Beräkningen av lasten utgående från differensen mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska vikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett extrautrustning.

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 4.3.3). Summan av värdena anger fordonets aktuella vikt.

Skillnaden mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga lasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga lasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

4.3.3 Lasta fordonet på rätt sätt

- ▶ Av säkerhetsskäl får den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Beakta axellasterna som anges i fordonshandlingarna. Beakta dessutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 14).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{l_2}{l_1}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bacräcket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpen.
- ▶ Lasta endast cyklar (max. 4 st.) på cykelstället.

Stora förvaringsutrymmen har plats även för tyngre föremål (t. ex. skoter). Bakaxelns axellast kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler $A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

Last på bakaxeln – G = last på framaxeln

Förklaring

A = avstånd mellan lastutrymmet och framaxeln i cm
 G = lastens vikt i lastutrymmet i kg
 R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

► Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av lastutrymmet eller till mitten av bakhjulet.

Beräkna axellasten:

- Multiplicera avståndet mellan lastutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i lastutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i lastutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och lastutrymmet.
- I det andra steget dras vikten i lastutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
- Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
- I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxelns last och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxelns last. Hur bakaxelns och framaxelns last beräknas beskrivs i avsnitt 4.3.2.

Om det beräknade värdet överskrider max. tillåten axellast måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämrar däckens vidhäftning på vägytan (traktion) och fordonet styrbarhet, detta gäller särskilt för framhjulsdrivna fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i lastutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till axellasten)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i lastutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från axellasten)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till axellasten)			-11,5 (kg)

4.3.4 Bakre lastutrymme/bakre bagageutrymme

- ▶ Beakta den tekniskt tillåtna axelbelastningen och den max. tillåtna totala vikten när du lastar det bakre lastutrymme/bagageutrymme.
- ▶ Den maximalt tillåtna lasten i det bakre lastutrymme/bagageutrymme uppgår till 150 kg. Då en släpvagnskoppling är monterad på fordonet uppgår den tillåtna lasten till 250 kg. Överskrid inte den tillåtna bakaxel-lasten.
- ▶ Beakta: När det bakre lastutrymme eller (beroende på modell) det bakre bagageutrymme **belastas** maximalt, **avlastas** framaxeln genom hävstängseffekten. Köregenskaperna försämras.

- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningen.

4.3.5 Cykelställ

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar cykelstället.
- ▶ Cyklar får inte stå ut över fordonets max. bredd. Ställ in fästianordningarna för cyklarna i enlighet därmed.
- ▶ Cykelstället ska endast användas för cyklar.
- ▶ Transportera aldrig mer än tillåtet antal cyklar för det cykelställ som används.
- ▶ Stanna och kontrollera att cyklarna sitter fast ordentligt efter ca 1 mil. Upprepa sedan för säkerhets skull kontrollen varje gång du stannar.

- ▷ Nummerplåtarna och bakljusen får inte täckas över.
- ▷ Det är inte tillåtet att köra med utfällt cykelställ utan cyklar.
- ▷ Kontrollera följande före varje start:
 - Är det tomt cykelstället ordentligt hopfällt?
 - Är cyklarna säkert fastlåsta på cykelstället med cykelställets remmar?

Fästa cyklar på cykelstället

När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Tyngdpunkten måste finnas mycket nära fordonets bakvägg. Fäst cyklarna alltid inifrån och ut.

Så här fäster man cyklar på rätt sätt på cykelstället:

- Fäll ner eller dra ut cykelstället beroende på modell.
- Den tyngsta cykeln ska vara närmast bakväggen.
- De lättare cyklarna ställs i mitten eller längst ut.
- Fäst de främre och bakre cykelhjulen med cykelställets respektive spännremmar.
- Fäst dessutom den yttersta cykeln beroende på modell av cykelställ i fästbygeln eller fästarmen samt med distansdelen.

Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära bakväggen som möjligt.

4.4 Fotsteg

- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.

- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 12).

- ▷ Knappen för manövrering av fotsteget sitter inne fordonet vid ingångsdörren.
- ▷ Om fotsteget inte är riktigt inkört och låst när tändningen slås på, ljuder en varningssignal.

Ibland är fordonen inte utrustade med ett elektriskt fotsteg, utan med en nedre, bekvämt åtkomlig kupè-ingång (I-Modell).

Beroende på modell har fordonen elektriskt utskjutbara fotsteg med ett eller två trappsteg.

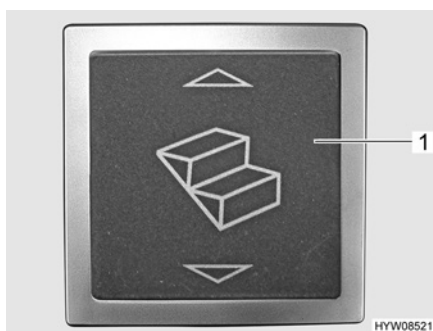

Bild 1 Reglage fotsteg

Kör ut fotsteget helt. Först när fotsteget är helt utkört får man stiga upp på det.

Köra ut: ■ Tryck nedtill på vippkontakten (Bild 1,1) tills fotsteget har körts ut helt.

Köra in: ■ Tryck upptill på vippkontakten (Bild 1,1) tills fotsteget har körts in helt.

Nöddrift Om den elektriska drivningen för fotsteget inte fungerar körs fotsteget in manuellt enligt följande:

- Dra ut säkringssprinten från anslutningsstället till motorn.
- Lossa fyrkantsanslutningen till motorn med hjälp av ett lämpligt verktyg (t.ex. skruvmejsel).
- Kör in fotsteget för hand och säkra det med ett lämpligt hjälpmedel (t.ex. snöre).
- Kontakta kundtjänst.

4.5 Plisségardin för vindruta och sidoruta

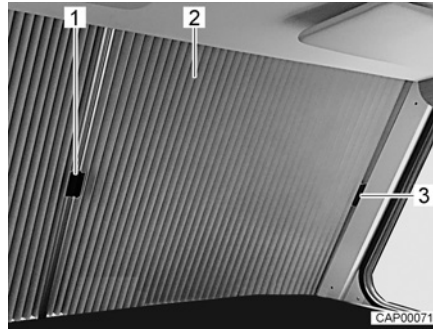

Bild 2 Plisségardin för vindrutan (stängd)

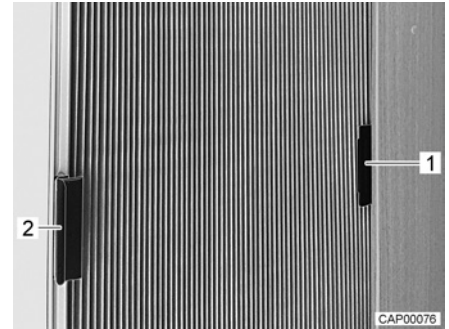

Bild 3 Plisségardin för sidorutan (stängd)

Plisségardin, säkra (vindruta):

- Skjut båda halvorna av plisségardinen (Bild 2,2) respektive på handtaget (Bild 2,1) utåt under locket på A-stolpen.
- Fäst alltid handtaget i locket (Bild 2,3). Mörkläggningsgardinen för vindrutan är på så sätt säkrad mot oavsiktlig öppning under färden.

Säkra plisségardinen, (sidoruta):

- Skjut alltid plisségardinen i handtaget (Bild 3,1) i påbyggnaden (Bild 3,2). Plisségardinen är på så sätt säkrad mot oavsiktlig stängning.

4.6 Mörkläggningsgardin för förarhytt

- Se till att mörkläggningsgardinen är öppnad och säkrad före färd.

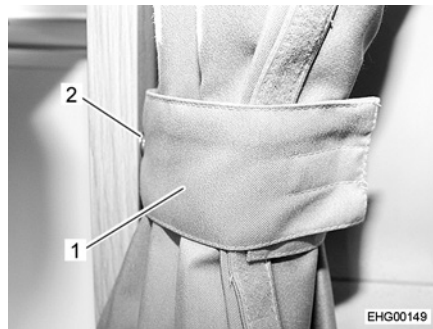

Bild 4 Mörkläggningsgardin, säkrad)

Säkra:

- Mörkläggningsgardinens båda halvor måste föras till sidan.
- Säkra mörkläggningsgardinen med omtag (Bild 4,1) och tryckknapp (Bild 4,2).

4.7 PVC-golvbeläggning

- Gasledningar och elkablar har installerats i golvet. Borra aldrig hål eller skruva in skruvar i golvet. Risk för gasexplosion, elektriskt stöt eller kortslutning om någon ledning skadas.

- ▷ Skor med vassa klackar kan efterlämna märken som inte går att ta bort på PVC-golvbeläggningen. Använd därför inte skor med vassa klackar i fordonet.
- ▷ Pålagda gummimattor resp. längre tids inverkan t.ex. av ketchup, morotsaft, kulspetsbläck, blod eller läppstift kan leda till missfärgning av PVC-golvbeläggningen. Avlägsna om möjligt omgående fläckar på golvet.

4.8 TV-apparat

- Ställ in TV-apparaten på ett säkert ställe innan färden börjar.
- Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall! Viloläge betyder: Antennen är riktad bakåt, den är helt nedsänkt och låst i detta läge.

4.9 Kanalspär (I-modell)

Värmesystemet för bodelen och basfordonets värmesystem, kan sammankopplas eller separeras sinsemellan (med en kanalspär). Om de båda värme-kanalerna är sammankopplade, kan till exempel vindrutan värmas upp, även om fordonet är parkerat och således basfordonets värmesystem inte fungerar.

Däremot rekommenderas det att stänga kanalspärren under färden och på så sätt separera värme-kanalerna sinsemellan. På så sätt, står den fulla prestandan av basfordonets värmesystem till förfogande för rutorna i förarhytten.

Skjutreglaget till kanalspärren sitter längst till vänster på instrumentbrädan.

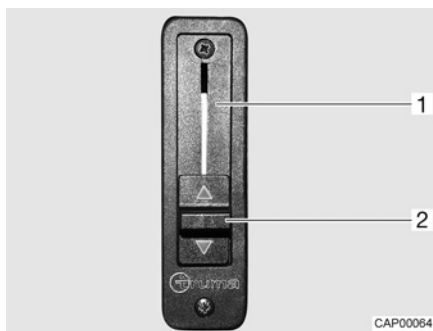

Bild 5 Skjutreglage för kanalspär

Öppna kanalspär:

- Skjut skjutreglaget (Bild 52) hela vägen upp. Kanalspärren (Bild 5,1) är öppnad. Värmesystemet för bodelen värmer även vindrutan.

Stänga kanalspär:

- Skjut skjutreglaget (Bild 52) hela vägen ner. Kanalspärren är stängd. Värmesystemet för bodelen och basfordonets värmesystem är separerade sinsemellan.

4.10 Motorhuv (I-modell)

- ▶ När motorhuv är öppen finns risk att skada sig i motorrummet.
- ▶ Motorn kan vara mycket varm även om den har varit avstängd en längre tid. Risk för brännskador!
- ▶ Utför inga arbeten i motorrummet när motorn är igång.
- ▶ Motorhuv ska alltid vara ordentligt stängd och låst när man kör. Kontrollera alltid att motorhuv har låsts när du har stängt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

Bild 6 Låsspak (motorhuv)

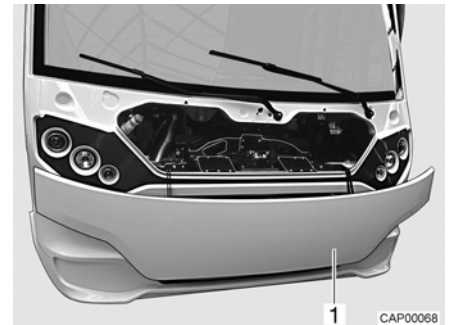

Bild 7 Motorhuv

- Öppna:**
- Drag i låsspaken (Bild 6, 1) på instrumentbrädan på fordonets vänstra sida. Motorhuv (Bild 7, 1) öppnas.
 - Sväng upp motorhuv framåt och nedåt.
- Stänga:**
- Sväng upp motorhuv uppåt.
 - Tryck på mitten av motorhuv tills den låses hörbart med snäpplåset.
 - Säkerställ att motorhuv är låst korrekt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

4.11 Fylla på spolarvätska (I-modell)

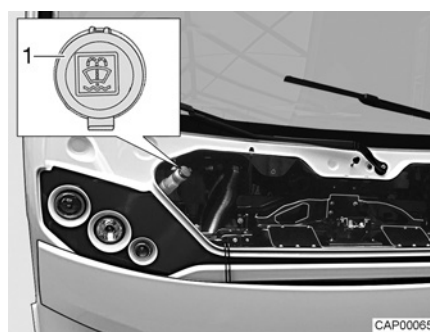

Bild 8 Påfyllningsöppning (spolarvätska)

- Lås upp och öppna motorhuv.
- Öppna locket (Bild 8, 1) på spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Fyll försiktigt på med spolarvätska.
- Stäng locket på spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Stäng motorhuv.

4.12 Kontrollera oljenivån (I-modell)

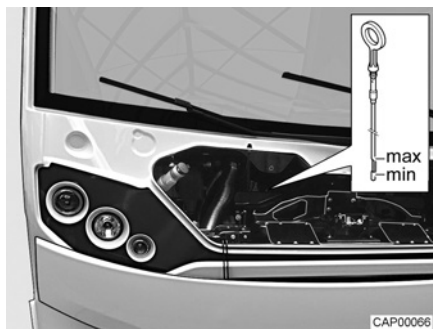

Bild 9 Oljemätsticka (motorolja)

Oljemätstickan för motorolja befinner sig i motorrummet bakom den främre tvärbalken. Oljemätstickan är markerad med rött.

▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

4.13 Snökedjor

- ▷ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däck och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▷ Beakta snökejde-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- ▷ Använd endast snökedjor som har godkänts av tillverkaren.
- ▷ Sätt inte på snökedjor på lättmetallfälgar.

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

4.14 Trafiksäkerhet

- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).

Gå igenom följande checklista innan du startar:

Basfordon

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
1	Alla fordonshandlingar finns med	
2	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
3	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
4	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
5	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
6	Bromsarnas funktionsduglighet	
7	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runtom	
8	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Påbyggnad utsida

9	Markisen helt inrullad	
10	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
11	Utvändiga anslutningar fränkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
12	Externa stöd har tagits bort	
13	Fast monterade stödben inkörda och fastsatta	
14	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	
15	Fotsteget är indraget (observera varningssignalen)	
16	De utvändiga luckorna stängda och låsta	
17	Ingångsdörren stängd	
18	Förtältbelysning avstängd	
19	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

20	Fönster och takluckor är stängda och låsta	
21	TV-apparaten har tagits bort från hållaren och sitter säkert	
22	TV-antennen är indragen (om sådan finns)	
23	Alla lösa delar befinner sig i lådor och skåp eller är fastsurrade	
24	Öppna hyllor är tömda	
25	Diskholocket säkert placerat	
26	Kylskåpsdörren är låst	
27	Kylskåp omställt till 12 V-drift	
28	Alla lådor och luckor är stängda	
29	Dörrarna i vardagsrummet och skjutdörrar har gått i lås	

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
30	Barnstolar monterade på säten med trepunktsbälten ► Endast framåtriktade bilbarnskydd är tillåtna.	
31	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
32	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	

Gasanläggning

33	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
34	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen	
35	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda	

Elektrisk anläggning

36	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 9). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 9 ► Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	
----	---	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

Hänvisningarna gäller:

- körhastigheten
- bromsarna
- säkerhetsbältena
- nackstöden inkluderade i sätena
- sittplatsernas placering
- skriv-/lässkivan
- elmanövrerad fönsterhissen
- de elmanövrerade ytterspeglarna
- tankningen

5.1 Köra husbilen

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.
- ▶ Koppla alltid ifrån yttre belysning/förtältsbelysning under färd.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.
- ▷ Kör extra försiktigt när du kör ombord på en färja, kör över ojämnheter eller backar. Stora fordon kan svänga ut rätt mycket i sidled när man kör i kurvor eller "fastna" nertill om läget är ofördelaktigt. Underredet eller delar som sitter på underredet, t. ex. motorcykelhållare, kan skadas.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 3 måste följas.

5.2 Körhastighet

- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.

- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

5.3 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

- ▷ Undvik blockering av bromsarna. Vid blockerade bromsar deformeras däckerna mer eller mindre starkt. Detta inverkar negativt på körkomforten. Det kan även leda till att däckerna går sönder.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

5.4 Säkerhetsbälten

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Se till att dina säkerhetsbälten varken tar skada på något sätt eller kläms fast. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Endast framåtriktade bilbarnskydd är tillåtna.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

5.4.1 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

5.5 Förarstol och passagerarstol

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

Förarstolen och passagerarstolen är delar av basfordonet. Inställning av stolarna beskrivs i basfordonets bruksanvisning.

5.6 Nackstöd

Ställ innan du startar in nackstödet så att bakhuvudet har ett stöd ungefär i höjd med öronen.

5.7 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de längsgående sittbänkarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Bild 10 Symbol "sittplats"

Bild 11 Symbol "Använd inte sittplatsen medan körning"

Sittplatser, som kan användas under färden har en etikett (Bild 10).

Sittplatser som inte får användas medan körning, är utrustade med en dekal (Bild 11).

5.8 Surfplattehållare

- När föraren inte är uppmärksam på vägen finns det en olycksrisk. Man ska inte installera eller manövrera en surfplatta eller smarttelefon under körning.

Bild 12 Surfplattehållare

I mitten av instrumentbräda sitter det en uppfällbar surfplattehållare. Surfplattehållaren är lämplig för surfplattor eller smarttelefoner med en skärmstorlek upp till 10" samt för anteckningsblock.

Fäll in surfplattehållaren när den inte används.

- Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

5.9 Elmanövrerad fönsterhiss

- Om fönstret stängs okontrollerat kan personer eller föremål klämmas.
- Även om fordonet lämnas för bara några korta stunder skall nyckeln tas ur rattlåset. Annars kan barn manövrera fönsterhissen och kan därvid skada sig på fönstret.

På förarsidan är fordonet utrustad med en elmanövrerad fönsterhiss.

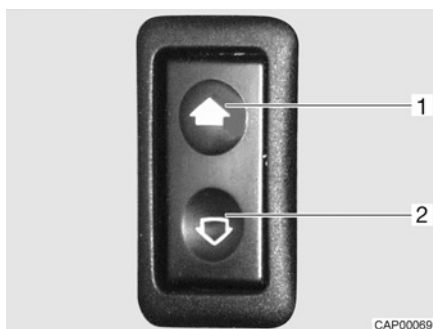

Bild 13 Brytare (elmanövrerad fönsterhiss)

Öppna: ■ Kontakten (Bild 13,2) trycks in nedtill.

Stänga: ■ Kontakten (Bild 13,1) trycks in upptill.

5.10 Elmanövrerade ytterspeglar

Beroende på utförande är fordonet utrustat med två elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar. Reglagen för inställning av ytterspeglarna och för spegelvärme finns på instrumentbrädan.

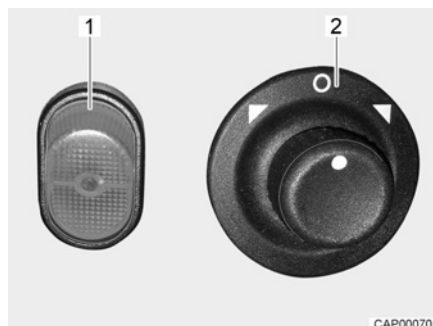

Bild 14 Brytare (elmanövrerade ytterspeglar)

Ställa in speglarna:

- Bestäm vilken spegel som ska ställas in. Vrid för detta vridströmställaren (Bild 14,2) åt vänster eller höger.
- Ställ in spegeln. Tryck för att göra detta reglaget (Bild 14,2) i önskad riktning.

Slå på värmen:

- Tryck på brytaren (Bild 14,1). Kontrolllampan i brytaren lyser orange och visar att spegeluppvärmen är i bruk.

5.11 Tankning av bränsle för dieselmotor

- Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!

Bränslepåfyllningsröret befinner sig på fordonets utsida längst fram till vänster.

5.12 AdBlue®

- För information och anvisningar om AdBlue®, se instruktionsboken för basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet.

Hänvisningarna gäller:

- parkeringsbromsen
- fotsteget
- användning av stöd
- 230 V-anslutningen
- kylskåpet

- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Använd nivåklossar vid behov. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Säkra fordonet så att den inte kan rulla iväg.
- ▷ Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Kontrollera därför regelbundet det uppställda fordonet med avseende på olika spår efter djur, på så sätt kan större skador undvikas.

6.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp husvagnen.

- ▷ Vid risk för frost lossa och dra åt parkeringsbromsen ibland. På så vis undviks fastfrysning eller fastrostning. Säkra fordonet så att det inte kan börja rulla innan parkeringsbromsen lossas.

6.2 Fotsteg

För att kunna lämna fordonet måste fotsteget vara helt utfällt.

Behövs inte på I-modell på grund av kupé-ingången.

6.3 Nivåklossar

- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

6.4 Stödben

6.4.1 Allmänna anvisningar

- ▷ Använd inte de fast monterade stöden som domkraft. Stöden har endast till uppgift att stabilisera fordonet när man har ställt upp det, det förhindrar att baxaxeln fjädrar ned.
- ▷ Se till att stöden belastats jämnt när fordonet ställs upp.
- ▷ Vrid, före färden, upp stöden till stoppläget, kör in dem helt och säkra dem.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.

6.4.2 Stödben

- Beroende på modell är sexkanten är ledad så att hylsnyckeln kan placeras i ett bättre vridläge.

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödets invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

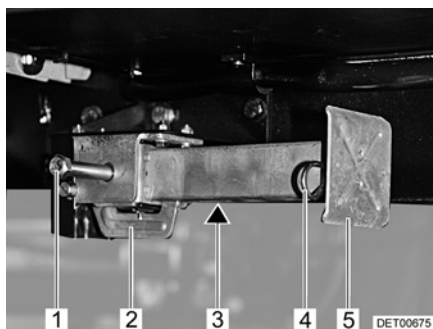

Bild 15 Stödben

Köra ut:

- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 15,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
- När längden på stödbenet kan justeras, dras sprinten (Bild 15,4) ut ur stödbenets förlängning (Bild 15,5).
- Drag ut stödbensförlängningen så att det har önskad längd.
- Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
- Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.

Köra in:

- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 15,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
- När längden på stödbenet kan justeras, dras sprinten (Bild 15,4) ut ur stödbenets förlängning (Bild 15,5).
- Skjut in stödbensförlängningen (Bild 15,5) helt och sätt in sprinten (Bild 15,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.
- Vrid sexkanten (Bild 15,1) tills stödbenet svängs uppåt och spåret (Bild 15,2) är helt vid slutet av skåran (Bild 15,3).

- Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningar helt inskjutna och säkrade med sprinten?

6.5 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 9).

6.6 Kylskåp

Kylskåpet kan endast drivas med 12 V när bilmotorn är igång. Ställ om kylskåpet på 230 V-drift eller gasdrift när fordonsmotorn är avstängd.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

Hänvisningarna gäller:

- öppning och stängning av dörrar och utvändiga luckor
- vädring av fordonet
- öppning och stängning av fönster och rullgardiner
- öppning och stängning av takluckorna
- ombyggnad av bord
- lamporna
- användning av sängar

7.1 Dörrar

► Kör endast med stängda dörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.
- ▷ Beroende på modell är låsen på förardörren och passagerardörren delar av basfordonet. För dessa modeller beskrivs öppning och stängning av förardörren och passagerardörren i basfordonets instruktionsbok.

7.1.1 Förardörr, ingångsdörr, utsida

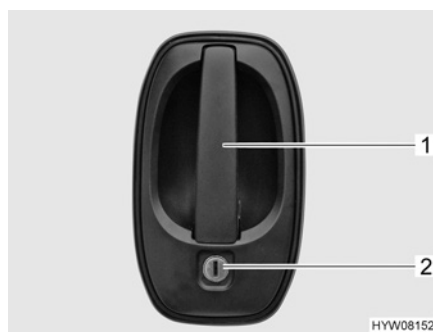

Bild 16 Dörrlås (förardörr, ingångsdörr, utsida)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 16,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts upp.
 - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
 - Drag i dörrhandtaget (Bild 16,1). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 16,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts.
 - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

7.1.2 Ingångsdörr, insida

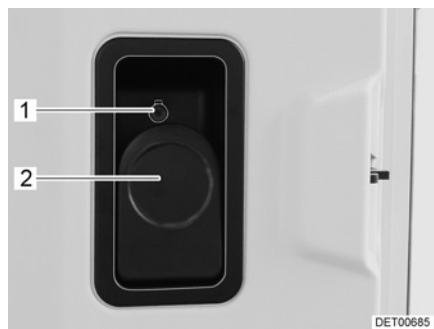

Bild 17 Dörrlås (ingångsdörr, insida, låst)

Öppna: ■ Drag i spaken (Bild 17,2).

Låsa: ■ Tryck in låsknappen (Bild 17,1).

7.1.3 Ingångsdörr, insida (dörrhandtag halvrunt)

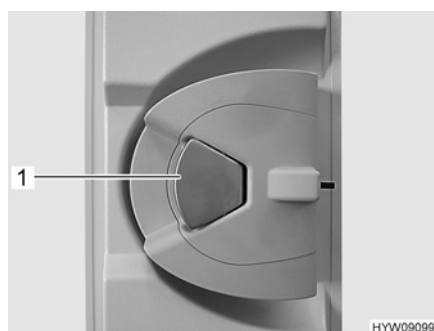

Bild 18 Dörrlås (ingångsdörr, insida)

Öppna: ■ Om dörrlåset är låst: Dra en gång i dörrhandtaget (Bild 18,1). Dörren är upplåst.

■ Drag i dörrhandtaget (Bild 18,1). Dörren är öppen.

Låsa: ■ Tryck ned dörrhandtaget (Bild 18,1).

7.1.4 Förardörr, inre (I-modell)

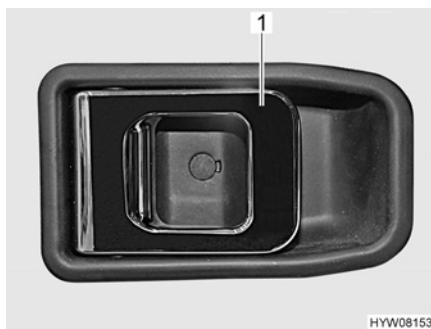

Bild 19 Dörrlås (förardörr, insida)

- Öppna:** ■ Drag i handtaget (Bild 19,1). Dörrlåset låses upp.
- Låsa:** ■ Tryck på handtaget (Bild 19,1) i greppkåpan. Dörrlåset är låst.

7.1.5 Insektsskydd på ingångsdörren, utdragbart

- ▷ Öppna insektsskyddet helt innan ingångsdörren stängs.

Bild 20 Insektsskydd

- Stänga:** ■ Ta tag i listen (Bild 20,1) och drag ut insektsskyddet helt.
- Öppna:** ■ Ta tag i listen (Bild 20,1) och ställ tillbaka insektsskyddet till utgångsläget.

7.2 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Öppna resp. stäng alla lås på luckan för att öppna och stänga den utvändiga luckan.

- ▷ Då fordonet lämnas ska samtliga luckor på utsidan stängas.

Luckorna som finns på fordonets utsida har enhetliga låscylindrar. Därför kan man öppna eller låsa dem med en och samma nyckel.

7.2.1 Lucklås, ellipsformat

- ▷ Vid regn kan det komma vatten i det öppna lucklåset. Stäng därför låshandtaget.

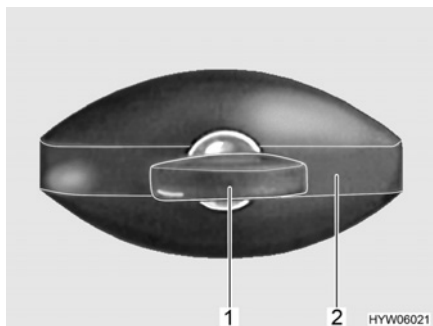

Bild 21 Lucklås (ellipsformat, låst)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 21,1) och vrid ett kvarts varv moturs. Låshandtaget (Bild 21,2) frigörs.
 - Dra ut nyckeln.
 - Låshandtaget vrids ett kvarts varv moturs. Nu är luckan öppen.
- Stänga:**
- Stäng utvändiga luckan helt.
 - Vrid låshandtaget medurs tills det är i vågrätt läge. Lucklåset har nu hakats fast, det är dock inte låst.
 - Stick in nyckeln i låscylindern.
 - Låshandtaget trycks i med nyckeln insatt, nyckeln vrids ett kvarts varv medurs. Låshandtaget är nu låst.
 - Dra ut nyckeln.

7.3 Vädra

- Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilation i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation) monterade. Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Karossöppningar (t. ex. kanterna på takluckan, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädrar tillräckligt mycket kan man förhindra att kondensvatten bildas om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift. Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren.

7.4 Fönster

- ▷ Fönstrena är försedda med mörklägningsrullgardin och insektsnät. Mörklägningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörklägningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörklägningsrullgardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörklägningsrullgardinen och fönster-rutan. Fönstret kan skadas. Stäng därför mörklägningsrullgardinen endast till 2/3 vid starkt solljus.
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Öppna resp. stäng alla låsarmar på fönstret för att öppna/stänga de överkantshängda fönstren.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.

7.4.1 Skjutfönster utan lås

Bild 22 Skjutfönster utan lås

- Öppna:**
- Dra i handtaget (Bild 22,1) och skjut eller drag det samtidigt framåt.
 - Öppna ena fönsterhalvan till önskat läge.
- Stänga:**
- Stäng fönstret till stoppläget och se till att handtaget hakar i.

7.4.2 Överkantshängt fönster med automatik-spärrar

- ▷ Se till att det överkantshängda fönstret **inte** står i läget "kontinuerlig väd-ring" medan man kör.
- ▷ När det överkantshängda fönstret öppnas ska det göras utan att vridspän-ningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Öppna det överkantshängda fönstret helt så att spärren lossas innan det stängs.
- ▷ Om låsarmen är utrustad med en låsknapp, så måste låsknappen tryckas in varje gång som låsarmen ska manövreras.

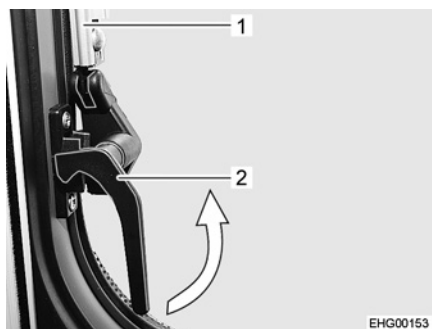

Bild 23 Låsarm, i sidan (i läget "stängd")

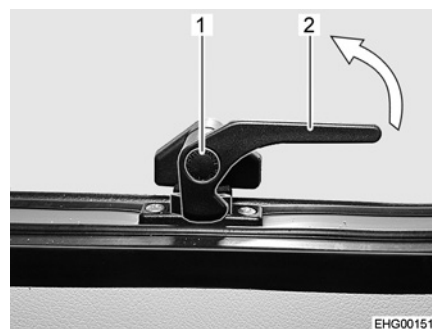

Bild 24 Låsarm, nedtill (i läget "stängd")

- Öppna:**
- Sväng låsarmarna i sidorna (Bild 23,2) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
 - Tryck på låsknappen (Bild 24,1) på låsarmen nedtill (Bild 24,2) och håll den nedtryckt.
 - Sväng låsarmen nedtill (Bild 24,2) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
 - Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Automatik-spärren (Bild 23,1) hakar fast automatiskt.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

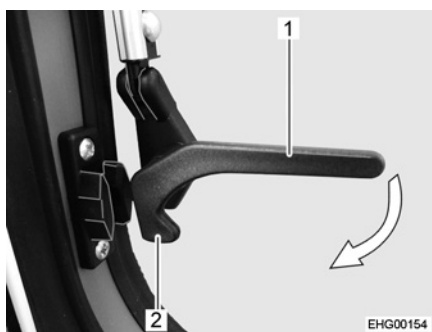

Bild 25 Låsarm, i sidan (i läget "öppet")

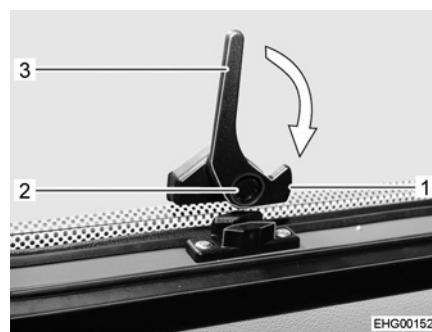

Bild 26 Låsarm, nedtill (i läget "öppet")

- Stänga:**
- Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren friges.
 - Stäng det överkantshängda fönstret.
 - Sväng låsarmarna i sidorna (Bild 25,1) en kvarts varv mot fönsterkarmen tills låsspaken (Bild 25,2) hakar fast.
 - Tryck på låsknappen (Bild 26,2) på låsarmen nedtill (Bild 26,3) och håll den nedtryckt.
 - Sväng låsarmen nedtill (Bild 26,3) en kvarts varv mot fönsterkarmen tills låsspaken (Bild 26,1) hakar fast.

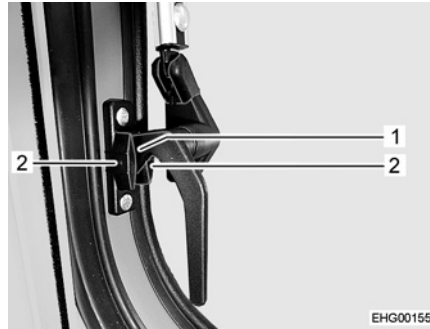

Bild 27 Låsarm, i sidan (i läget "kontinuerlig vädning")

Kontinuerlig vädning

Med hjälp av låsarmarna kan man låsa det överkantshängda fönstret i läget "kontinuerlig vädning".

- Öppna det överkantshängda fönster så som beskrivs ovan.
- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Sväng låsarmarna i sidorna ett kvarts varv nedåt. För in låsspaken (Bild 27,1) mellan de båda halvorna av låsblocket.
- Tryck på låsknappen på låsarmen nedtill.
- Sväng låsarmen nedtill ett kvarts varv nedåt.
- För in låsspaken mellan de båda halvorna av låsblocket nedtill. Det överkantshängda fönstret står nu i läget kontinuerlig vädning.

7.4.3 Mörklägningsrullgardin och insektsnät

- ▷ Öppna rullgardinerna före färden. När rullgardinerna är fördragna kan fjäderaxeln skadas genom vibrationerna.

- ▷ Beroende på fönsterstorleken har rullgardinerna ett eller två handtag.

Fönstren är försedda med mörklägningsrullgardin och insektsnät. Mörklägningsrullgardinen och insektsnätet kan användas separat.

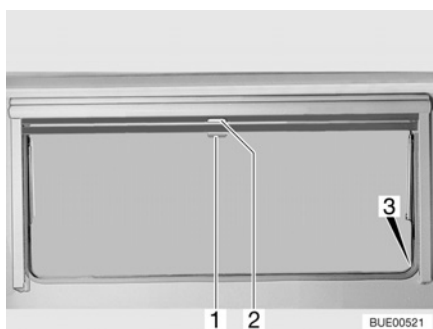

Bild 28 Överkantshängt fönster

Mörklägningsrullgardin

Mörklägningsrullgardinen finns i den övre rullgardinskassetten.

- Stänga:**
- Drag ned mörklägningsrullgardinen med handtaget (Bild 28,2). När mörklägningsrullgardinen dras ned helt fäster man det i spärrarna (Bild 28,3) på båda sidorna på fönsterkarmen.
- Öppna:**
- När mörklägningsrullgardinen är helt neddragen: Tryck ned handtaget (Bild 28,2) och drag det något inåt. Nu kan man ta loss mörklägningsrullgardinen ur spärrarna på båda sidorna av fönsterkarmen.
 - När mörklägningsrullgardinen inte är helt neddragen: Drag handtaget (Bild 28,2) lätt nedåt tills spärren släpper.
 - Mörklägningsrullgardinen förs långsamt tillbaka med handtaget.

Insektsnät

Insektsnätet finns i den övre rullgardinskassetten.

- Stänga:**
- Drag ner insektsnätet med handtaget (Bild 28,1) och fäst det i spärrarna (Bild 28,3) på båda sidorna av fönsterkarmen.
- Öppna:**
- Tryck ned handtaget (Bild 28,1) och drag det något inåt. Lossa insektsnätet ur spärrarna på båda sidorna av fönsterkarmen.
 - Insektsnätet förs långsamt tillbaka med handtaget.

7.4.4 Takfönster med vridspärrar

- ▷ När de takfönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Takfönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.

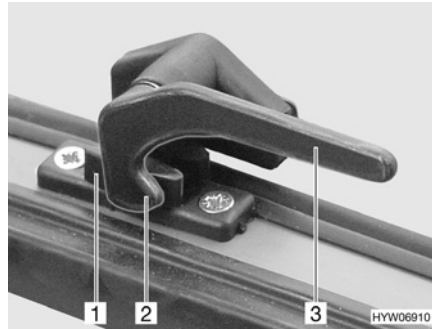

Bild 29 Låsarm i läget "stängd"

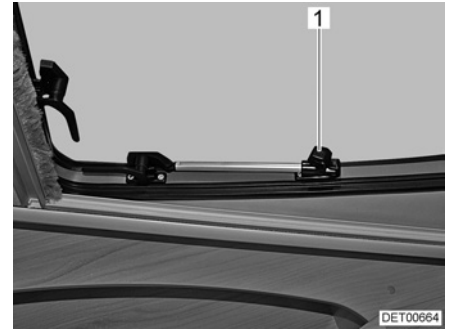

Bild 30 Takfönster med vridspärrar, öppen

Öppna:

- Sväng låsarmen (Bild 29,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Det takfönstret öppnas till önskat läge och låses med den lettrade hylsan (Bild 30,1).

Takfönstret låses i önskat läge.

Stänga:

- Vrid den lettrade hylsan (Bild 30,1) tills låsningen släpper.
- Stäng takfönstret.
- Sväng låsarmen (Bild 29,3) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspaken (Bild 29,2) är placerad på insidan av fönsterlåset (Bild 29,1).

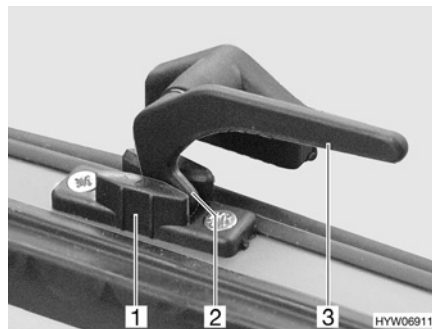

Bild 31 Låsarm i läget "kontinuerlig vädning"

Kontinuerlig vädning

Med hjälp av låsarmen kan man låsa takfönstret i 2 olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädning" (Bild 31)
- I läget "helt stängt" (Bild 29)

För att ställa det takfönstret i läge för "kontinuerlig vädning":

- Sväng låsarmen (Bild 31,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det takfönstret något.
- Vrid tillbaka låsarmen. Därvid måste låsspaken (Bild 31,2) föras in i spåret på fönsterlåset (Bild 31,1).

Det takfönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädning" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det takfönstret står i läget "kontinuerlig vädning". Därför ska man stänga takfönstret helt.

7.4.5 Plisségardin och insektsskydd

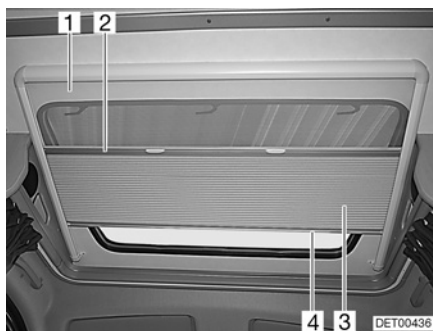

Bild 32 Takfönster

Plisségardin Plisségardinen (Bild 32,3) och insektsskyddet (Bild 32,1) är fastsatta i varandra.

- Stänga:**
- Ta tag i mitten på plisségardinens kantlist (Bild 32,4) och dra försiktigt ned den.
 - Släpp plisségardinen i önskat läge. Plisségardinen stannar i denna position.
- Öppna:**
- Håll i plisségardinens kantlist (Bild 32,4) och drag sakta tillbaka den.

Insektsskydd Insektsskyddet och plisségardinen och är fastsatta i varandra. När man öppnar insektsskyddet följer plisségardinen med.

- Stänga:**
- Ta tag i mitten på insektsskyddets kantlist (Bild 32,2) och dra försiktigt ned den.
- Öppna:**
- Håll i insektsskyddet vid plisségardinens kantlist (Bild 32,4) och drag sakta tillbaka det.

7.5 Takluckor

Beroende på modell har fordonet takluckor med eller utan inbyggd ventilation. När en taklucka utan inbyggd ventilation är monterad sker ventilationen över takventiler.

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv.

- ▷ Takluckorna är försedda med insektsskydd och beroende på utförande även med mörklägningsrullgardin resp. plisségardin. Mörklägningsrullgardinen går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid hålla fast mörklägningsrullgardinen och långsamt låta den gå tillbaka till utgångsläget.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.

- ▷ När mörkläggningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Gå inte på takluckorna.
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.
- ▷ Behandla takluckornas tätningar med vanligt gummiskötselmedel minst 1 gång om året.
- ▷ Vid den första årsinspektionen ska takluckornas innerramar demonteras och klämmornas förskruvning dras åt. Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.

7.5.1 Taklucka med snäpplås

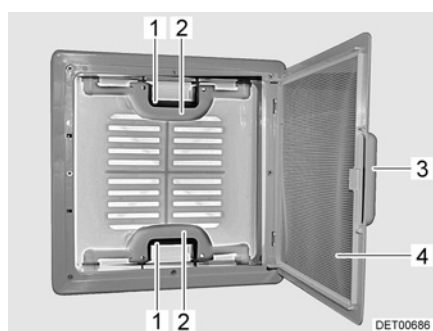

Bild 33 Taklucka med snäpplås

Takluckan kan öppnas både på bara ena sidan och på båda sidorna.

Öppna:

- Drag i handtaget (Bild 33,3).
- Fäll ned insektsskyddet (Bild 33,4).
- Tryck snäpplåset (Bild 33,1) mot takluckans insida. Tryck samtidigt takluckan uppåt med handtaget (Bild 33,2).
- Fäll upp insektsskyddet (Bild 33,4) så att det hakar i.

Stänga:

- Drag i handtaget (Bild 33,3).
- Fäll ned insektsskyddet (Bild 33,4).
- Drag kraftigt ner takluckan med hjälp av båda handtagen (Bild 33,2) så långt, att snäpplåsen (Bild 33,1) går i lås.
- Fäll upp insektsskyddet (Bild 33,4) så att det hakar i.

Mörkläggningsrullgardin

Beroende på modell är takluckan utrustad med en uppvärmd mörkläggningsrullgardin. Stänga och öppna mörkläggningsrullgardinen:

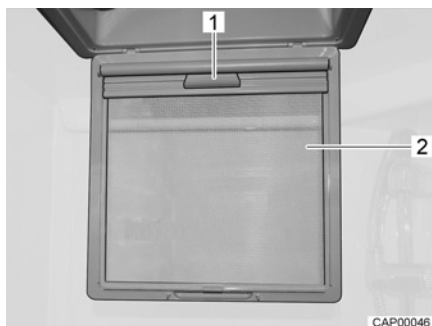

Bild 34 Mörkläggningsrullgardin

- Stänga:**
- Drag i handtaget (Bild 33,3).
 - Fäll ned insektsskyddet (Bild 34,2).
 - Ta tag i mörkläggningsrullgardinen i handtaget (Bild 34,1) och dra nedåt tills den hakar i på motsatt sida.
- Öppna:**
- Koppla ur mörkläggningsrullgardinen i handtaget (Bild 34,1) och för den långsamt tillbaka till utgångsläget.
 - Fäll upp insektsskyddet (Bild 34,2) så att det hakar i.

Ventilation

Beroende på modell är takluckan utrustad med ventilation (Bild 35,1). Tackluckor med ventilation är monterade i bodelen och i toaletten.

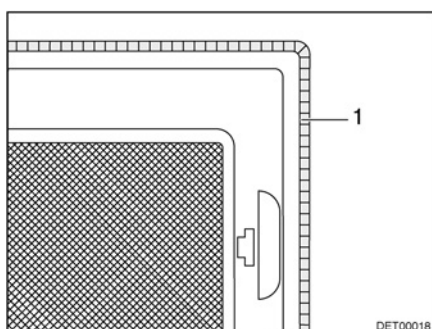

Bild 35 Ventilation

7.5.2 Heki-taklucka (mini och midi)

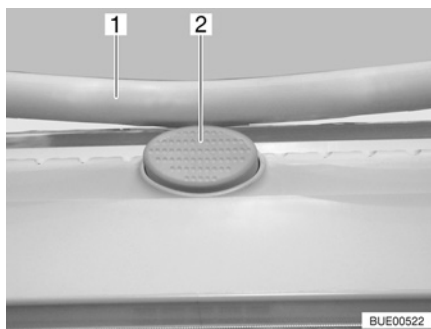

Bild 36 Låsknapp på Heki-takluckan

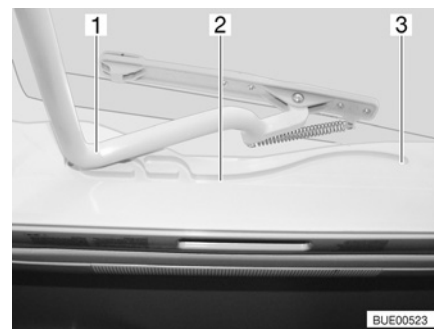

Bild 37 Heki-taklucka, spår

Heki-takluckan öppnas på ena sidan.

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Bild 36,2) och dra ner bygel (Bild 36,1) med båda händerna.
 - Dra in bygel (Bild 37,1) i spåren (Bild 37,2) till den bakersta positionen (Bild 37,3).
- Stänga:**
- Tryck bygel (Bild 37,1) lätt uppåt med båda händerna.
 - Skjut tillbaka bygel i spåren.
 - Tryck bygel uppåt med båda händerna tills bygel ligger ovanför låsknappen (Bild 36,2).

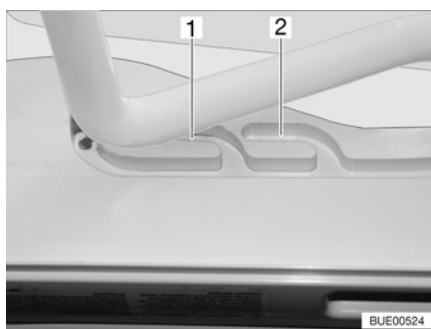

Bild 38 Heki-takluckan i ventilationsläge

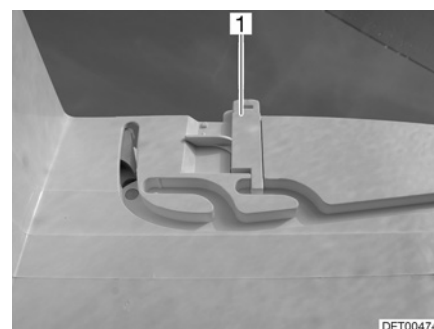

Bild 39 Lås ventilationsläge

Ventilationsläge

Heki-takluckan kan ställas i två ventilationslägen: Läget för dåligt väder (Bild 38,1) och mittläget (Bild 38,2). Beroende på modell kan takluckan låsas i mittläget med de båda spärrarna (Bild 39,1) till höger och vänster om ramen till takluckan.

- Tryck på låsknappen (Bild 36,2) och dra ner bygel (Bild 36,1) med båda händerna.
- Drag bygel till önskad position i spåret (Bild 37,2).
- Tryck bygel lätt uppåt och skjut in den i det valda spåret (Bild 38,1 eller 2) och lås eventuellt.

Plisségardin Stänga och öppna plisségardinen:

Stänga: ■ Drag ut plisségardinen och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.

Öppna: ■ För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsskydd Stänga och öppna insektsskyddet:

Stänga: ■ Drag ut insektsskyddet med handtaget till motstående handtag på plisségardinen.

Öppna: ■ Tryck på handtaget på insektsskyddet baktill. Spärren lossas.
■ Dra långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

7.6 Bord

7.6.1 Hängbord med ledat stödben

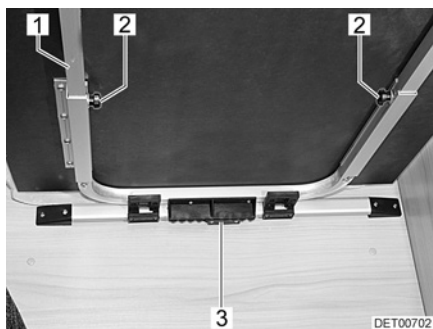

Bild 40 Förskjuta/förstora hängbordet

Bild 41 Bordsskiveförlängning

Förskjuta bordet i körriktning:

- Lyft bordsskivan framtill, tills spärren (Bild 40,3) på fästlisten är fri.
- Skjut bordet framåt eller bakåt (från körriktningen sett).
- Släpp bordsskivan i önskad ställning och ställ ner på bordsben.

Hängbordets yta kan förstöras genom att en förlängningsplatta (Bild 41,1) sätts in.

Förstora:

- Lossa de räfflade skruvarna (Bild 40,2).
- Lyft upp bordsskivan något framtill och dra ut det till stoppläget. Bordsförlängningen (Bild 40,1) är helt utdragen.
- Ställ ned bordet.
- Lägg in förlängningsplattan (Bild 41,1) i bordsförlängningen.
- Lyft upp bordsskivan något framtill och dra till stoppläget.
- Drag åt de räfflade skruvarna.

Förkorta:

- Lossa de räfflade skruvarna (Bild 40,2).
- Lyft upp bordsskivan något framtill och drag ut den.
- Ta ut förlängningsplattan (Bild 41,1) och lägg den på säker plats.
- Lyft upp bordsskivan något framtill och dra till stoppläget. Bordsförlängningen (Bild 40,1) är helt inskjuten.
- Ställ ned bordet.
- Drag åt de räfflade skruvarna.

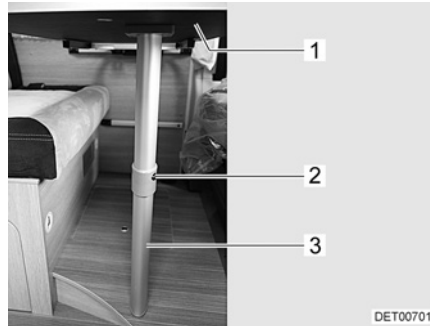

Bild 42 Sängbotten

Tack vara det ledade stödbenet kan bordet användas som sängbotten.

Ombyggnad till sängbotten:

- Lyft upp bordsskivan (Bild 42,1) något fram till.
- Tryck på låsknappen (Bild 42,2) och fäll upp den nedre delen av det ledade stödbenet (Bild 42,3) 90°.
- Fäll upp bordsskivan ca 45° och tag ut bordet ur fästlisten.
- Sätt in bordet i den nedre fästlisten och ställ ned det på bordsbenets led.

7.6.2 Lyftbord

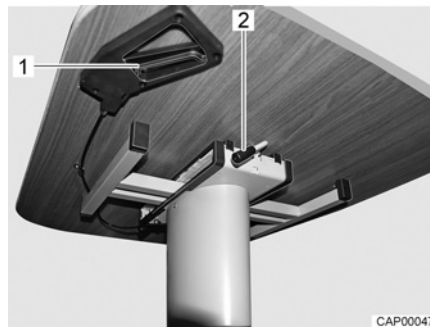

Bild 43 Förskjut lyftbordet

Förskjuta bord:

- Skjut spaken (Bild 43,2) sväng den nedåt tills den står lodrät nedåt.
- Skjut bordsskivan till önskat läge.
- Sväng spaken (Bild 43,2) uppåt tills bordsskivan har fixerats.

*Ställ in bordshöjden,
ombyggnad till
sängombyggnad:*

- Dra i låshandtaget (Bild 43,1).
- Tryck bordsskivan nedåt till önskad höjd.
Utan tryck glider bordsskivan genom fjäderns spänning uppåt.
- Släpp låshandtaget (Bild 43,1). Bordsskivan stannar i den inställda positionen.

7.7 Lampor

- Ljusbrytarna sitter på olika ställen, beroende på modell. Ljusbrytaren befinner sig antingen direkt bredvid respektive lampa eller i dess lysområde, t.ex. i närheten av sittgruppen.

7.7.1 LED-lampa (I-modell)

LED-lampan för den höjbara sängen finns i taket över den höjbara sängen.

Bild 44 LED-lampa med touch-manövrering

Slå på/av LED-lampan:

- Rör vid LED-lampan (Bild 44). LED-lampan tänds.
- Rör vid LED-lampan igen. LED-lampan släcks.

7.8 TV-anläggning

- Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i färdläget.

- Du hittar information om hur du använder TV-anläggningen i tillverkarens separata instruktionsbok.

Platt bildskärm i TV-facket

Den platta bildskärmen är fäst i TV-facket på ett utdrag ovanför kylskåpet.

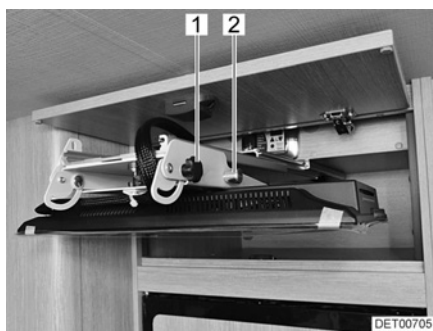

Bild 45 Platt bildskärm i TV-facket

Bild 46 Platt bildskärm i TV-ställning

Ändra platt bildskärm till TV-ställning:

- Öppna TV-facket.
- Dra ut den platta bildskärmen vågrätt ur TV-facket.
- Håll i den platta bildskärmen och dra i låsstiftet (Bild 45,2).

- Vrid den platta bildskärmen nedåt till önskat läge. Om den platta bildskärmen är svår att flytta på kan du öppna T-handtagen (Bild 45,1) på båda sidor av hållaren något.
- Vrid den platta bildskärmen till önskat läge. Dra åt T-handtagen (Bild 46,1) för hand.

Ändra platt bildskärm till färdläge:

- Vrid den platta bildskärmen tills den står parallellt mot skåpfronten.
- Öppna T-handtagen (Bild 46,1) på båda sidor av hållaren något.
- Sväng den platta bildskärmen uppåt, och dra samtidigt låsstiftet (Bild 45,2).
- När den platta bildskärmen ligger uppe mot hållaren ska du släppa låsstiftet (Bild 45,2). Låsstiftet måste haka fast i hållarens hål.
- Skjut den platta bildskärmen vågrätt till stopp i TV-facket.
- Stäng TV-facket.

Platt bildskärm på skåpsväggen

Den platta bildskärmen är fäst inåt eller utåt på ett utdrag på skåpväggen. Låsfjädern kan allt efter monteringsställe befinna sig uppe eller nere.

Bild 47 Platt bildskärm i färdläge

Bild 48 Platt bildskärm i TV-ställning

Ändra platt bildskärm till TV-ställning:

- Koppla ur låsfjäder (Bild 47,1).
- Dra ut den platta bildskärmen vågrätt i riktning fordonets mitt.
- Vrid den platta bildskärmen till önskat läge.

Ändra platt bildskärm till färdläge:

- Vrid den platta bildskärmen tills den står parallellt mot skåpväggen.
- Skjut den platta bildskärmen vågrätt till stopp i hållaren (Bild 48,1). Låsfjädern (Bild 47,1) hakar fast hörbart.

7.9 TV-anläggning (platt bildskärm över sittbänk)

- Placera den platta bildskärmen på ett säkert ställe före färden.

- Du hittar information om hur du använder TV-anläggningen i tillverkarens separata instruktionsbok.

Den platta bildskärmen är fäst på ett utdrag över sittbänkens nackstöd.

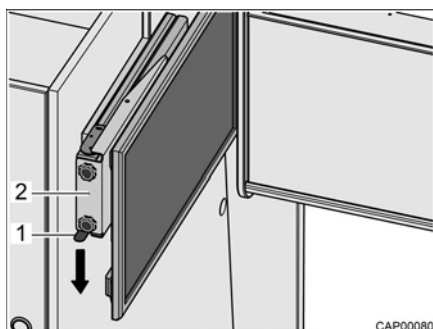

Bild 49 Utdrag med platt bildskärm

Ändra platt bildskärm till TV-ställning:

- Tryck låsfjädern (Bild 49,1) nedåt och dra ut utdraget (Bild 49,2) med den platta bildskärmen vågrätt i riktning mot fordonets mitt.
- Vrid den platta bildskärmen till önskat läge. Den platta bildskärmen kan vridas så långt att den även kan ses från det bakre området.

Ändra platt bildskärm till färdläge:

- Vrid den platta bildskärmen till utgångsläget.
- Skjut in utdraget (Bild 49,2) med den platta bildskärmen vågrätt fram till anslaget. Låsfjädern (Bild 49,1) hakar fast hörbart.

7.10 Sängar

7.10.1 Alkopsäng

- Alkopsängen får belastas med högst 200 kg.
- Använd endast alkopsängen när skyddsnätet är upphängt.
- Småbarn skall aldrig lämnas i alkopsängen utan tillsyn.
- Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från alkopsängen.
- Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.

- Alkopsängen får ej belastas utan madrass. Plastdelen kan gå sönder!

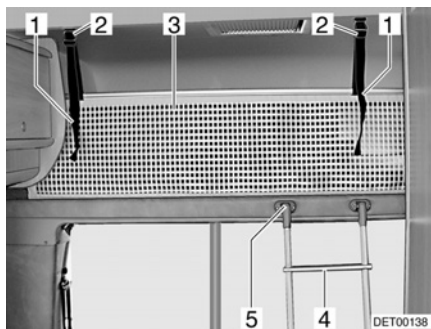

Bild 50 Alkovsäng

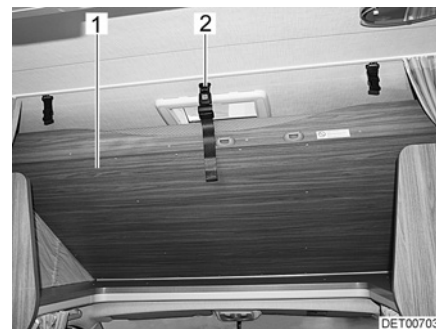

Bild 51 Alkovsäng i körläge

Stege För att komma upp i alkovsängen ska man alltid använda den medföljande stegen (Bild 50,4).

Haka fast: ■ Haka fast stegen med krokarna (Bild 50,5) på alkovramen.

Skyddsnät Skyddsnätet (Bild 50,3) är standard. Det ligger mellan madrassen och ribbotten. Skyddsnätet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig i alkoven.

Hänga upp: ■ Haka fast fästbanden (Bild 50,1) i hållarna i taket (Bild 50,2).

Körläge alkovsäng Det rekommenderas att man ställer alkovsängen i körläge innan resan.

■ Sväng upp alkovsängen (Bild 51,1) och haka i fästbandet (Bild 51,2) i hållaren i taket.

7.10.2 Højbar säng

- ▶ Den højbara sängen får belastas med højst 250 kg.
- ▶ De båda skåpen under de højbara sängarna på højre och vänster sida (om befintliga) får belastas med max. 5 kg.
- ▶ Den højbara sängen får aldrig användas som förvaringsutrymme för bagaget. Förvara endast sängkläder för två personer i den.
- ▶ Säkerställ innan resan att den højbara sängen är fasthakad i låset.
- ▶ Använd endast den højbara sängen när fallskydden är upphängda.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den højbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den højbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.
- ▶ Läslamporna på den højbara sängens undersida ska släckas då den højbara sängen sänks ned. Brandfara!
- ▶ Släck lamporna i den højbara sängen när sängen ska köras upp. Brandfara!

- ▶ Den højbara sängen är utrustad med ett lås i den övre (slutna) slutpositionen.

Bild 52 Højbar säng med lås

Bild 53 Højbar säng (I-modell)

Den höjbara sängen finns över den främre sittgruppen.

I-modell Förarstolens och passagerarstolens ryggstöd måste fällas framåt före sänkning av den höjbara sängen. Gör så här:

- Sväng förarstolen och passagerarstolen i färdriktning, lås dem och skjut dem bakåt.
- Lås upp ryggstödet och fäll det helt framåt.
- Stäng mörkläggningsgardinen i förarhytten.

Öppna höjbar säng:

- Släck lamporna på undersidan av den höjbara sängen.
- Skjut förarstolen och passagerarstolen framåt så långt det går.
- Vänd på den längsgående sittbänkens ryggdyna.
- Öppna lås (Bild 52,1).
- Drag sedan ner den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.

Stänga höjbar säng:

- Släck läslamporna i den höjbara sängen.
- Lossa skyddsnätens fästremmar och lägg skyddsnäten under madrassen.
- Tryck upp den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.
- Säkerställ att låset hörbart går i lås.

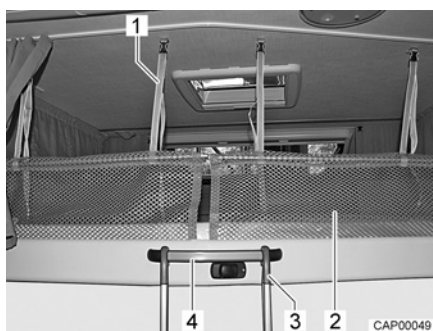

Bild 54 Stege och skyddsnät

Stege För att komma upp i den höjbara sängen ska man alltid använda den medföljande stegen.

Haka fast: ■ Haka fast stege (Bild 54,3) med båda byglarna i handtaget (Bild 54,4) på den höjbara sängen.

Skyddsnät

Skyddsnäten (Bild 54,2) med fästremmarna befinner sig under madrassen. Skyddsnäten ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Hänga upp:

- Haka fast fästremmarna (Bild 54,1) i hållarna i taket.

7.10.3 Våningssäng

- ▶ Våningssängen får belastas med högst 100 kg.
- ▶ Använd endast den övre våningssängen med monterade fallskydd.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i våningssängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från våningssängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.

Beroende på modell är det bakre utrymmet utrustat med en våningssäng. Våningssängen kan även användas som bakre lastutrymme.

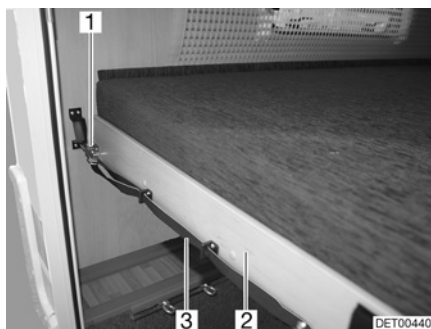

Bild 55 Våningssäng (bak)

Bygga om våningssäng till bakre lastutrymme:

- Dra i bandet (Bild 55,3) och lossa spärren (Bild 55,1).
- Dra fram ribbotten (Bild 55,2) med madrassen så att den hakar i.

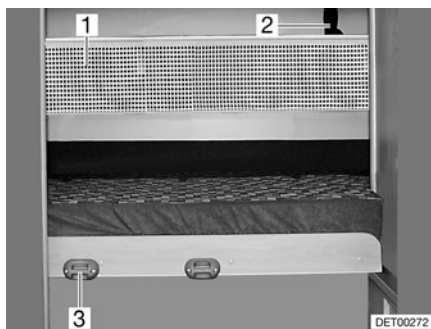

Bild 56 Skyddsnät

Stege

För att komma upp i den övre sängen ska man alltid använda den seriemässigt medföljande stegen.

Haka fast:

- Haka fast stegen med krokarna (Bild 56,3) på ramen.

Skyddsnät Skyddsnätet (Bild 56,1) är standard. Det ligger mellan madrassen och ribbotten. Skyddsnätet ska först monteras när personen som ska sova där befinner sig i sängen.

Hänga upp: ■ Haka fast fästbanden (Bild 56,2) i hållarna i taket.

7.10.4 Fast säng (gasfjäder)

Bild 57 Fast säng

Under sängen finns det ett förvaringsutrymme. Fäll upp sängens ribbotten inifrån för att lägga in eller ta ut sakerna från fordonets förvaringsutrymme.

Öppna: ■ Lyft upp madrassen framtill.
■ Lyft ribbotten. Gasfjädrarna (Bild 57,1) håller kvar ribbotten i öppet läge.

Stänga: ■ Tryck ned ribbotten mot gasfjädrarnas motstånd.

7.10.5 Sängyta av bakre enkelsängar

Beroende av utrustningen kan enkelsängar i bakhjulen byggas om till sammanhängande sängyta.

- Dra ut breddningsdelen ur konsolen mellan sängarna.
- Lägg in den medföljande extra dynan.

7.11 Bygga om sittgrupperna för sänggående

- ▷ Beroende på modell kan sittgruppens form och placering avvika från den här beskrivna sittgruppen.
- ▷ Beroende på modell måste dessutom en medföljande extradyna användas mellan sittdynorna.

7.11.1 Sittgrupp i mitten

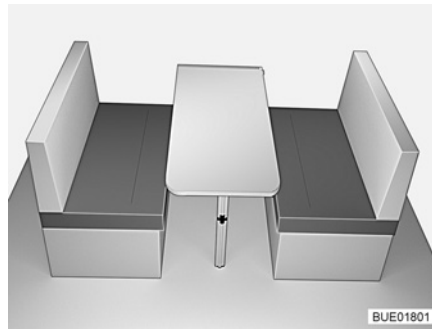

Bild 58 Före ombyggnaden

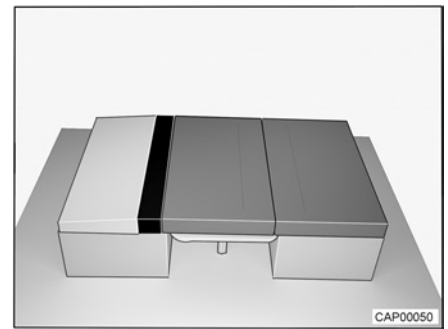

Bild 59 Efter ombyggnaden

- Bygg om bordet till sängbotten (se avsnitt 7.6.1).
- Avlägsna ryggdynan och lägg den åt sidan.
- Lägg en sittdyna på bordet.
- Lägg en ryggdyna platt på sittbänken.
- Skjut in den extra dynan mellan ryggdynan och sittdynan.

7.11.2 Främre sittbänk med längsgående sittbänk

- ▷ Stå ej på den utdragna förlängningen till sänglådan. Förlängningen till sänglådan kan därigenom skadas.

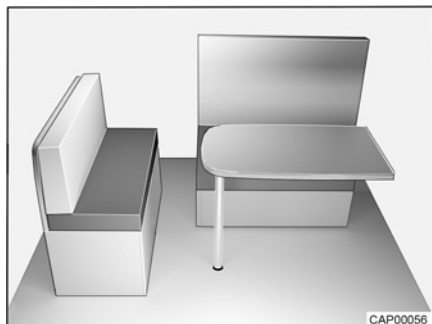

Bild 60 Före ombyggnaden

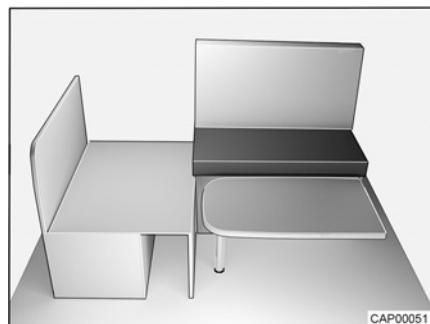

Bild 61 Under ombyggnaden

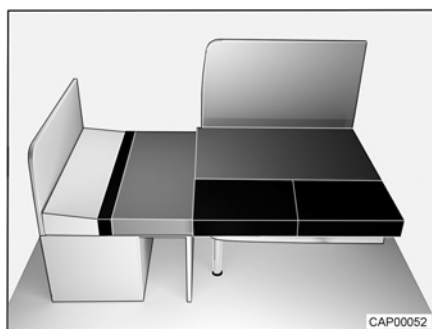

Bild 62 Efter ombyggnaden

- Beroende på modell, lägg i en extra golvplatta på steget till förarutrymmet för att få en så jämn kontaktyta som möjligt.
- Tag bort ryggdynan och sittdynan från den längsgående sittbänken och lägg dem åt sidan.
- Bygg om hängbordet till sängbotten (se avsnitt 7.6.1).
- Fäll upp den längsgående sittbänkens sittplatta.
- Lyft den längsgående sittbänkens förlängning för sänglådan något.
- Drag ut den längsgående sittbänkens förlängning till sänglådan så långt det går.
- Fäll ned den längsgående sittbänkens sittplatta.
- Fäll ut den längsgående sittbänkens sittplatta.
- Lyft den längsgående sittbänkens sittdyna och lägg den på förlängningen för sänglådan till den längsgående sittbänken.
- Lägg ryggdynan till den längsgående sittbänken mellan sittdynan och ytterväggen.
- Lägg sittdynan till den främre sittbänken på bordsskivan.
- Lägg två korta extra dynor framför sittdynan.
- Lägg den långa extra dynan på sänglådans förlängning.

7.11.3 Främre sittbänk med längsgående sits

- Stå ej på den utdragna förlängningen till sänglådan. Förlängningen till sänglådan kan därigenom skadas.

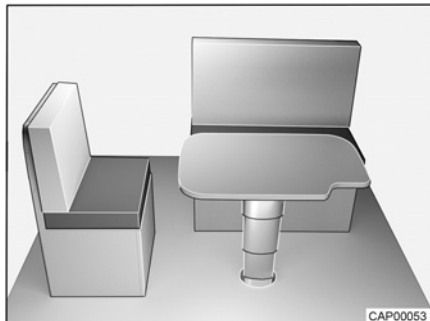

Bild 63 Före ombyggnaden

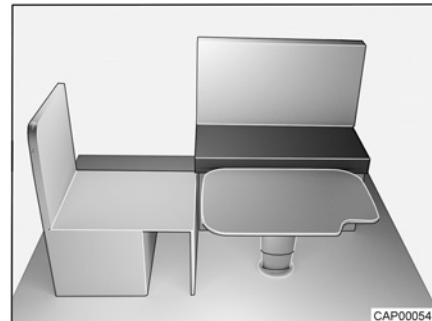

Bild 64 Under ombyggnaden

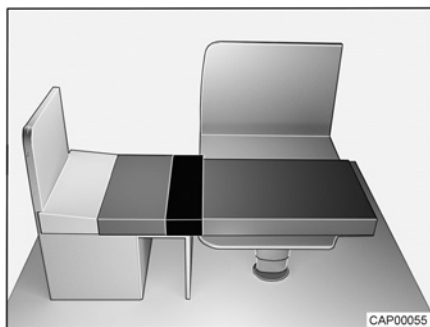

Bild 65 Efter ombyggnaden

- T-modell: Lägg i en extra golvplatta på steget till förarutrymmet för att få en så jämn yta som möjligt.
- Tag bort ryggdynan och sittdynan från den längsgående sitsen och lägg dem åt sidan.
- Bygg om lyftbordet till sängbotten (se avsnitt 7.6.2).
- Fäll upp den längsgående sitsens sittplatta.
- Lyft sänglådans förlängning vid den längsgående sitsen.
- Drag ut sänglådans förlängning vid den längsgående sitsen så långt det går.
- Fäll ned den längsgående sitsens sittplatta.
- Fäll ut den längsgående sitsens sittplatta.
- Lägg den längsgående sitsens sittdyna på sänglådans förlängning.
- Lägg ryggdynan till den längsgående sitsen mellan sittdynan och ytterväggen.
- Lägg sittdynan till den främre sittbänken på bordsskivan.
- Placera den extra dynan på sänglådornas förlängning.

7.11.4 Främre sittbänk (extrasäng)

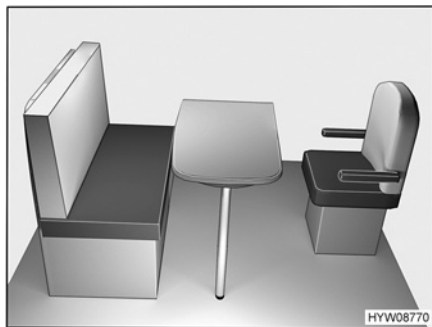

Bild 66 Före ombyggnaden

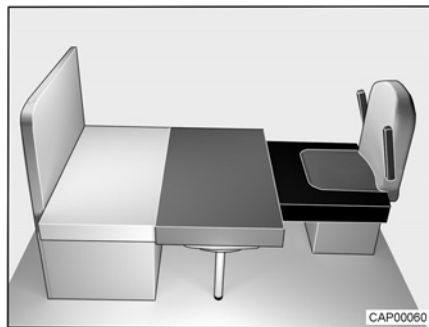

Bild 67 Efter ombyggnaden

- Vrid förarstolen och skjut fram den så långt det går.
- Bygg om bordet till sängbotten (se avsnitt 7.6.1).
- Drag fram sittdynan.
- Lägg ryggdynan mellan sittdynan och bakväggen.
- Lägg extradynan på förarstolen.
- Skjut förarstolen bakåt vid behov.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Hänvisningarna gäller:

- säkerheten
- gasförbrukning
- byte av gasflaskor
- gasavstängningsventil

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 10.

8.1 Allmänt

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Förbjudet att värma under körning.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.

- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

8.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.

- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 6 kg-gasflaskor. Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.

Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.

Gastryckregulatorn är fast inbyggd i gasboxen. Gasflaskan ansluts via en gashögtrycksslang till gastryckregulator.

Gashögtrycksslangen och dess anslutningar är olika i olika länder. Motsvarande landsanpassade utföranden och adapter erbjuds av tillbehörshandeln.

8.3 Gasförbrukning

- ▷ Följande uppgifter beträffande gasapparaternas förbrukning är genomsnittliga riktvärden.

Förbrukare	Gasförbrukning i gram/timme
Värmesystem	Ca 170 - 490 g/h
Spis, per låga	Ca 140 - 165 g/h
Kylskåp	Ca 18 g/h

8.4 Byta ut gasflaskor

- Öppna lådor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

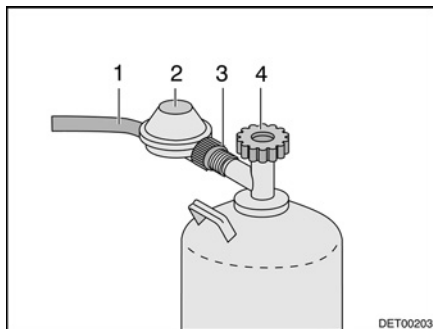
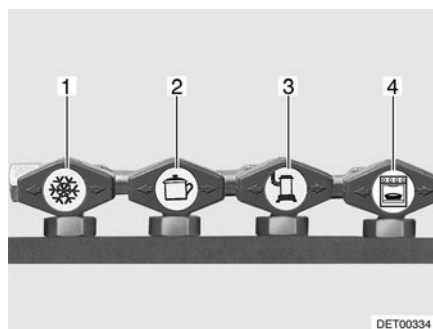

Bild 68 Anslutning gasflaska

- Öppna gasboxens utvändiga lucka (se avsnitt 7.2).
- Om det finns en skyddsplåt: fäll ned skyddsplåten.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 68,4) på gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Håll fast gastryckregulatorn (Bild 68,2) och lossa muttern (Bild 68,3) (vänstergänga).
- Tag bort gastryckregulatorn med gasslangen (Bild 68,1) från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Sätt gastryckregulatorn (Bild 68,2) med gasslangen (Bild 68,1) mot gassflaskan och drag åt muttern (Bild 68,3) per hand (vänstergänga).
- Om det finns en skyddsplåt: fäll upp skyddsplåten.
- Stäng den utvändiga luckan (se avsnitt 7.2).

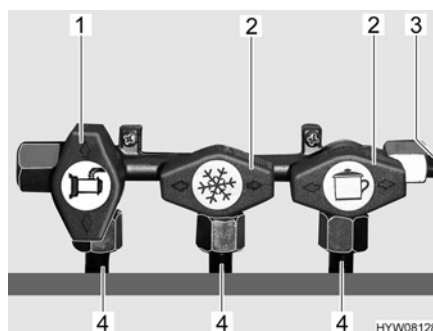
8.5 Gasavstängningsventiler

- 1 Kylskåp
- 2 Spis
- 3 Värmesystem/varmvattenberedare
- 4 Ugn

Bild 69 Symboler för gasavstängningsventilerna

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 69) för varje gasapparat. Dessa gasavstängningsventiler befinner sig fram i köket.

- 1 Öppen gasavstängningsventil
- 2 Stängd gasavstängningsventil
- 3 Inkommande gasledning
- 4 Ledning till gasapparat

Bild 70 Inställning gasavstängningsventil (exempel)

- Öppna:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat parallellt (Bild 70,1) med den ledning (Bild 70,4) som går till gasapparaten.
- Stänga:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat tvärs (Bild 70,2) mot den ledning (Bild 70,4) som går till gasapparaten.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning. Hänvisningarna gäller:

- säkerheten
- förklaringar av fackbegrepp för batterierna
- 12 V-nätet
- bodelsbatteriet
- laddning av batterierna
- el-blocket
- panel
- 230 V-nätet
- anslutning till 230 V-försörjning
- säkerhetsspak

Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 10.

9.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elapparater (t. ex. mobiltelefon, kommunikationsradio, TV-apparat eller DVD-spelare) som har installerats i fordonet i efterhand, och används under resan måste ha bestämda egenskaper: Dessa är CE-märke, EMC-provning (elektromagnetisk kompatibilitet) och e-provning. Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▶ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

9.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, dvs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▶ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömuttag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Vilostrom

Några elektriska förbrukare som t. ex. klocka och kontrollampor behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder vilostrom. Denna vilostrom flyter även när apparaten är frånkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och vilostrommen sjunker under 12 V.

- ▶ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.

K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas eller hur mycket ström det krävs för att ladda upp ett tomt batteri på 20 timmar.

Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

Om det flyter mer ström reduceras batteriets kapacitet i proportion med detta. Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).

9.3 12 V-nät

- ▷ För att koppla från **alla** elektriska 12 V-förbrukare från spänningsförsörjningen kopplas bodelsbatteriet från 12 V-nätet. För detta aktivera brytaren på el-blocket.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller om 230 V-försörjningen är avstängd, förser bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel kylskåp i 12 V-drift eller värmesystem (cirkulationsfläkt) drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Vid värmedrift slås cirkulationsfläkten på och av genom en termostattstyrning. Därigenom belastas bodelsbatteriet om ingen 230 V-försörjning är ansluten.

Vid längre avstängning av fordonet ska alla 12 V-förbrukare stängas av, för att undvika en urladdning av bodelsbatteriet.

Stäng av alla 12 V-förbrukare:

- Koppla ifrån batteri-brytaren på el-blocket. Bodelsbatteriet är därmed helt skilt från alla elektriska förbrukare.

Om fordonet kortfristig lämnas och kylskåpet och eller värmesystemet ska arbeta vidare, räcker det att stänga av ej nödvändiga 12 V-förbrukare. Beakta emellertid bodelsbatteriets laddningstillstånd.

Stäng av alla 12 V-förbrukare som inte behövs:

- Koppla från huvudbrytare 12 V på panelen. Fotsteg och grundbelysning försörjs fortsatt elektriskt.

9.3.1 Bodelsbatteri

- ▷ Klämma av och på samt byta bodelsbatteriet får endast göras av fackpersonal. Vid felaktig anslutning finns genom nötande kabel risk för kortslutning och bränder. För att komma till bodelsbatteriet, måste både stol och dess vridanordning demonteras. Dessa komponenter är säkerhetsrelevanta och måste monteras yrkesmässigt rätt och genom att innehålla bestämda vridmoment.
- ▷ Resan skall påbörjas endast med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas minst 20 timmar innan resan påbörjas.

- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar.
- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall laddningsmodulen i el-blocket användas. Vid extern laddning: Använd en reglerad laddare som är avsedd för den här batteritypen och bodelsbatteriets kapacitet.
- ▷ Vid långa stilleståndstider (4 veckor eller längre): Koppla bort bodelsbatteriet från 12 V-nätet eller ladda det regelbundet.
- ▷ Vid byte av bodelsbatteriet använd bara batteri av samma typ med samma specifikation som det ursprungliga monterade batteriet. Avvikande batteri endast efter godkännande från fordonstillverkaren.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ När ett batteri är fränkopplat, aktivera inte tändningen. Risk för kortslutning!
- ▷ Beakta såväl batteritillverkarens underhållsanvisningar som bruksanvisningen.

- ▷ Batteriet kräver inget underhåll. Underhållsfri betyder:
Det är inte nödvändigt att kontrollera syrenivån.
Det är inte nödvändigt att smörja in batteripolerna.
Det är inte nödvändigt att fylla på destillerat vatten.
Även ett underhållsfri batteri måste laddas.
Rekommendation: Genomför alla 6 till 8 veckor en fullständig laddningscykel. Beroende av batterikapaciteten och av laddaren tar laddningscykeln 24 till 48 timmar.

Monteringsställe

Bodelsbatteriet är monterat under höger stol i förarutrymmet.

Urladdning

Genom vilostrommen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

Batteriets självurladdning är avhängig av temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till: Vid 35 °C uppgår självurladdningstakten till ca 20 % av kapaciteten/månad.

Vid låga yttertemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

- ▷ Förbrukare som kylskåp laddare, laddningsregulator för solpanel, panel och liknande förbrukar ström från batteriet, även då huvudbrytaren 12 V är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid.

9.3.2 Ladda batteri över 230 V-försörjningen

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

9.3.3 Ladda batteri med fordonets motor

När fordonsmotorn är igång addas bodelsbatteriet och startbatteriet av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt av ett relä i el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets resp. startbatteriets laddningstillstånd kan avläsas på panelen.

9.3.4 Ladda startbatteriet

- ▶ Batterisyran i batteriet är både giftig och frätande. Därför ska all kontakt med hud eller ögon absolut undvikas. Vid kontakt skall du genast spola med mycket vatten (hud, ögon, kläder, föremål) och söka upp en läkare vid behov.
- ▶ Om man laddar batteriet med hjälp av en extern laddare finns risk för explosion. När polklämmorna kläms fast kan det bildas gnistor. Ladda därför batteriet endast i rum med god ventilation och långt borta från öppen eld eller eventuell gnistbildning. När batterierna laddas kan det uppkomma gaser som tränger ut.
- ▶ Vid laddning av startbatteriet med hjälp av en extern laddare ska batteriet alltid tas ut ur fordonet.

- ▷ Anslut inte batterikabeln med fel poler (röd kabel -> pluspol, svart kabel -> minuspol).
- ▷ När ett batteri är fränkopplat, aktivera inte tändningen. Risk för kortslutning!
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Kontrollera att den externa laddaren får användas till batteriet innan det laddas.
- ▷ Beakta basfordonets och laddarens instruktionsböcker.
- ▷ Vid överladdning skadas batteriet och går ej att reparera.

Laddning med extern laddare

När man laddar startbatteriet med hjälp av en extern laddare gör du följande:

- Stäng av bilmotorn.
- Stäng av alla elektriska förbrukare.
- Koppla från huvudbrytare 12 V på panelen. Kontrollampan slocknar.
- Koppla ifrån batteri-brytaren på el-blocket.
- Drag ut nätkontakten från el-blocket.
- Stäng av alla gasförbrukare och stäng alla gasavstängningsventiler samt gasflaskans huvudavstängningsventil.
- När man kopplar bort batteripolerna finns risk för kortslutning. Därför ska man först koppla bort minuspolen och sedan pluspolen på startbatteriet.
- Ta ut startbatteriet ur fordonet.
- Kontrollera om den externa laddaren är frångkopplad.
- Den externa laddaren ansluts till startbatteriet. Observera polerna: Anslut först polklämman "+" till batteriets pluspol och anslut därefter polklämman "-" till batteriets minuspol.
- Tillkoppla den externa laddaren.
- Informationer om batteriets laddningstid hittar du i bruksanvisningen för respektive laddare.
- Information om batteriestyrkan finns på batteriet.
- Den externa laddaren frångopplas i omvänd ordningsföljd.

9.4 El-block (EBL 119)

- ▷ Ventilationsspringor får ej överäckas. Risk för överhettning!

- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren belagda.
- ▷ Till skillnad från standardsäkringsschemat är följande säkringsvärden inställda:
 - "Grundbelysning/fotsteg": 20 A
 - "Reserv 3": 10 A (säkring USB-uttag)
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

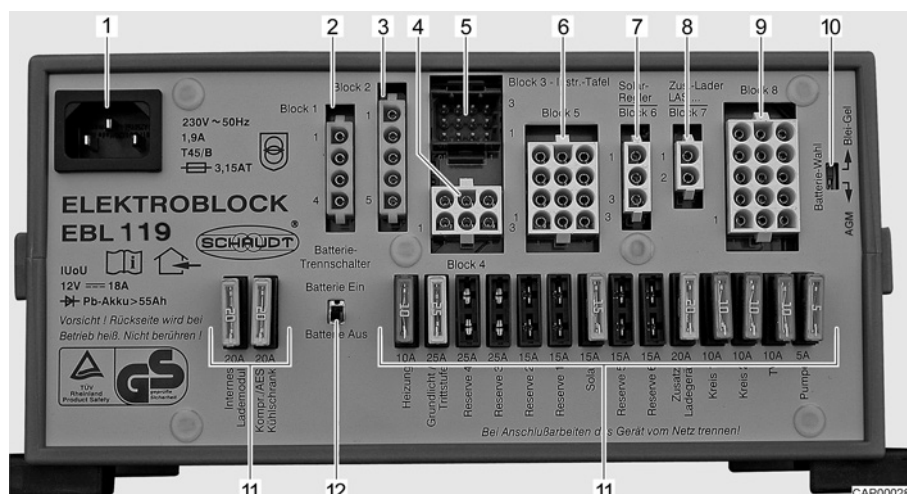

Bild 71 El-block (EBL 119)

- 1 Nätanslutningskontakt 230 V~
- 2 Utgång: Block 1 - kylskåp
- 3 Ingång: Block 2 - styrkablar
- 4 Utgång: Block 4 - värme, säkerhets-/avtappningsventil, grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg
- 5 Utgång: Block 3 - panel
- 6 Utgång: Block 5 - solcell (om befintlig), reserv 2, reserv 3, reserv 4
- 7 Utgång: Block 6 - laddningsregulator för solpanel (om sådan finns)
- 8 Utgång: Block 7 - extra laddare
- 9 Utgång: Block 8 - förbrukarkrets 1, förbrukarkrets 2, 12 V-uttag, vattenpump, reserv 1, reserv 5, reserv 6
- 10 Reglage batterival (bly-gel/AGM)
- 11 Säkringar
- 12 Batteri-brytare ("Batterie Ein/Aus" (batteri till/från))

Funktioner El-blocket har följande funktioner:

- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
- El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, en extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
- Batteri-brytaren i el-blocket skiljer alla förbrukare från bodelsbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

När el-blocket är hårt belastat reducerar den inbyggda laddaren laddningsströmmen. På så sätt skyddas laddaren mot överhettning. El-blocket belastas t. ex. hårt när ett tomt bodelsbatteri laddas och dessutom elektriska förbrukare är påslagna och omgivningstemperaturen är hög.

Monteringsställe El-blocket är monterat under vänster stol i förarutrymmet.

9.4.1 Batteri-brytare

- ▷ När batteri-brytaren har kopplats till igen: Ta grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg, värme och reserv 4 i drift igen (beroende på modell). Koppla kort till huvudbrytaren 12 V. Detta gäller även om bodelsbatteriet har kopplats bort och anslutits igen.

Batteri-brytaren kopplar ur alla 12 V-förbrukare för bodelen. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Batterierna kan fortsätta laddas från el-blocket även om batteri-brytaren är fränkopplad.

Till- och fränkoppling:

- Skjut upp batteri-brytaren: Batteri till ("Batterie Ein").
- Skjut ner batteri-brytaren: Batteri från ("Batterie Aus").

9.4.2 Batteriväljare

- ▶ Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.
- ▷ Använd aldrig el-blocket om batteriväljaren är fel inställd.

9.4.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen. Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
- Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

9.4.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

9.5 Panel (LT 100)

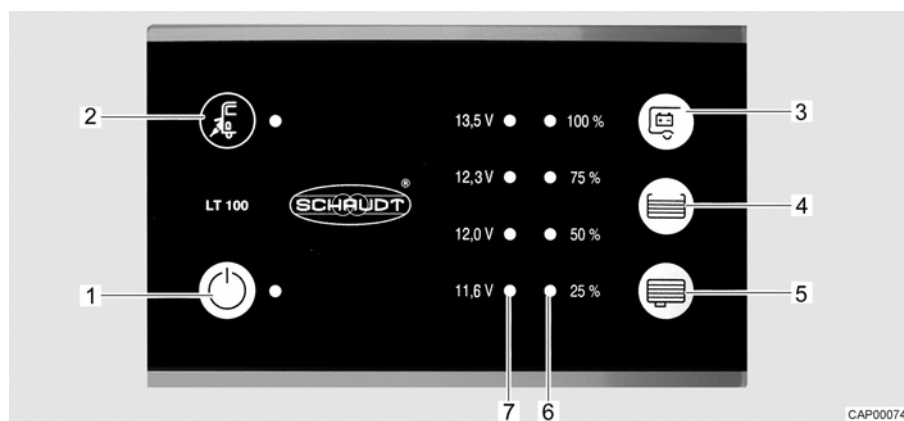

Bild 72 Panel (LT 100)

- 1 Huvudbrytare 12 V och grön lysdiod
- 2 Symbol nätanslutning och gul lysdiod
- 3 Knapp för fråga efter spänningen för bodelsbatteriet
- 4 Knapp för fråga om fyllnivå i färskvattentank
- 5 Knapp för fråga om fyllnivå i avloppstank
- 6 Lysdiodskala för tanknivå
- 7 Lysdiodskala för batterispänning

Avseende brytare och knappar på panelen handlar det om sensor-knappfält. Kopplingsfunktionen aktiveras genom beröring.

Nätanslutning

Den gula lysdioden lyser vid symbolen nätanslutning (Bild 72,2) när fordonet är anslutet till en extern nätanslutning. Lysdioden lyser då också med avstängd panel.

9.5.1 Huvudbrytare 12 V

Med huvudbrytaren 12 V (Bild 72,1) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Beroende på modell förblir grundbelysning (belysning i ingångsområdet) och fotsteg funktionsklara.

Slå på:

- Tryck på knappen "⏻" (Bild 72,1): 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. Lysdioden lyser grönt.

Slå från:

- Tryck på knappen "⏻" (Bild 72,1) på nytt: 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. Lampan släcks.
- ▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen på panelen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.
- ▷ Förbrukare som styrdon (t.ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t.ex. fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

9.5.2 Lysdiodskala för batterispänning

Lysdiodskalan (Bild 72,7) visar batterispänningen för bodelsbatteriet enligt följande:

- Alla lysdioder lyser: Batteriet är fulladdat.
- Gul och röd lysdiod tänds: Batteriet är djupt urladdat.
- Endast röd lysdiod lyser: Batteriet är urladdat.
- Röd lysdiod blinkar: Batteriet är djupt urladdat.

Visning av
batterispänningen:

- Tryck ner knapp "⏻" (Bild 72,3): Bodelsbatteriets spänning visas.

Följande tabeller är ett hjälpmedel för att tolka spänningen för bodelsbatteriet, som visas på panelen, på rätt sätt.

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet kör, ingen nätanslut- ning)	Batteridrift (fordonet står, ingen nätanslut- ning)	Nät drift (fordonet står, nätanslutning)
Under 11,6 V (röd lysdiod blinkar)	Batteriet är dju- purladdat, ingen laddning genom generatoren	Batteriet är djupt urladdat	Batteriet är dju- purladdat, ingen laddning genom strömförsörjning- en
12 V eller mindre Djupurladdning föreligger (batteri- larm) (röd lysdiod lyser)	12 V-nät överbe- lastat	Om förbrukarna är avstängda: Batte- ri tomt	12 V-nät överbe- lastat
	Batteriet laddas inte av generatoren	Om förbrukarna är påslagna: Batte- riet överbelastat	Batteriet laddas inte genom el- blocket, el-block- et defekt
12,3 V till 13,5 V (röd, gul, och en grön lysdiod lyser)	12 V-nät överbe- lastat ¹⁾	Normalt område	12 V-nät överbe- lastat ¹⁾
	Batteriet laddas inte av genera- torn ¹⁾		Batteriet laddas inte genom el- blocket, el-block- et defekt ¹⁾
13,5 V (alla lys- dioder lyser)	Batteriet laddas	Förekommer en- dast kortvarigt ef- ter laddning	Batteriet laddas

¹⁾ Om spänningen inte stiger över detta områden under flera timmar.

Vilospänning

Mätningen av vilospänningen är en enkel metod för att kontrollera batteriets tillstånd. Under vilospänningen avläser du batteriets spänning i vilotillstånd när ström varken tillförs eller används.

Följande tabell hjälper att tolka den visade vilospänningen korrekt. Det angivna värdet är riktvärde för gel-batterier.

Visare LT 100	Värde vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
Röd lysdiod blinkar	11,6 V eller mindre	Batteriet är djupt urladdat
Röda och gula lysdioder lyser	11,6 V till 12,0 V	Batteriet är urladdat till djupurladdat
Röda och gula lysdioder lyser	12 V till 12,3 V	Batteriet är tomt eller laddat till ungefär 50 %
Röda, gula och nedre gröna lysdioder lyser	12,3 V till 13,5 V	Batteriet är laddat ungefär 50 % till fullt
Alla lysdioder lyser	Över 13,5 V	(Uppkommer endast under laddningen)

- ▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

Åtgärder:

- Vid batterilarm skall förbrukarna stängas av och bodelsbatteriet laddas, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning.

9.5.3 Lysdiodskala för tanknivå

Lysdiodskalan (Bild 72,6) visar fyllnivån i färskvattentanken eller avloppstanken.

Visa nivå:

- Tryck ner knapp "f" (Bild 72,4): Färskvattentankens fyllnadsnivå visas med hjälp av lysdiod.
- Tryck ner knapp "a" (Bild 72,5): Avloppstankens fyllnadsnivå visas med hjälp av lysdiod.

Nivåindikering

LED-indikator	Tankens fyllnadsnivå
Alla LED-lampor lyser	Tanken full
3 lysdioder lyser	Tank ungefär 3/4 full
2 lysdioder lyser	Tank ungefär 1/2 full
Lysdiod 1 tänds	Tank ungefär 1/4 full
Nedre lysdiod blinkar	Tank tom

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.6 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer:

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 16 A
- kylskåpet
- el-blocket

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning.

9.6.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)

Krav på 230 V-anslutningen

- ▶ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.
- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptorn.

9.6.2 Anslut 230 V-försörjningen

- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- ▶ 230 V-anslutningen är i fordonet utrustat med en jordfelsbrytare (FI-brytare).
- ▶ Säkringslådan kan avvika beträffande måtten, antalet ledningsskyddsbrytare och ledningsskyddsbrytarnas utlösningssvärde från den avbildade typen. Utförandet av säkringslådan beror på modell, utrustning och i vilket land fordonet ska användas i trafiken.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning.

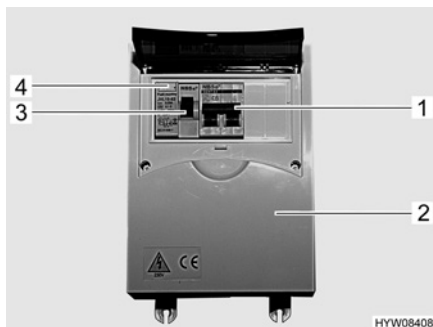

Bild 73 230 V-säkringslåda med ledningsskyddsbrytare och FI-brytare

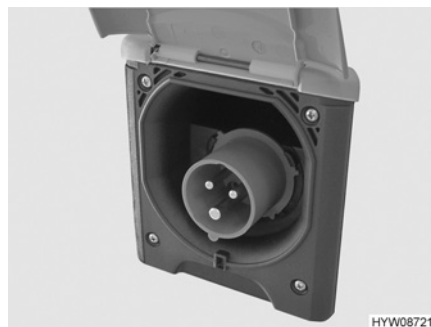

Bild 74 230 V-anslutning på fordonet (CEE-uttag)

Ansluta fordon:

- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
- Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
- Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
- Koppla från ledningsskyddsbrytare (Bild 73,1) i säkringslådan (Bild 73,2).
- Öppna höljet på 230 V-anslutningen i fordonet (Bild 74) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Stick in kontakten på anslutningskabeln i uttaget på strömförsörjningsanordningen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Koppla på ledningsskyddsbrytaren i säkringslådan.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 73,4) på jordfelsbrytaren (FI-brytare) (Bild 73,3) i säkringslådan (Bild 73,2). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
- Slå på jordfelsbrytaren igen.

Dela förbindelse:

- Koppla från ledningsskyddsbrytare (Bild 73,1) i säkringslådan (Bild 73,2).
- Lös låsklacken vid strömförsörjningsanordningen och dra anslutningskabelfns kontakt ur uttaget.
- Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anslutningen.

9.7 Säkringar

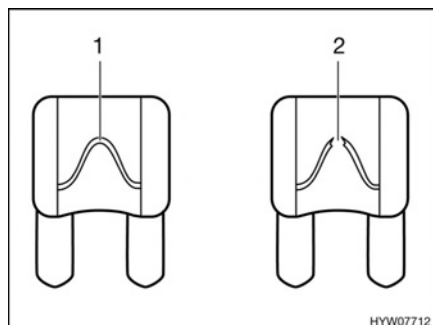

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

9.7.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.

- 1 Oskadat säkringselement
- 2 Avbrutet säkringselement

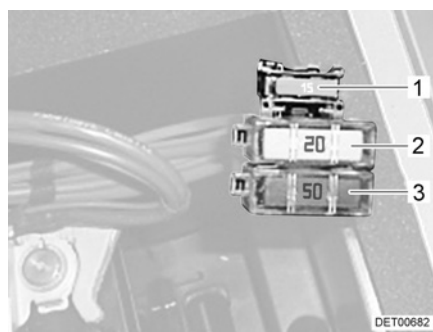
Bild 75 12 V-säkring

En intakt 12 V-säkring känner man igen genom det oskadade säkringselementet (Bild 75,1). Om säkringselementet är avbrutet (Bild 75,2) ska säkringen bytas ut.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Säkringar vid startbatteriet

Säkringarna är monterade i närheten av startbatteriet. Startbatteriet är åtkomlig under en täckplatta på golvet mellan förarhyttstolarna.

- 1 Flatsäkring 15 A/blå
(Styrning relä)
- 2 Jumbo-flatsäkring 20 A/gul
(Försäkring kylskåp)
- 3 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd
(Säkring startbatteri)

Bild 76 Säkringar vid startbatteriet

Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringarna är monterade i konsolen för höger stol i förarutrymmet.

- 1 Jumbo-flatsäkring 40 A/orange
(Säkring bodelsbatteri)
- 2 Flatsäkring 2 A/grå
(Styrning 12 V/manöverdel)

Bild 77 Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringar bredvid el-blocket

Säkringarna är monterade i konsolen för vänster stol i förarutrymmet.

- 1 Flatsäkring 5 A/ljusbrun (Sidomarkeringslampor)
- 2 Flatsäkring 2 A/grå (Styrning D+)
- 3 Flatsäkring 5 A/ljusbrun (Sidomarkeringslampor)

Bild 78 Säkringar bredvid el-blocket

Säkring för Thetford-toalett

Toaletten har en underhållsfri säkring som återställs automatiskt.

9.7.2

230 V-säkring

- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

- ▷ Säkringslådan kan avvika beträffande måtten, antalet ledningsskyddsbrytare och ledningsskyddsbrytarens utlösningssvärde från den avbildade typen. Utförandet av säkringslådan beror på modell, utrustning och i vilket land fordonet ska användas i trafiken.

Bild 79 230 V-säkringslåda med ledningsskyddsbrytare och FI-brytare

En jordfelsbrytare (FI-brytare) i säkringslådan skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A). Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Bild 79,2) säkrar 230 V-nätet.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 79,1). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.

Monteringsställe

Beroende på modell och utrustning kan 230 V-säkringen vara monterad på följande platser:

- I klädsåpet
- i kökets underskåp
- i den längsgående sitsens sittlåda

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

Hänvisningarna gäller:

- värmesystemet (med varmvattenberedarfunktion)
- gasspisen
- gasugnen
- spisfläkten
- kylskåpet

10.1 Allmänt

- ▷ Värmeväxlaren till varmluft-värmesystemet Truma måste bytas ut efter 30 år. Värmeväxlaren får endast bytas ut av värmesystemets tillverkare eller en auktoriserad fackverkstad. Den som ansvarar för värmesystemet måste se till att bytet görs.
- ▷ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggreat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

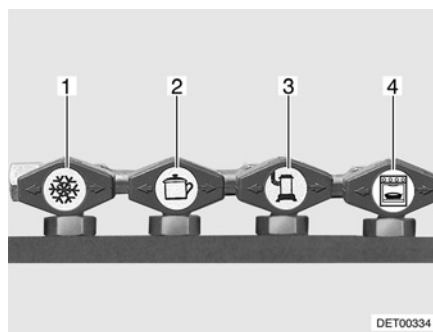

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på modell, olika fast installerade apparater som värmesystem/varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Före idrifttagande av en gasdriven installerad apparat öppnas huvudavstängningsventilen på gasflaskan och respektive gasavstängningsventil.

- 1 Kylskåp
- 2 Spis
- 3 Värmesystem/varmvattenberedare
- 4 Ugn

Bild 80 Symboler för gasavstängningsventilerna

10.2 Värmesystem/varmvattenberedning

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Utrymmet ovanför och bakom värmesystemet får ej användas som stuvutrymme.
- ▶ Varmvattnet kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när varmluft-varmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.
- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedning om det inte finns vatten i den.
- ▷ Värmesystemets varmvattentank ska tömmas om det finns risk för frost och varmvattenberedningen inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedning med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Apparaten skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.

- ▷ Använd inte vattnet uppvärmt av värmesystemet som dricksvatten.
- ▷ Kör värmesystemet regelbundet (minst en gång var tredje månad) i ett par minuter under full effekt för att åtgärda kondensvatten. På så sätt undviker man luktbildning.

Första idrifttagandet

När man sätter på värmen första gången kan man för en kort stund känna en lätt röklukt. Ställ genast värmen på brytaren på högsta nivå. Öppna fönster och dörrar och lufta väl. Rök och lukt försvinner efter kort tid utan åtgärd.

10.2.1 Modeller med avgaskanal på höger fordonssida

- ▶ Om förtältet är uppställt och värmesystemet är påslaget i gasdrift kan dess avgaser samlas i förtältsrummet. Kvävningsrisk! Se till att du alltid har en god ventilation.

10.2.2 Säkerhetsbrytare

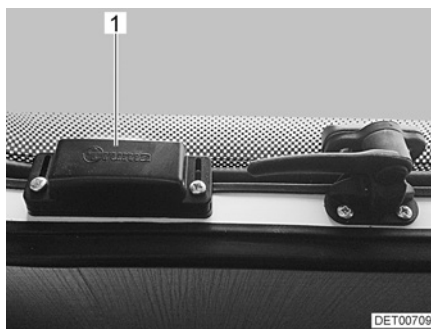

Bild 81 Säkerhetsbrytare

På fordon där skorstensröret till avgaserna från värmesystemet är placerad under en ventilationsruta finns det en risk för att avgaser kommer in fordonet när ventilationsrutan är öppen. Därför finns det en säkerhetsbrytare (Bild 81,1) vid ventilationsrutan på dessa fordon.

När värmesystemet används och ventilationsrutan öppnas bryter den automatiska avstängningsfunktionen värmesystemet. Detta gäller även när ventilationsrutan öppnas i läget för "kontinuerlig vädring".

Om värmesystemet är igång när ventilationsrutan öppnas sätts värmesystemet igång igen automatiskt när ventilationsrutan stängs.

10.2.3 Uppvärmning på rätt sätt

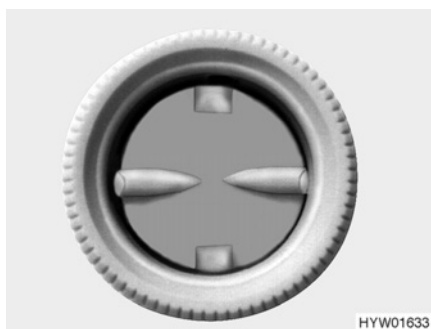

Bild 82 Luftmunstycke

Varmluftspridning

I fordonet finns flera luftmunstycken (Bild 82) monterade. Rör leder varmluften till luftmunstyckena. Luftmunstyckena kan ställas in så att varmluften kommer ut precis där man vill ha den. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Inställning av luftmunstyckena

- Helt öppna: Kraftig varmluftström
- Halvt eller delvis öppen: Reducerad varmluftström

När 5 luftmunstycken är fullständigt öppna kommer mindre varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke. Om bara 3 luftmunstycken öppnas strömmar dock mer varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke.

10.2.4 Värmesystem och varmvattenberedning (Truma Combi)

- Om värmesystemet är fränkopplat på grund av risk för frost ska varmvattentanken tömmas.

Värmeregleringens spänningsförsörjning kan inte avbrytas med huvudbrytaren 12 V.

Värmesystemet drivs med gas.

- 1 Sommarkraft vattentemperatur 60 °C
- 2 Sommarkraft vattentemperatur 40 °C
- 3 Från
- 4 Vinterdrift "endast värmesystem"
- 5 Vinterdrift "värmesystem och varmvattenberedning"
- 6 Vridströmställare (yttre ring)
- 7 Kontrollampa "driftläge värmesystem" (grön)
- 8 Temperaturvred
- 9 Kontrollampa "varmvattenberedning uppvärmningsfas" (gul)/"störning" (röd)

Bild 83 Kontrollenhet

Driftlägen Värmesystemet kan drivas i olika driftlägen:

- Vinterdrift (med eller utan varmvattenberedning)
- Sommarkraft (endast varmvattenberedning)

Välj driftläge: ■ Respektive driftläge ställer man in med hjälp av vridströmställaren (Bild 83,6).

Vinterdrift Vid vinterdrift "värmesystem och varmvattenberedning" (Bild 83,5) värms även varmvattnet automatiskt när värmesystemet sätts på. Om värmen stängs av för att den önskade rumstemperaturen är uppnådd fortsätter uppvärmningen av varmvattnet tills vattentemperaturen uppnåtts.

En temperatursensor bredvid panelen mäter rumstemperaturen.

Värmesystemet kan vid driftläge "endast värmesystem" (Bild 83,4) köras med tom varmvattentank.

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
 - Ställ temperaturvredet (Bild 83,8) på kontrollenheten i önskat värmeläge.
 - Ställ in vridströmställaren (Bild 83,6) på vinterdrift "endast värmesystem" (Bild 83,4) eller på vinterdrift "värmesystem och varmvattenberedning" (Bild 83,5).

Den gröna kontrollampan (Bild 83,7) lyser.

Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när värmesystemet sätts igång.

- Slå från:**
- Ställ vridströmställaren (Bild 83,6) på "O" (Bild 83,3).
 - Stäng gasavstängningsventilen "värmesystem/varmvattenberedare" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

När värmesystemet har stängts av kan cirkulationsfläkten fortsätta gå så att även restvärmen kan utnyttjas.

Somnardrift

I driftläget "sommar" fungerar inte uppvärmningen av fordonet. I detta driftläge värms endast varmvattnet upp till 40 °C eller 60 °C.

*Slå på
varmvattenberedningen:*

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Ställ vridströmställaren (Bild 83,6) på kontrollenheten (Bild 83) på "sommardrift" (Bild 83,1 eller 2).

Den gula kontrollampan (Bild 83,9) lyser under uppvärmningsfasen. När den inställda vattentemperaturen är uppnådd är uppvärmningsfasen avslutad och den gula kontrollampan slocknar.

Vid störning lyser kontrollampan (Bild 83,9) på kontrollenheten rött (se avsnitt 15.7).

*Stänga av
varmvattenberedningen:*

- Ställ vridströmställaren (Bild 83,6) på kontrollenheten (Bild 83) på "O".
- Stäng gasavstängningsventilen "värmesystem/varmvattenberedare" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

10.2.5**Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus**

- ▷ När värmesystemet är fränkopplad på grund av risk för frost ska varmvattenberedaren tömmas.
- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när varmluft-värmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.

- ▷ Varmluftsoppvärmningen kan användas även med tom varmvattenberedare.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display
- Manöverknappar

- 1 Display
- 2 Vrid-/tryckknapp
- 3 Tillbakaknapp

Bild 84 Kontrollenhet (varmluft-värmesystem och varmvattenberedare)

När den har slagits på aktiveras de senast inställda värdena/driftparametrarna.

Kontrollenheten växlar till ett standby-läge om inga knappar används under ett par minuter.

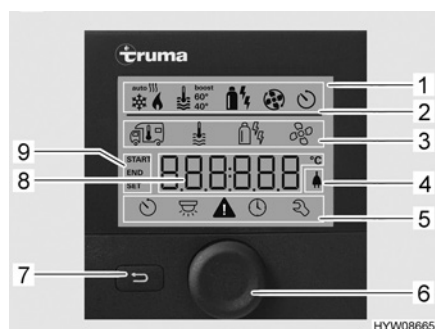
När tiden är inställd växlar indikeringen på displayen mellan tiden och inställd rumstemperatur i standby-läge.

Efter avstängning kan kontrollenhetens indikering vara aktiv ytterligare ett par minuter på grund av att värmesystemet fortsätter att gå en stund.

Manöverknappar

Manöverknapparna har följande funktioner:

Knapp	Knappmanövrering	Funktion
Vrid-/tryck-knapp (Bild 84,2)	Vrid åt höger	Man går igenom menyn från vänster till höger
		Värden ökas
	Vrid åt vänster	Man går igenom menyn från höger till vänster
		Värden minskas
	Tryck kort	Valt värde sparas
		Menypunkten väljs för ändring av värden (vald menypunkt blinkar)
	Tryck (3 sekunder)	Slå på eller från
Tillbakaknapp (Bild 84,3)	Tryck	Gå tillbaka från en menypunkt utan att spara värdet

- 1 Indikering
- 2 Statusrad
- 3 Övre menyrad
- 4 Indikering nätspänning 230 V
- 5 Nedre menyrad
- 6 Vrid-/tryckknapp
- 7 Tillbakaknapp
- 8 Indikeringsområde inställningar och värden
- 9 Indikering timer

Bild 85 Kontrollenhet med indikeringar

Display

Displayen delas in i fyra områden:

- Statusrad (Bild 85,2)
- Övre menyrad (Bild 85,3)
- Indikeringsområde (Bild 85,8)
- Nedre menyrad (Bild 85,5)

Till- och frångkoppling av kontrollenhet:

- Tryck ned vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) i ca. 3 sekunder. De båda menyraderna (Bild 85,3 och Bild 85,5) visas. Den första symbolen blinkar.

▷ Till- och frångkoppling av kontrollenheten betyder egentligen att man byter mellan standby-läge och inställningsläge. I standby-läget visas växelvis den inställda rumstemperaturen och tiden.

Utföra inställningar:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) tills den önskade menysymbolen blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 85,7).

- 1 Värmesystem
- 2 Varmvatten
- 3 Driftläge
- 4 Fläkt
- 5 Servicemeny
- 6 Inställning av tid
- 7 Varningssymbol
- 8 Belysning (används inte här)
- 9 Timer

Bild 86 Display (kontrollenhet)

Slå på värmen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) tills menysymbolen värmesystem (Bild 86,1) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 85,2) blinkar tills den inställda rumstemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 85,7).

Stänga av värmen:

- Vrid tillbaka temperaturvärdet tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

- ▷ Man kan även ändra önskad rumstemperatur i standby-läge genom att vrida på vrid-/tryckknappen.

Slå på varmvattenberedningen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) tills menysymbolen varmvatten (Bild 86,2) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
 - OFF: Varmvattenberedningen är avstängd.
 - 40°: Varmvattnet värms upp till 40 °C.
 - 60°: Varmvattnet värms upp till 60 °C.
 - BOOST: Snabb uppvärmning av varmvatten (prioriterad varmvattenberedare) i max. 40 minuter. Därefter hålls vattentemperaturen på den högre nivån (ca. 62 °C) i två eftervärmningscykler.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 85,2) blinkar tills den inställda varmvattentemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 85,7).

*Stänga av
varmvattenberedningen:*

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

Driftlägen

Varmvatten-värmesystemet med varmvattenberedaren kan drivas med olika energikällor.

Välj driftläge:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) tills menysymbolen driftläge (Bild 86,3) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat driftläge visas:

- Gasdrift
- Eldrift (900 W)
- Eldrift (1800 W)
- Gas- och eldrift (900 W)
- Gas- och eldrift (1800 W)

- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda driftläget. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 85,7).

- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Välj effekten för 230 V-eldrift i enlighet med säkringen för 230 V-anslutningen (900 W vid 3,9 A-säkring, 1800 W vid 7,8 A-säkring).

Kombinationen gasdrift och 230 V-eldrift kortar uppvärmningstiden för fordonet.

Ställa in fläkt:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) tills menysymbolen fläkt (Bild 86,4) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
 - OFF: Fläkten är avstängd.
 - VENT: Cirkulation
 - ECO: Låg fläktnivå
 - HIGH: Hög fläktnivå
 - BOOST: Snabb rumsuppvärmning. Boost finns tillgänglig om den aktuella rumstemperaturen ligger minst 10 °C under vald rumstemperatur.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 85,7).

Ställa in timern:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 85,6) tills menysymbolen timer (Bild 86,9) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Starttiden visas och timindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens timmar visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Minutindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens minuter visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.

- Ställ sedan in avstängningstiden, den önskade rumstemperaturen, varmvattennivån och fläktnivån efter varandra på samma sätt.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Timern är aktiverad. Symbolen timer (Bild 86,9) blinkar när timern är programmerad och aktiv.
- ▷ Servicemenyn innehåller punkter som oftast bara måste ställas in en gång (språk, bakgrundsbelysning, kalibrering), samt uppgifter för serviceställen (versionsnummer).

Felindikering

Vid en varning blinkar varningssymbolen (Bild 86,7). Värmesystemet fortsätter att vara igång. Om de bara rör sig om ett temporärt fel så släcks varningssymbolen av sig själv.

Vid ett fel visar kontrollenheten direkt felets felkod. Värmesystemet stängs av. Tryck på vrid-/tryckknappen för starta om värmesystemet.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.2.6 Säkerhets-/avtappningsventil

Värmesystemet är utrustat med en säkerhets-/avtappningsventil (Bild 87). Säkerhets-/avtappningsventilen gör så att vattnet i varmvattenberedningen inte fryser till is när det är frost och värmesystemet inte är påslagen.

- ▷ Öppna säkerhets-/avtappningsventilen och töm värmesystemet om fordonet inte ska användas under en längre tid.
- ▷ Vid temperaturer under 2 °C öppnar säkerhets-/avtappningsventilen automatiskt. Säkerhets-/avtappningsventilen kan inte stängas förrän temperaturen vid den ligger över 6 °C.
- ▷ Vattenpumpen och vattenarmaturerna skyddas inte mot frost genom säkerhets-/avtappningsventilen.

- ▷ Säkerhets-/avtappningsventilens tömningsrör måste alltid vara fritt från smuts (t. ex. löv, is).

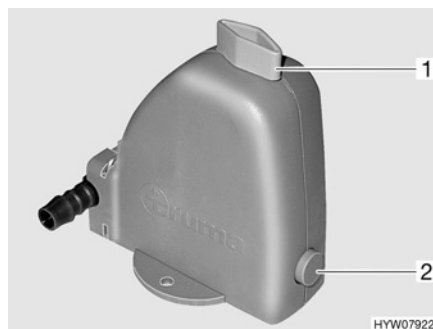

Bild 87 Säkerhets-/avtappningsventil

Monteringsställe

Se avsnittet 11.2.7.

Fylla på/tömma varmvattentanken

Varmvattentanken försörjs med vatten från vattentanken.

*Fylla varmvattentanken
med vatten:*

- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen. Ställ vredet (Bild 87,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 87,2).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattentanken är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

Tömma varmvattentanken:

- Ställ vridströmställaren (Bild 83,6) på kontrollenheten (Bild 83) på "O".
- Öppna säkerhets-/avtappningsventil. Vrid då vredet (Bild 87,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Bild 87,2) skjuts ut. Nu töms varmvattentanken via säkerhets-/avtappningsventilen utomhus.
- Kontrollera att varmvattentanken är helt tömd (ca 12 liter).

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.2.7 Väggekamin

Frisk luft och avgas från värmesystemet leds bort i en två kammar-väggekamin.

- ▷ Ställ fordonet så, att väggekaminen har tillräckligt med frisk luft.
- ▷ Väggekaminen måste alltid stå fritt. Täck inte över väggekaminen.
- ▷ Vid camping under vintern, måste väggekaminen vara fri från snö och is.
- ▷ Kontrollera regelbundet väggekaminen, beroende av väderleken (snö, lövfall, smuts, o.s.v.). Rengör väggekaminen vid behov.
- ▷ Vid tvätt av fordonet skall vattenstrålen inte riktas direkt på väggekaminen.
- ▷ Om du inte följer detta, kan en problemfri funktion av värmesystemet inte garanteras.

Bild 88 Väggekamin (varmluft-värmesystem)

Väggekaminen finns monterad på den vänstra sidoväggen.

10.2.8 Elektrisk golvvärme

- För modeller med elektrisk golvvärme: Borra aldrig hål i eller skruva in skruvar i golvet. Var försiktig med vassa föremål. Värmetrådarna kan skadas - risk för elektrisk stöt eller kortslutning.

- ▷ Regulatorn får inte täckas över. Risk för överhettning!

- ▷ Den elektriska golvvärmen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den elektriska golvvärmen kan inte värma upp hela bodelen.

Reglaget för den elektriska golvvärmen finns i klädsåpet.

Driftlägen

Den elektriska golvvärmen har fyra driftlägen:

- 0 "från"
- 20 V "låg värmeeffekt"
- 22 V "medelhög värmeeffekt"
- 24 V "hög värmeeffekt"

Bild 89 Reglage för elektrisk golvvärme

Slå på:

- Anslut fordonet till 230 V-försörjningen (se avsnitt 9.6.1).
- Ställ vridregulatorn (Bild 89,2) på önskad värmeeffekt.

Slå från:

- Ställ vridregulatorn (Bild 89,2) på "0".

När golvvärmen har stängts av stannar värmen kvar ett tag i golvet (restvärme).

Om regulatorn överbelastas aktiveras överbelastningsskyddet. Stiftet (Bild 89,1) skjuts ut.

Slå på överbelastningsskyddet:

- Tryck in stiftet (Bild 89,1) på överbelastningsskyddet igen när regulatorn har svalnat.

10.3 Spis

- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Gasspisen och gasugnen får ej användas för uppvärmning.
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!

10.3.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. köks-handdukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om det finns flamskyddsplåt: Använd alltid flamskyddsplåten när du använder gasköket.
- ▶ Gasspisens locket stängs med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Ställ aldrig heta kastruller på gasspisens lock.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flamman slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 3 lågor.

Bild 90 Reglage, knappar för gasspis

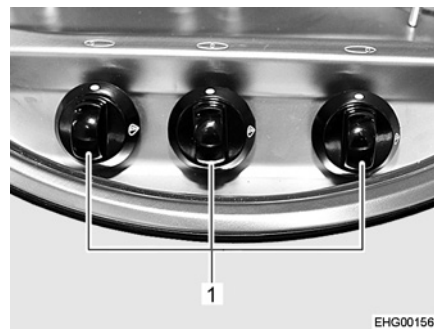

Bild 91 Reglage, knappar för gasspis (alternativ)

Slå på:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna gasspisens lock.
- Fäll upp eller ställ upp flamskyddsplåten, beroende på modell.
- Vrid vridregulatorn (Bild 90, 1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
- Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
- Tänd brännaren med en gaständare, en tändsticka eller en annan lämplig tändare.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds.

Slå från:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

10.3.2 Gasugn med grill (Thetford Duplex)

- ▶ Ventilationsöppningarna på gasugnen måste alltid vara öppna.
- ▶ När man tänder och använder ugnen/grillen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Vid tändningen och vid grillning ha alltid luckan för gasgrillen öppen.
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen/grillen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ I grilläge ska värmeskölden dras ut och luckan vara helt öppen.

- ▷ Före första användningen skall gasugnen sättas på i högsta temperatur i 30 minuter utan att ha något i den.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 92 Gasugn med grill

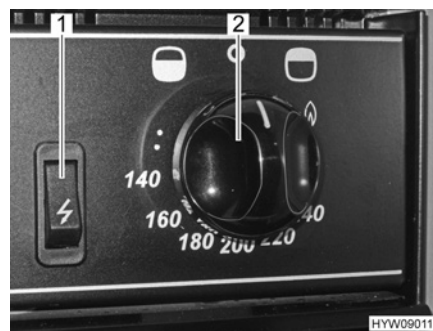

Bild 93 Reglage (gasugn med grill)

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
 - Öppna ugnsluckan (Bild 92,3) helt.

- Slå på ugnen:**
- Tryck vridregulatorn (Bild 92,2 och Bild 93,2) och ställ den moturs (i riktning mot ugn-symbolen "🔥") till maximal ställning.
 - Tryck på vridregulatorn (Bild 92,2 och Bild 93,2) under 5 till 10 sekunder. Gasen strömmar till brännaren.
 - Tryck på tändaren (Bild 92,1 och Bild 93,1) tills lågan tänds.
 - När flamman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
 - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

- Slå på grillen:**
- Tryck vridregulatorn (Bild 92,2 och Bild 93,2) och ställ den medurs (i riktning mot grill-symbolen "🍷") till flammans symbol.
 - Tryck på vridregulatorn (Bild 92,2 och Bild 93,2) under 5 till 10 sekunder. Gasen strömmar till brännaren.
 - Tryck på tändaren (Bild 92,1 och Bild 93,1) tills lågan tänds.
 - När flamman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
 - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

- Slå från:**
- Vrid med vridregulatorn (Bild 92,2 och Bild 93,2) till "0". Flamman slocknar.
 - Stäng gasavstängningsventilen "ugn" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

10.3.3 Spisfläkt (cirkulation)

- ▶ Håll ett minsta avstånd på 65 centimeter mellan spisfläkten och lågan.
- ▶ Ingen flambering under spisfläkten.

- ▷ Apparaten är ansluten till 12 V-försörjningen.
- ▷ Slå alltid på spisfläktkåpan vid matlagning. Det rekommenderas att spisfläktkåpan slås på redan några minuter före matlagning. Därigenom sätts luften i rörelse, och lukter kan avledas snabbare.
- ▷ Låt alltid spisfläkten gå några minuter efter matlagningen, så att alla kvarvarande lukter neutraliseras.
- ▷ Lampornas livslängd förlängs genom användning av svag belysning.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

Beroende på modell är en cirkulationsspisfläkt inmonterad över spisen. Fläkten suger upp matoset över spisen. Ett aktivkolfilter och ett fettfilter rengör den insugna luften, som därefter blåses ut igen.

- 1 Brytare för fläktmotor
- 2 Ljusbrytare

Bild 94 Användning (spisfläkt)

- Slå på:**
- Ställ brytaren (Bild 94,1) för fläktmotorn i position "●" (låg fläkthastighet) eller i position "●" (hög fläkthastighet).
 - Slå på spisbelysningen vid behov. Ställ ljusbrytaren (Bild 94,2) i position "●" (svag belysning) eller i position "●" (stark belysning).
- Slå från:**
- Ställ brytaren (Bild 94,1) för fläktmotorn i medelposition "○".
 - Ställ ljusbrytaren (Bild 94,2) i medelposition "○".

10.4 Kylskåp

Medan man kör får kylskåpet endast vara i drift via 12 V-nätet. Vid höga omgivningstemperaturer uppnår kylskåpet inte längre full kyleffekt.

- ▷ Montera alltid kylskåpets ventilationsgaller innan fordonet lämnas. Annars kan det komma in vatten om det regnar.

10.4.1 Kylskåpets ventilationsgaller

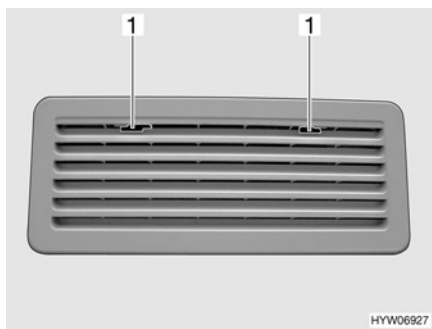

Bild 95 Kylskåpets ventilationsgaller (Thetford)

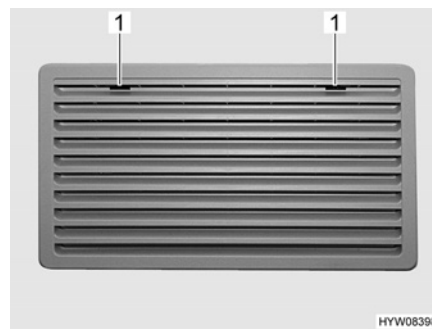

Bild 96 Kylskåpets ventilationsgaller, stort (Thetford)

- Ta av:*
- Skjut spärren (Bild 95,1 eller Bild 96,1) till mitten.
 - Ta av kylskåpets ventilationsgaller.

10.4.2 Drift (Thetford)

- ▷ Välj endast en energikälla.
- ▷ Även när 12 V-försörjningen är fränkopplad, flyter en svag elektrisk ström som belastar bodelsbatteriet. Stäng alltid av kylskåpet vid tillfällig avställning.

Driftlägen

Kylskåpet har 3 driftlägen:

- Gasdrift
- 230 V-drift
- 12 V-drift

Driftläget ställer man in med reglagen på kylskåpets front. Steglös reglering av kyleffekt är endast möjlig vid gas- eller 230 V-drift, ej i 12 V-drift.

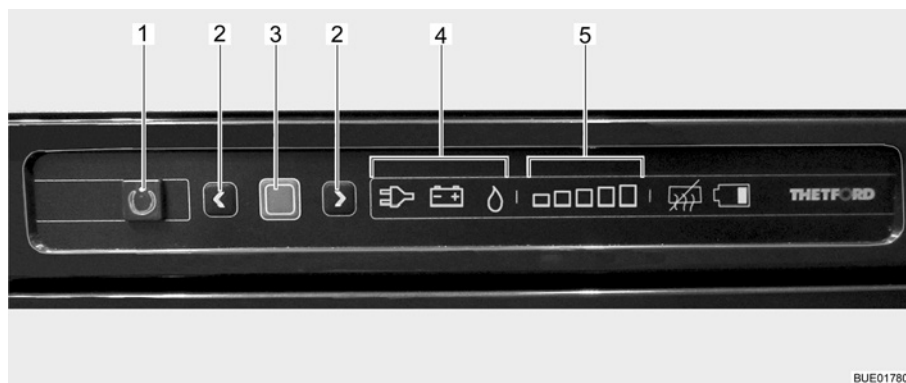

Bild 97 Reglage, knappar för kylskåpet

- 1 På/av-knapp
- 2 Pålknappar
- 3 Bekräftelseknapp
- 4 Visare för driftläge (230 V-drift/12 V-drift/gasdrift)
- 5 Visare för kylnivå (lägsta till högsta kylnivå)

Det aktuella driftläget visas med en tänd symbol (Bild 97,4) på kontrollenheten.

- ▷ Kylskåpet behöver alltid 12 V-styrspänning, oberoende av vilken energikälla som väljs. Styrspänningen aktiveras så fort el-blocket slås på. Därför flödar viloströmmen alltid, även när kylskåpet är avstängt. Stäng alltid av el-blocket om vid tillfällig avställning.

- ▷ Vi rekommenderar att kylskåpet drivs med 12 V-drift under färd. När fordonet står stilla rekommenderar vi att kylskåpet drivs med 230 V-drift, om det finns en 230 V-anslutning. I alla övriga fall kan kylskåpet drivas med gasdrift.

Kyltemperaturreglering

När kylskåpet slås på väljs automatiskt den senast valda termostatinställningen. Denna inställning kan ändras manuellt med pilknapparna (Bild 97,2). De lysande staplarna på kylnivåindikatorn (Bild 97,5) visar den valda termostatinställningen. Med hjälp av pilknapparna ställs kyltemperaturen in för alla tre energikällorna. Det tar alltid några timmar innan man har en normal drifttemperatur i kylskåpet. Om en omkoppling sker till ett andra driftläge förändras termostatinställningen inte. Kyltemperaturen bibehålls oberoende av den valda energikällan.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Kylskåpet får inte användas med fordonsgas.

- ▷ Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" då kylskåpet drivs elektriskt.

Slå på:

- Vid gasdrift öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".
- Tryck på på/av-knappen (Bild 97,1) i en sekund. Knappen (Bild 97,1) lyser grönt. Efter ca 10 sekunder dimmas indikeringen automatiskt för att spara ström.
- Tryck ned bekräftelseknappen (Bild 97,3) i cirka 2 sekunder. Symbolerna för driftlägena (Bild 97,4) blinkar.
- För att ändra driftläge tryck på pilknapparna (Bild 97,2).
- För gasdrift välj driftläget gas med hjälp av pilknapparna (Bild 97,2). Nu är gastillförseln öppen. Tändning sker automatiskt. Ett tickande ljud hörs tills tändningsproceduren är klar.
- Tryck på bekräftelseknappen (Bild 97,3).
- Tryck på bekräftelseknappen (Bild 97,3) igen. Kylningsnivån indikeras med de lysande staplarna (Bild 97,5).
- Ändra inställningen genom att trycka på pilknapparna (Bild 97,2) tills önskad inställning visas.

Slå från:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 97,1) i cirka 2 sekunder. Alla lampor slocknar. Kylskåpet är avstängt.
- Vid gasdrift stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Vid 12 V-drift försörjs kylskåpet endast med spänning från fordonets startbatteri. Startbatteriet försörjer dock endast kylskåpet med 12 V när fordonsmotorn är igång. Det sker ingen kylning när fordonsmotorn är avstängd. Via elblocket försörjs kylskåpet dock fortfarande med styrspänning från bodelsbatteriet. Ställ därför om till gasdrift vid längre avbrott.

► För ytterligare information se den separata instruktionsboken "Kylskåp".

10.4.3 Lås till kylskåpsdörr

► Under färd skall kylskåpsdörren alltid vara stängd och spärrad i det stängda läget.

► När kylskåpet är avstängt ska kylskåpsdörren låsas i ventilationsläget. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

Kylskåpsdörren kan låsas i två lägen:

- Stängd kylskåpsdörr under resa och när kylskåpet används
- Lätt öppnad kylskåpsdörr som ventilationsläge då kylskåpet är avstängt

Thetford

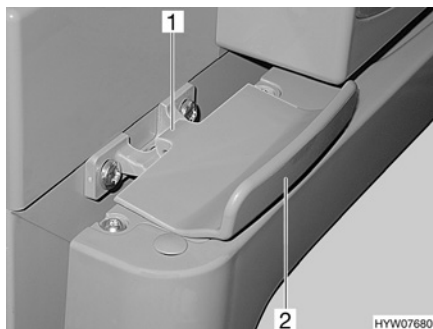

Bild 98 Lås till kylskåpsdörr, låst (Thetford)

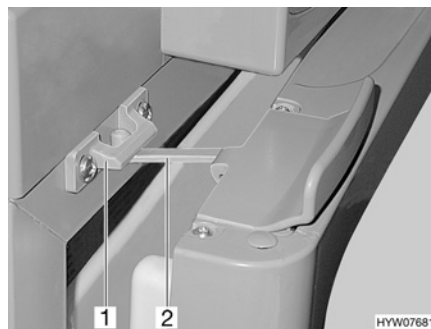

Bild 99 Kylskåpsdörr i ventilationsläge (Thetford)

Öppna: ■ Öppna kylskåpsdörren med handtaget (Bild 98,2). Spärren (Bild 98,1) lossas automatiskt.

Stänga: ■ Kylskåpsdörren stängs helt. Kontrollera att spärren går in i sitt läge.

Låsa i ventilationsläge: ■ Öppna kylskåpsdörren något.
■ För upp låset (Bild 99,2) och haka fast det i låsfästet (Bild 99,1). Därvid stannar kylskåpsdörren i öppet läge.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

Hänvisningarna gäller:

- vattentanken
- avloppstanken
- komplett vattensystem
- toalettrummet
- toaletten

11.1 Vattenförsörjning, allmänt

- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricksvattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 12).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

- ▷ Innan man öppnar någon vattenkran måste 12 V-försörjningen på panelen tillkopplas. Vattenpumpen arbetar inte annars.

Monteringsställe för vattenpumparna

De dränkbara pumparna befinner sig i vattentanken.

11.2 Vattentank

Beroende på modell rymmer vattentanken mellan 97 l och 122 l.

- ▷ Av körsäkerhetsskäl och av registreringstekniska skäl måste volymen minskas under körning. När vatten tappas av med hjälp av ratten för säkerhetsavtappning (se avsnitt 11.2.4), kvarstår en restvolym på ca 20 l i vattentanken.

11.2.1 Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock

Bild 100 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är beroende på modell placerat på fordonets vänstra eller högra sida.

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen (Bild 100,1). Locket låses och låses upp med nyckeln till de utvändiga låsen (utvändiga luckorna).

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 100,2) och vrid ett kvarts varv moturs.
 - Locket tas av.
 - Fyll på vattentanken med dricksvatten.
- Stänga:**
- Skruva på locket till påfyllningsöppningen för dricksvatten.
 - Vrid nyckeln ett kvarts varv medurs.
 - Dra ut nyckeln.
 - Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på påfyllningsöppningen för dricksvatten.

11.2.2 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

- ▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på panelen.

- Ställ fordonet vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.

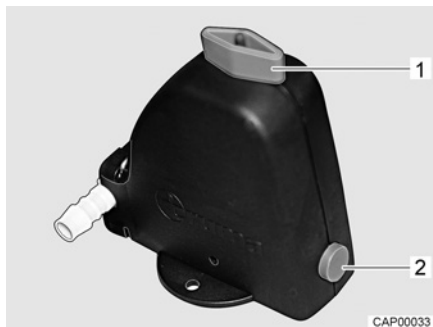

Bild 101 Säkerhets-/avtappningsventil öppen

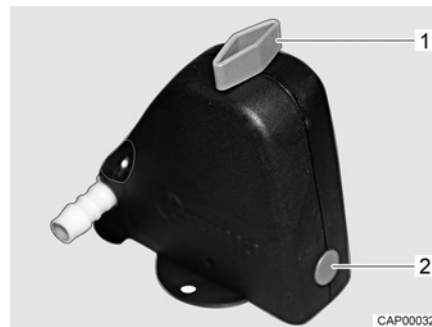

Bild 102 Säkerhets-/avtappningsventil stängd

- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen. Ställ vredet (Bild 101,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 101,2). Den stängda säkerhets-/avtappningsventilen visas i Bild 102. Vid temperaturer lägre än 6 °C kan säkerhets-/avtappningsventilen inte stängas.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng vattentankens utloppsöppning.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllnig används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Kontrollera att vattentankens lock är tätt.

11.2.3 Fylla på vatten efteråt

- Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

Fyll vattentanken med dricksvatten enligt följande:

- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten (Bild 100).
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllnig används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Stänga påfyllningsöppningen för dricksvatten.

11.2.4 Minska vattenvolymen för körning

- Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

Ratt Ratten är monterad på vattentanken.

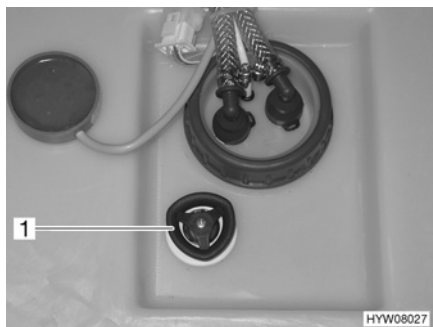

Bild 103 Vattentank med ratt

- Stänga:**
- Vrid ratten (Bild 103,1) på vattentanken medurs till stoppläget.
 - Fyll på vattentanken med dricksvatten.
- Öppna:**
- Vrid ratten (Bild 103,1) på vattentanken moturs till motståndet. Vattnet rinner ut tills ca 20 liter är kvar.

11.2.5 Tappa av vatten

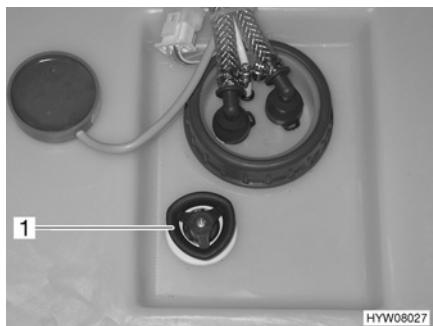

Bild 104 Vattentank med ratt

- Vrid ratten (Bild 104,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.

11.2.6 Tömma vattensystemet

- När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Så här undviks frostsador och avlagringar:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Slå ifrån 230 V-försörjningen. För detta stäng av 230 V-säkring (se avsnitt 11.2.5). Den externa 230 V-anslutningen kan förbli ansluten för laddning av batteriet.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
- Ta varmvattenberedningen ur funktion (se avsnitt 10.2.4).

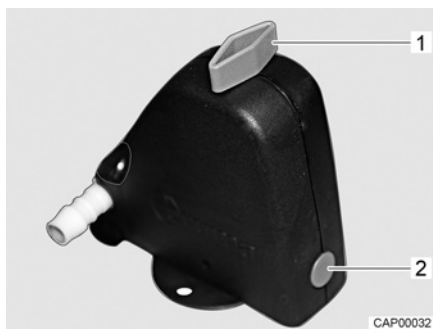

Bild 105 Säkerhets-/avtappningsventil stängd

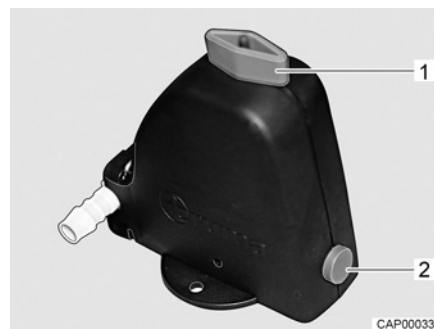

Bild 106 Säkerhets-/avtappningsventil öppen

- Öppna säkerhets-/avtappningsventil (Bild 105). Vrid vredet (Bild 105,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Bild 105,2) skjuts ut. Den öppna säkerhets-/avtappningsventilen visas i Bild 106.
- Öppna vattentankens utlopp (se avsnitt 11.2.5).
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Fäst handduschen upptill i duschläge.
- Håll upp vattenpumpen tills vattenledningarna är helt tömd.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Blås ut vattnet som är kvar i vattenledningarna (max. 0,5 bar). Drag då bort slangen från vattenpumpen och blås in i slangen.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt säkerhets-/avtappningsventilen förbli öppen.

11.2.7 Monteringsställe för säkerhets-/avtappningsventil

Monteringsstället för säkerhets-/avtappningsventilen skiljer sig beroende på modell.

Modell	Monteringsställe ¹⁾
T58/135 T64/348	Under sängen, i utrymmet bredvid värmesystemet (åtkomligt via öppning i skyddet)
T60/132	I klädsåpet, understa lådan i skåpet
T65/334	I förvaringsboxen framför dubbelsängen
T66/337	I förvaringsskåp till vänster under enkelsängen, öppna skyddet framifrån
T67/448 T68/447 I68/447	I klädsåpet till höger nere på golvet
T69L/449 T69S/339 I69L/449 I69S/339	Under dubbelsängen, i skåpet på vänster sida
A68/361 A70/464	I klädsåpet nere
A72/461	I kökets högskåp i det undre utrymmet
V60/132	I förvaringsskåpet under den tvärgående sängen
V66/337	Under den vänstra sänken klädsåpets nedre fack

¹⁾ Anvisningarna till vänster och till höger ska alltid ses i körriktningen

11.3 Avloppstank

- ▷ Tillsätt så mycket frostskyddsmedel i avloppstanken (t. ex. koksalt) att avloppsvattnet inte kan frysa.
- ▷ Kokande vatten får aldrig hållas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

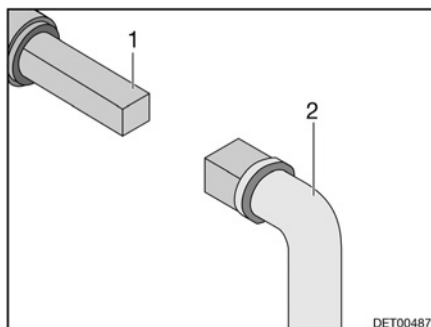

Bild 107 Handhavande avloppsventil

Avloppsventilen för avloppsvatten är, beroende på modell, placerad på husbilens vänstra eller högra sida.

Fyrkant för att öppna avtappningskranen finns kan nås direkt under fordonets golv.

Tömning:

- Sätt nyckeln (Bild 107,2) mot fyrkanten (Bild 107,1).
- För att öppna avtappningskranen vrid fyrkanten ett kvarts varv.
- Avloppstanken töms helt.
- För att stänga avloppsventilen vrid tillbaka fyrkanten till stopp.

11.4 Toaletterum

- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toaletterummet kan skadas.

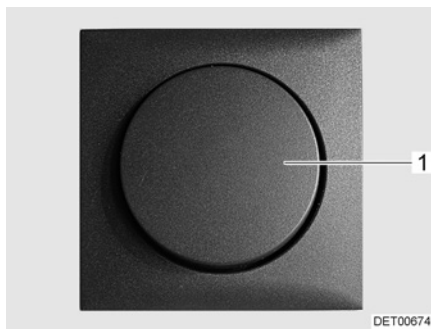

Bild 108 Ljusbrytare för toaletterum

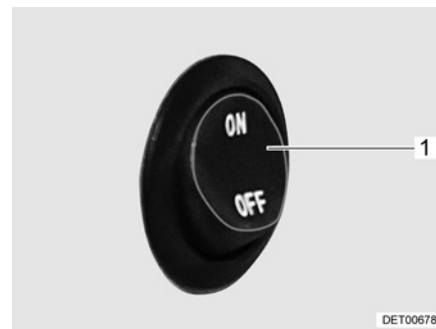

Bild 109 Ljusbrytare för toaletterum

Vippknappen för toalettbelysningen är monterad på olika ställen i toaletterummet, beroende på modell.

Toaletterummets ljusbrytare (Bild 108,1 eller Bild 109,1) sitter till exempel under badrumsskåpet eller under tvättstället.

- ▷ För att ventileras under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder skall toalettdörren stängas och toalettens taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Stäng duschdraperiet helt för att undvika att vatten tränger in mellan badrumsväggen och duschkaret.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.

- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toaletterummet finns i avsnittet 12.2.

Bild 110 Klädstång för torkning av tvätt

Klädstång för torkning av tvätt

På den hopfällbara klädstången (Bild 110,1) under takluckan kan man hänga upp handdukar och tvätt på tork.

Duschgaller

Duschgallret är av massivt trä. Duschgallret skyddar duschkaret och ser till att golvet hålls torrt även efter att man har duschat.

Bild 111 Duschgaller

Var uppmärksam på följande för en lång livslängd:

- Lyft ur duschgallret (Bild 111,1) ur duschen innan du duschar.
- Lägg tillbaka duschgallret i duschkaret efter det att du har duschat.
- Behandla duschgallret med en luddfri trasa och vanlig träolja i fiberriktning (följ tillverkarens anvisningar).

11.5 Vario-toaletterum

- ▷ Vrid endast ut toaletterumsbeklädadens innerdel när toalettdörren är stängd.

- ▷ Beroende på modell kan Vario-toaletterummet vara spegelvänt monterat jämfört med denna bild. Ombyggnaden sker då likaså spegelvänt mot det visade Vario-toaletterummet.

Beroende på modell har fordonet ett Vario-toaletterum. Vario-toaletterummet kan enkelt byggas om så att man får en sluten duschkabin. Toaletten skyddas mot sprutvatten.

Bild 112 Lås, toaletterumsbeklädnad

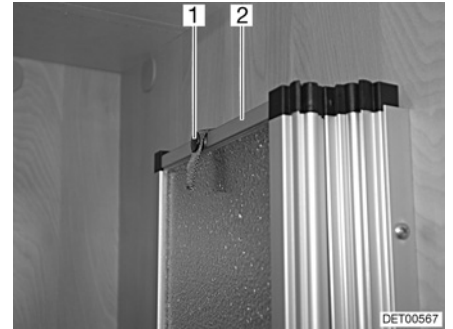

Bild 113 Fäste, duschvägg

Ombyggnad till duschkabin:

- Gå in i toaletterummet och stäng och lås toalettdörren inifrån.
- Ställ handtaget (Bild 112,2) lodrätt och fäll ut toaletterumsbeklädnadens innerdel (Bild 112,1).
- Lossa fästbandet (Bild 113,1) på duschväggen (Bild 113,2) och dra ut duschväggen.
- Tryck duschväggen mot toaletterumsbeklädnadens innerdel.

Duschkabinen är klar och kan användas.

Ombyggnad till toaletterum:

- Vik ihop duschväggen (Bild 113,2) och fäst den med fästbandet (Bild 113,1).
- Fäll in toaletterumsbeklädnadens innerdel (Bild 112,1) och ställ handtaget (Bild 112,2) vågrätt.

11.6 Toalett

11.6.1 Thetford-toalett

- ▷ Töm Thetford-kassetten när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmd.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Thetford-kassetten får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Svängbar toalett

Thetford-toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem. Om det skulle behövas kan man svänga toalettskålen i önskad position.

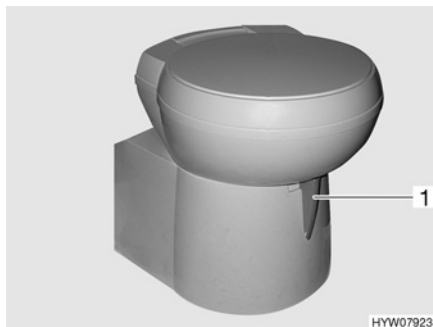

Bild 114 Thetford-toalettskål (svängbar)

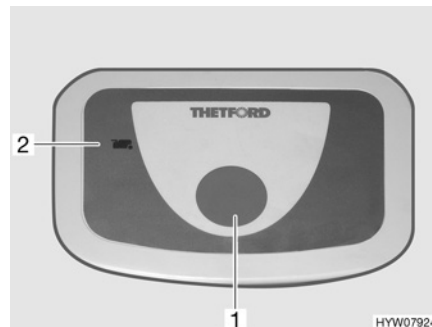

Bild 115 Spolknapp/kontrollampa (Thetford-toalett)

Kontrollenheten finns i närheten av toalettskålen.

- Spola:**
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Skjut för detta spjällspaken (Bild 114,1) moturs.
 - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 115,1).
 - Efter spolning stängs spjället. Skjut för detta spjällspaken medurs.

Kontrollampan (Bild 115,2) lyser när latrintanken måste tömmas.

- Tömning:**
- Spjällspaken (Bild 114,1) vrids medurs. Spjället stängs. För att kunna tömma toaletten **måste** spjället vara stängt i Thetford-toaletten.
 - Ta ut och töm Thetford-kassetten.

Toalett med fast bänk

Toaletten spolas via fordonets vattensystem.

Bild 116 Reglage Thetford-toalett

- Spola:**
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Därtill vrids spjällspaken (Bild 116,1) moturs.
 - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 116,3).
 - Efter spolning stängs spjället. Därtill vrids spjällspaken (Bild 116,1) medurs.

Kontrollampan (Bild 116,2) lyser när Thetford-kassetten måste tömmas.

- Tömning:**
- Spjällspaken (Bild 116,1) vrids medurs. Spjället stängs. För att kunna tömma toaletten **måste** spjället vara stängt i Thetford-toaletten.
 - Ta ut och töm Thetford-kassetten.

11.6.2 Tömning av latrintank

▷ Latrintanken kan endast tas ut när spjället är stängt.

Bild 117 Lucka för latrintanken

Bild 118 Latrintank

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern (Bild 117,1) i trycklåset och vrid den ett kvarts varv medurs.
- Dra ut nyckeln.
- Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Bild 117,2) med tummarna och öppna luckan för latrintanken.
- Sväng luckan helt upp och ställ mjukt mot ytterväggen. Luckan hålls magnetiskt öppen.
- Drag upp fästbygeln (Bild 118,2) och drag ut latrintanken (Bild 118,1).
- Transportera latrintanken till en därför avsedd tömningsanläggning och töm den helt.

▷ Tryck med tummen på luftningsknappen för att tömma latrintanken helt.

11.6.3 Vinterdrift

▷ Använd inga frostskyddsmedel. Frostskyddsmedel kan skada toaletten.

Om toaletten, vattentanken och latrintanken (kassett) befinner sig på en frostskyddad plats i fordonet kan toaletten även användas vintertid.

Om toaletten, vattentanken och latrintanken (kassett) inte sitter på en frostskyddad plats i fordonet skall vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas vid risk för frost. På så sätt förhindrar man frostsador.

11.6.4 Tillfällig avställning

- ▷ Om toaletten inte skall användas under en längre tid skall vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas.

Stänga av toaletten tillfälligt:

- Tömma vattentanken.
- Använd toalettens spolmekanism tills inget vatten längre kommer in i toaletten.
- Tömma latrintanken (kassett).
- Spola ur latrintanken noggrant.
- Lämna tömningsröret på latrintanken öppet.
- Låt latrintanken torka så länge som möjligt.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

Hänvisningarna gäller:

- fordonets yttre
- fordonets inre
- vattensystemet
- spisfläkten
- vinterunderhåll

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

Kontrollistorna gäller:

- avställning för en kortare tid
- vinteravställning
- idrifttagande efter avställning

12.1 Utvändig skötsel

12.1.1 Allmänt

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

12.1.2 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

12.1.3 Tvättning av fordonet

- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. I kylskåpets ventilationsgaller, avgaskaminen eller i ventilationen kan det tränga in vatten. Fordonet kan skadas.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon. Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Rengör utvändig utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Efterbehandla regelbundet komponenter gjorda av glasfiberförstärkt plast med polermedel. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och de utvändiga lackytorna får ett skyddande skikt.
- Behandla gummitätningar på dörrar och luckor med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till lastutrymmen med grafitpulver.

12.1.4 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekalers på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Behandla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

12.1.5 Underrede

Underredet på fordonet har delvis en beläggning av åldringsbeständigt underredsskydd. Om detta underredsskydd tar skada skall skadan omgående åtgärdas. Ytor som har en sådan beläggning ska inte behandlas med oljespray.

- ▷ Använd endast produkter som har godkänts av tillverkaren. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

12.1.6 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

12.2 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga (se avsnitt 12.1.4).
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningsmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks försprödning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommit i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hållas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hållas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.
- ▷ Dammsug mattor och stoppningar regelbundet med en lämpligt dammsugarborste.

- ▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenturer och serviceställen till förfogande.

- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett- och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- Tyget till dynorna kan rengöras med skumtvätt eller med skummet från ett mildt tvättmedel. Skydda dynorna för direkt sol så att tyget inte bleknar.
- För gardiner och draperier rekommenderas kemtvätt.
- Heltäckningsmattan skall vid behov rengöras med mattrengörare och dammsugas.

- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor i plastmaterialet.
- Rengör endast gasspisen med en fuktig trasa. Vatten får ej tränga ned gasspisens öppningar. Vattnet kan skada gasspisen.
- Insektskydd-vävnad på dörren, fönstren och takluckor: Ta bort insekt- eller smutsrester omedelbart. Annars kan vävnaden skadas. Getingar eller fåglar orsaka skador när de kåkar de fastsittande resterna. För rengöring av insektskydd-vävnaden rekommenderas det en fuktig mikrofiber-trasa. Använd endast rengöringsmedel, om de är pH-neutrale och inte innehåller lösningsmedel. Vid behov kan du först rengöra med en mjuk borste eller med en fin borstdel på dammsugaren.
- Mörkläggningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borsttillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borsttillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvållösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.

12.3 Vattensystem

12.3.1 Rengöra vattentanken

- Tömma vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock.
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Borsta likaså av pumphuset.
- Rengör om möjligt färskvattensonderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel. De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel. Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

12.3.2 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast lämpligt rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshandtera på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningarna och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar stängs.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

12.3.3 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast lämpligt desinfektionsmedel från fackhandeln.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 12.3.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

12.3.4 Avloppstank

Fordonets avloppstank ska rengöras efter varje användning.

Rengöra:

- Tömma avloppstanken.
- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

12.4 Spisfläkt (cirkulation)

Rengör spisfläktens fettfilter då och då. Hur ofta rengöringen måste göras beror på hur ofta spisfläkten används. Vänta inte med att rengöra fettfiltret tills spisfläkten inte längre fungerar effektivt.

För filtrering av lukter är ett aktivt kolfilter integrerat i spisfläkten. Vid normal användning ska man byta ut det aktiva kolfiltret en gång i halvåret eller en gång per säsong.

Bild 119 Skruva loss det nedre skyddet

Bild 120 Ta ur fettfiltret

Rengöra fettfiltret:

- Vrid ur två krysskruvar (Bild 119,1) med brickor.
- Haka ur det nedre skyddet (Bild 120,2).
- Ta av fettfiltret (Bild 120,3) rakt uppåt.
- Renför fettfiltret med vatten och diskmedel. Alternativt kan fettfiltret även rengöras i diskmaskinen.
- Låt fettfiltret torka.
- Sätt in fettfiltret uppfifrån rakt in i gejderna på det nedre skyddet.
- Häng in det nedre skyddet i spisfläkten.
- Fäll det nedre skyddet uppåt, och fäst det med två krysskruvar med brickor.

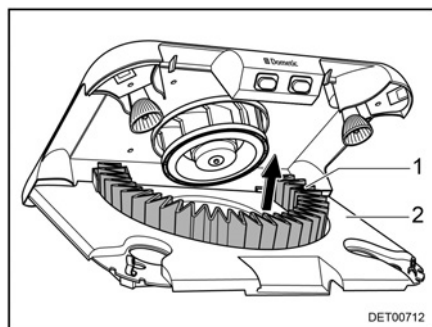

Bild 121 Byta aktivt kolfilter

Byta aktivt kolfilter:

- Öppna huset enligt beskrivning för "Rengöra fettfiltret".
- Lossa filterhållaren (Bild 120,1) fram från låset och sväng nedåt.
- Ta ut det aktiva kolfiltret (Bild 121,1) uppåt från hållaren.
- Sätt in ett nytt aktivt kolfilter.
- Sväng upp filterhållaren (Bild 121,2) tills den hakar fast.
- Stäng huset enligt beskrivning för "Rengöra fettfiltret".

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

12.5 Vinterskötsel

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Om det är risk för frost ska fönsterna på fordonet skyddas utifrån med isoleringsmattor.

12.5.1 Förberedelser

- Kontrollera fordonet med avseende på lackskador och rost. Åtgärda skadorna vid behov.
- Se till att det inte kan komma in vatten i ventilationsöppningarna på golvet eller i värmesystemet.
- Skydda underredets metalldelar mot rost med ett skyddsmedel med vaxbas.
- Konservera lackerade ytterväggar med lämpligt medel.

12.5.2 Vinterdrift

Under användning på vintern uppstår det kondensvatten i fordonet vid låga temperaturer. För att få en god rumsluftkvalitet och förhindra skador p.g.a. kondensvatten, måste man lufta fordonet ordentligt.

- Ställ vämen på högsta effekt under fordonets uppvärmningsfas och öppna takförvaringsskåp, gardiner och rullgardiner. Därigenom får man optimal luftning.
- Ta bort alla täcken och kuddar på mornarna, lufta förvaringsboxarna och torka fuktiga ställen.

- ▷ Torka bort kondensvatten, om det trots detta bildas något.

12.5.3 Efter vintern

- Tvätta underredet och motorn noga. Därigenom avlägsnas tömedel (salt, lutrester), som kan orsaka korrosion.
- Tvätta fordonets utsida och konservera plåten med vanligt bilvax.

12.6 Avställning

12.6.1 Tillfällig avställning

- Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Detta gäller framför allt om djuren får vara kvar ostörda i det uppställda fordonet.

Djuren kan obemärkt komma in i fordonet och gömma sig där.

Kontrollera regelbundet om det finns spår av djur eller skador i fordonet för att undvika större skador förorsakade av djur. Detta bör särskilt göras ca 24 timmar efter uppställningen av fordonet.

Tag kontakt med din auktoriserade återförsäljare eller ett serviceställe om du hittar spår av djur i fordonet. Om kabelskador uppstår kan det leda till kortslutning. Fordonet kan börja brinna.

Innan avställning skall checklistan gås igenom:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Tanka bränsletanken helt full. Därigenom kan korrosionsskador i bränslesystemet förhindras	
	Fordonet ställs på bockar för att avlasta hjulen, alternativt kan fordonet förflyttas lite var 4:e vecka. Där igenom förhindras "fyrkantiga" hjul och skador på lagren	
	Skydda däcken mot direkt solljus. Risk för sprickbildning!	
	Pumpa däcken till rekommenderat max. tryck	
	Fordonets underrede skall kunna ventileras fritt	
	 ► Fukt eller syrebrist, orsakad av t. ex. övertäckning med plastfolie kan förorsaka optiska förändringar på underredet.	
	Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas	
Påbyggnad	Förslut alla skorstenar med passande lock och täta alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
	För att undvika att det bildas kondensvatten, och till följd därav mögel, ska innerrummet, alla utifrån tillgängliga förvaringsutrymmen och uppställningsplatsen (t. ex. garage) vådras var 3:e vecka	
Invändigt	Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
	Kylskåpet rengörs	
	Kylskåpsdörren och frysfacket hålls något öppna	
	Leta efter spår av djur i fordonet	
Gasanläggning	Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
	Stäng alla gasavstängningsventiler	
	Gasflaskorna skall alltid tas ut ur gasboxen, även om de är tomma	

Elektrisk anläggning

Åtgärder	Utförd
Bodels- och startbatteri laddas fulla	
 Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar.	
Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet	

Vattensystem

Tömma hela vattensystemet. Restvatten i vattenledningarna blåses ut (max. 0,5 bar). Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventil (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. Hänvisningarna i kapitel 11 skall beaktas	
---	--

12.6.2 Avställning över vintern

Kompletterande åtgärder är erforderliga vid avställning över vintern:

Basfordon

Åtgärder	Utförd
Rengör karossen och fordonet noga och spruta på varmvax eller konservera med lackmedel	
Bränsletanken fylls med vinterdiesel	
Frostskyddet i kylvattnet kontrolleras	
Åtgärda lackskador	
Fyll frostskydd i rengöringsvattnet för vindrutor	

Påbyggnad

Håll ventilationen öppen	
Rengör och smörj de inbyggda stödbenen	
Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
Spärrar penslas med olja eller glycerin	
Behandla alla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln	
Låscylindrar smörjes med grafitpulver	

Invändigt

Fäll upp avfuktaren (Granulat)	
Tag ut dynor och madrasser ur fordonet och förvara dem på ett torrt ställe	
Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
Rengör fordonets inre grundligt	
Vid risk för frost ska den platta bildskärmen tas ut ur fordonet	

Elektrisk anläggning

Demontera bodels- och startbatteriet och förvara dem frostfritt (se kapitel 9)	
--	--

Vattensystem

Rengör vattensystemet med speciella rengöringsmedel från fackhandeln	
--	--

Fordonet i sin helhet

Lägg upp skyddspresenningarna så att ventilationöppningarna inte täcks eller använd luftgenomträngbara presenningar	
---	--

12.6.3 Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning

Innan idrifttagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Däcktryck kontrolleras	
	Kontrollera reservhulets däcktryck	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs	
	Kontrollera de inbyggda stödbenens funktion	
	Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion	
	Funktionskontroll av alla utvändiga lås	
	Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall)	
	Ta bort vinterövertäckning på kylskåpets lameller (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Gasflaskorna ställs i gasboxen, spänns fast och ansluts till gastryck-regulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan	
	Bodels- och startbatteri laddas fulla	
	 ▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning.	
	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet (se kapitel 9)	
	Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattentank	
	Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras	
	Stäng säkerhets-/avtappningsventilen, avtappningskranar och vattenkranar	
	Kontrollera att säkerhets-/avtappningsventilen, vattenkranarna, avtappningskranarna och vattenfördelaren är täta	
Fast installerade apparater	Kontrollera kylskåpets funktion	
	Kontrollera värmarens/varmvattenberedarens funktion	
	Kontrollera spisens funktion	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för inspektion och underhåll på fordonet. Underhållsanvisningarna gäller:

- byte av glödlampor

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar för reservdelsanskaffning.

13.1 Inspektioner

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos alla auktoriserade återförsäljare och serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

13.2 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

13.3 Byte av glödlampor, utvändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygtrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt Watt-tal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

Glödlamptyper

I fordonet används olika typer av glödlampor. Nedan beskrivs bytet av de olika typerna av glödlampor.

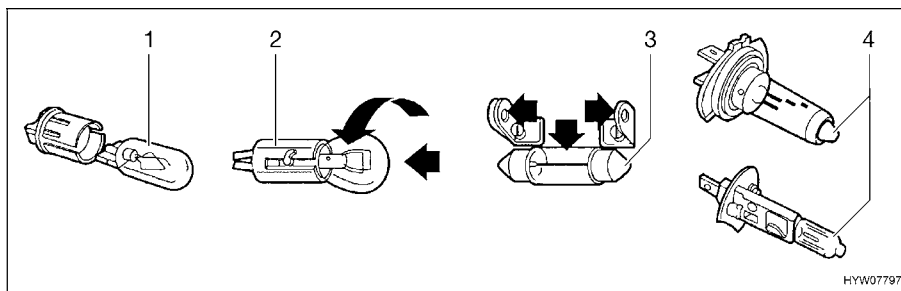

Bild 122 Glödlamptyper

Pos. i Bild 122	Sockeltyp/lamptyp	Byta
1	Insticksockel	Dra ut för att ta ut glödlampan Skjut in i hållaren med lätt tryck för att sätta in glödlampan
2	Bajonetsockel	Tryck ned och vrid moturs för att ta ut glödlampan Sätt in i hållaren och vrid medurs för att sätta in glödlampan
3	Cylindriska glödlampor	Bøj försiktigt ut lamphållarens kontakter för att ta ut och sätta in den
4	Halogenglödlampa	Lossa hållfjädrarna för att ta ut den Haka fast hållfjädrarna igen när lampan har satts in

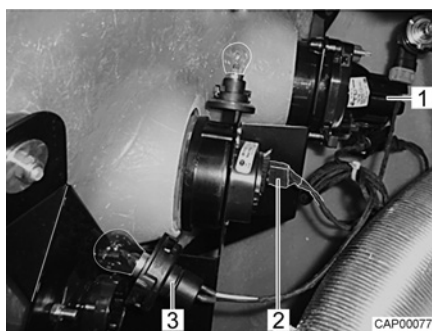
13.3.1 Belysning front**T-modell, A-modell**

Lysen för halvljus, helljus och parkeringsljus såväl som för körriktningsvisare är delar av basfordonet. Byte av glödlampor beskrivs i instruktionsboken för basfordonet.

I-modell

Glödlamporna för strålkastare, varselljus och körriktningsvisare byts ut från motorrummet.

Glödlamporna får körriktningsvisarna på sidorna, byts ut utifrån.

- 1 Strålkastare hel/halvljus (H7, 12 V/55 W)
- 2 Varselljus (12 V/21 W)
- 3 Körriktningsvisare (12 V/21 W orange)

Bild 123 Frontbelysning (sett från motorrummet)

- Motorhuven öppnas (se kapitel 4).
- Grip tag i den defekta glödlampan bakom lamphållaren.
- Vrid lamphållaren med glödlampan moturs och tag bort den.
- Vrid glödlampan moturs och tag ut den ur lamphållaren.
- Sätt in en ny glödlampa.

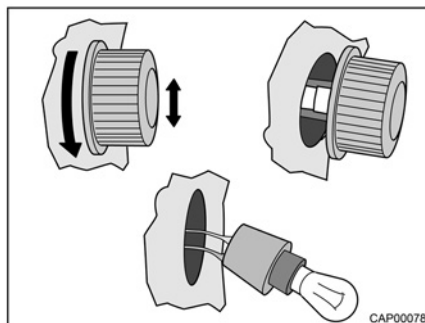
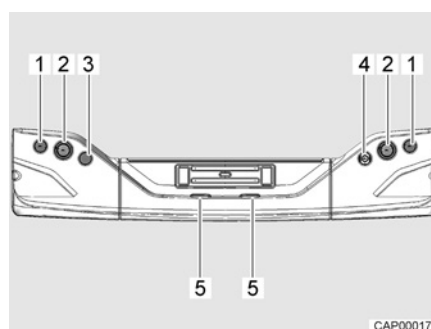

Bild 124 Körriktningsvisare på sidan
(12 V/5 W)

- Vrid försiktigt körriktningsvisarens hus och rör samtidigt uppåt och nedåt.
- ▷ För att huset ska kunna avlägsnas, måste det dras så långt tills husets fästappar står vårätt. Denna position identifieras av att största upp och ner rörelsen är möjlig.
- När fästapparna är i vågrätt läge, skjut körriktningsvisaren åt höger och tippa samtidigt ut den ur öppningen på vänster sida.
- Dra ut lamphållaren ur huset.
- Byt den defekta glödlampan.
- Sätt tillbaka lamphållaren i huset. Var därvid uppmärksam att gummipackningen sitter korrekt.
- Låt körriktningsvisaren haka fast i öppningen på nytt.

13.3.2 Belysning bak

- 1 Bromsljus/bakljus
- 2 Körriktningsvisare/reflektor
- 3 Dimbakljus
- 4 Backljus
- 5 Nummerplåtsbelysning

Bild 125 Belysning bak

Alla glödlampor för bakre belysning bytes enligt beskrivning nedan.

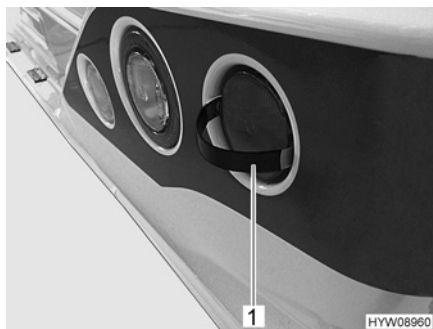

Bild 126 Ta av kåpan

- Stick in låstungor för det medlevererade verktyget (Bild 126,1) som beskrivs vid sidan av skyddet.
- Dra av skyddet med verktyget.
- Byt glödlampor.
- Tryck på skyddet med ett lätt tryck på lampen tills det griper i.

13.4 Byte av glödlampor, invändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampen byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Slå från strömmen med ledningsskyddsbrytaren i 230 V-säkringslådan innan glödlampor byts ut.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampor kan explodera.
- ▶ Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampor med en tygtrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt Watt-tal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.
- ▷ Lamporna som visas i det här avsnittet är exempel. Beroende på modell kan lampornas form avvika från de som visas på de här bilderna. Med hjälp av exemplen tydliggörs de möjliga tillvägagångssätten för lampbyte.

13.4.1 LED-lampor

Bild 127 LED-taklampa (exempel)

Bild 128 Infälld LED-lampa (exempel)

Bild 129 LED-lampa (exempel)

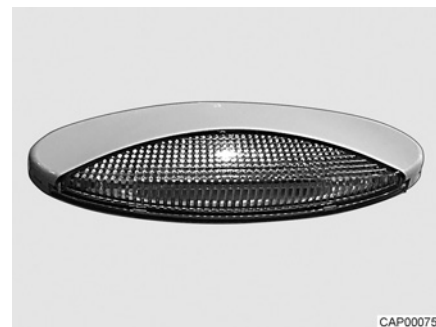

Bild 130 Förtältsbelysning

- LED-lamporna har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

Lampbyte:

- Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe.

13.5 Reservdelar

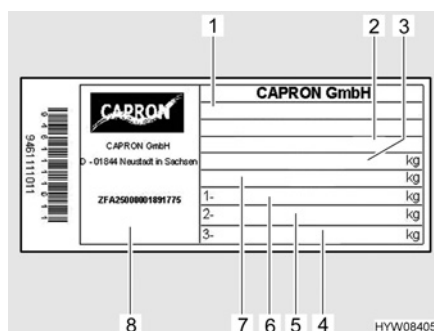
- Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- Den extrautrustning och de originalreservdelar som vi rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Återförsäljare säljer dessa produkter. Återförsäljarna är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggreat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställen.

Ange serienummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos återförsäljaren.

13.6 Typskylt

- 1 Typ
- 2 Tillverkarinitialer och påbyggnadsnummer
- 3 Tekniskt tillåtna totalvikt av fordonet
- 4 Fri
- 5 Tillåten axelbelastning bak
- 6 Tillåten axelbelastning fram
- 7 Tekniskt tillåten totalvikt av fordonet samt släp
- 8 Serienummer

Bild 131 Typskylt

Typskylten (Bild 131) med serienumret sitter på B-stolpen på passagerarsidan.

Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

▷ V.g. ange alltid **serienumret** när du kontaktar kundservice.

13.7 Varnings- och hänvisningsetikett

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om husbilens däck.

Hänvisningarna gäller:

- däckurval
- användning av däcken

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

14.1 Allmänt

- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.6).

- Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- Beakta basfordonets instruktionsbok.

- Beroende på utförande är fordonet som standard endast utrustade med en däckreparationssats.
- Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i vägkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

Exempel: (1415) Vecka 14, år 2015.

Beakta:

- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
- Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
- Använd alltid däck av samma konstruktion, fabrikat och utförande (sommardäck eller vinterdäck).
- Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
- Om du har nya däck bör du köra de första 10 milen med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

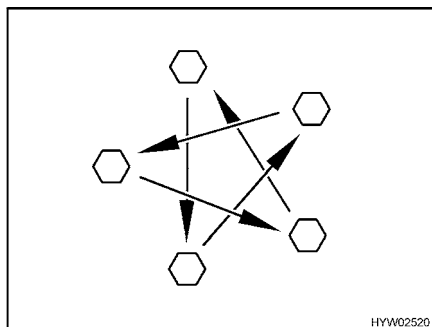

Bild 132 Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter 5 mils körning (Bild 132).
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 100 till 500 mil (Bild 132).
- Vid avställning eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren:
Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

14.2 Däckurval

- Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtillståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta din återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den tillåtna maximala axelbelastningen fördelad mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Även ett fordon's axelgeometri, som lutning och kurs, är viktiga vid val av däck. Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

14.3 Beteckningar på däck

215/70 R 15C 109/107 Q
(exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

14.4 Användning av däck

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däck och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnblock. Annars kan däck i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnblock i hög hastighet kan detta skada däck och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Om ett ojämnt slitage av däckmönstret förekommer bör du kontrollera lutning och främre kurs. Körning med felaktigt inställd främre kurs eller en ensidig lutning orsakar tydligt ökat slitage.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.
- Se till att körsättet skonar däck. Undvik kraftiga bromsningar, rivstarter och långa körningar på dåliga vägar.

14.5 Åtdragningsmoment

Fälgar	Åtdragningsmoment
Stålfälg 15"	160 Nm
Stålfälg 16"	180 Nm
Alufälg 15"	140 Nm
Alufälg 16"	160 Nm

14.6 Däcktryck

- För lågt däcktryck leder till att däck överhettas. Däcket kan skadas.
- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däck skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge.
- Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

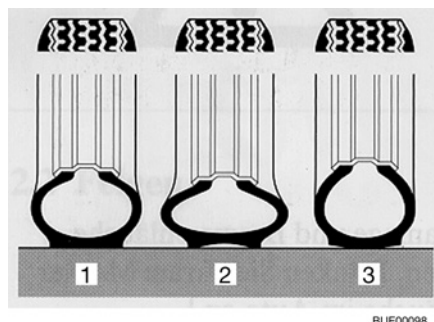

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

Däckets kontaktyta varierar beroende på däcktrycket.

- 1 Rätt däcktryck
- 2 För lågt däcktryck
- 3 För högt däcktryck

Bild 133 Däckets kontaktyta

- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck är trycket högre än på kalla däck. Därför ska det korrekta däcktrycket kontrolleras när däcken är kalla.
- ▷ Lufttrycket anges i bar.
- ▷ Över 4,75 bar krävs en luftventil av metall.
- ▷ Vid däckbyte rekommenderar vi byte till "modell Camping".

Fordonen anpassas kontinuerlig till senast kända teknik. Därför kan det vara möjligt att vi ännu ej har kunnat tagit hänsyn till en ny däcksdimension i denna tabell. Fråga din återförsäljare - där får du alltid aktuell information.

Typ	Däcksdimension	Lyfttryck fram i bar	Lyfttryck bak i bar
Alla typer	215/70 R 15 C/CP (109/107) Q	4,25	4,5
Alla typer med däck "Camping"	215/70 R 15 C/CP (109/107) Q	4,75	5,5
Alla typer	225/75 R 16 C/CP (116/114) R	4,5	5,0
Alla typer med däck "Camping"	225/75 R 16 C/CP (116/114) R	4,75	5,5

15.1 Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Hänvisningarna gäller:

- bromssystemet
- elektriska anläggningen
- gasanläggningen
- gasspisen
- gasugnen
- spisfläkten
- värmesystemet (med varmvattenberedarfunktion)
- kylskåpet
- vattenförsörjningen
- påbyggnad

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

15.2 Bromssystem

- Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

15.3 Elektrisk anläggning

- Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- Byte av säkringar, se kapitel 9.

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningssystemet fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan defekt	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
Innebelysningen fungerar inte	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Fel på belysning, stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkringen har löst ut	230 V-automatsäkringen kopplas på

Störning	Orsak	Åtgärd
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring (40 A) på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (40 A) på startbatteri eller bodelsbatteri
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
Kontrolllampan 12 V lyser inte	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Flatsäkring (2 A) på bodelsbatteri defekt	Byt flatsäkring (2 A) på bodelsbatteri
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring (40 A) på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (40 A) på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring (40 A) på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (40 A) på bodelsbatteri
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteri-brytaren på el-blocket frånkopplad	Koppla till batteri-brytaren
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående
		 ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid

15.4 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

15.5 Spis

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatören släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorn tryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

15.6 Spisfläkt

Störning	Orsak	Åtgärd
Spisfläkten fungerar inte	Defekt strömförsörjning	Kontrollera säkringen och byt den vid behov
Spisfläkten arbetar inte med full effekt	Fettfilter smutsigt	Rengör fettfiltret
	Det aktiva kolfiltret är förbrukat	Byta aktivt kolfilter

Kontakta kundtjänst om felet inte kan åtgärdas med hjälp av tabell eller instruktionsboken.

15.7 Värmesystem/varmvattenberedare

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tändar inte	Temperatursensor på kontrollenheten eller fjärrgivare defekt	Drag ut stickkontakten på kontrollenheten. Värmesystemet fungerar då utan termostat. Kontakta kundtjänst så fort som möjligt
Varmvattenberedaren töms, säkerhets-/avtappningsventilen har öppnats	Innetemperatur under 3 °C	Värmen sätts på
Säkerhets-/avtappningsventilen går inte att stänga	Temperatur vid säkerhets-/avtappningsventilen under 8 °C	Värmen sätts på
Fläkthjul låter högt eller går ojämnt	Fläkthjul smutsigt	Truma-service uppsöks
Ingen lysdiod lyser, apparat inkopplad, driftspänning ligger på	Automatisk återstart är blockerad, t. ex. ett strömavbrott	Återställ apparaten (stäng av, vänta 5 sekunder, slå på igen)
Efter inkoppling (vinter- och sommar drift) tänds ingen lysdiod	Ingen driftspänning	Kontrollera batterispänning 12 V, vid behov ladda batteriet
		Kontrollera att alla stickkontakter sitter i ordentligt
	Apparat eller fordonssäkring defekt	Kontrollera apparat eller fordonssäkring, vid behov byt
Efter inkoppling lyser den gröna lysdioden, men ingen värmning	På kontrollenheten inställd temperatur lägre än rumstemperaturen	Högre temperatur inställd på kontrollenheten
Grön lysdiod, röd lysdiod blinkar	Säkerhetsbrytaren på fönstret över skorstensröret har aktiverats	Stäng fönstret
	Hotande underspänning batterispänningen är för låg < 10,4 V	Ladda batteriet

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet kopplar hela tiden om mellan minimal och maximal effekt	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Åtgärda tilltäppningen av cirkulationsluftinsuget
Röd lysdiod lyser, ca 30 sekunder efter att värmningen kopplats in	Huvudavstängningsventil eller gasavstängningsventil stängd	Huvudavstängningsventil eller gasavstängningsventil öppen
	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd förbränningslufttillförsel eller gasutblås	Frigör öppningar
Värmning kopplas efter ett längre drift på fel	Gastryckregulator nedisad	Använda regleringsvärmning (EisEx)
	Andelen butangas i gasflaskan är för hög	Använd gasol (särskilt vid temperaturer under 10 °C är butangas inte lämplig för uppvärmning)
	Varmluftsutgångarna blockerade	Ta bort blockaden
Grön lysdiod blinkar efter att värmesystemet har slagits av	Fördröjning temperaturreducering för apparaten är aktiv	Inget fel, fördröjning stänger av efter ca 5 min.
Efter inkoppling tänds den gröna och röda lysdioden	Elektroniken är defekt	Kontakta kundtjänst

Om dessa åtgärder inte avhjälper störningarna ska detta anmälas hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

15.8 Kylskåp

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

Vid fel blinkar också indikering på manöverpanelen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Störning i 230 V-driften	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	230 V-automatsäkringen har löst ut	230 V-automatsäkringen kopplas på
	För låg driftspänning 230 V	Låt en fackverkstad prova 230 V-försörjningen
Störning i 12 V-driften	Drivning med 12 V är enbart möjligt när bilmotorn är igång	Starta motorn eller välj ett annat driftläge
	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	För låg driftspänning 12 V	Låt en fackverkstad prova 12 V-försörjningen

Störning	Orsak	Åtgärd
Störning i gasdriften	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Full gasflaska ansluts
	Luft i gasledning	Starta kylskåpet två till tre gånger
Kylskåpet kyler inte tillräckligt	Spindelväv eller förbränningsrester i brännkammaren	Ta bort ventilationsgallret på fordonets utsida och rengör brännkammaren
	Ventilationen av aggregatet är otillräcklig	Kontrollera om ventilationsgallret är övertäckt och ta vid behov bort hindret
		Ta bort ventilationsgallret och rengör utrymmet bakom (t. ex. från löv)
	För hög omgivningstemperatur	Ta bort ventilationsgallret då och då
	Kylskåpet står för snett	Ställ fordonet vågrätt
	För mycket is på kylflänsarna	Frosta av kylskåpet

15.9 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frånkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
	El-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Vattenpumpen avstängd på panelen	Koppla till vattenpumpen
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Säkring för toaletten defekt	Byt säkring

Störning	Orsak	Åtgärd
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Byt mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Avkalka kranfiltret eller byt
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Avkalka duschmunstycke resp borsta av jettrattarna
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverkstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

15.10 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våtutrymmet/badrummet svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrafri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

16.1 Mått och tillåtet antal personer

Modell	Sittplatser	Sovplatser	Utvändiga mått L / B / H (i cm)
T60 / T132	4	2 / 3 (OPT)	595 / 232 / 290
T58 / T135	4	2 / 3 (OPT)	595 / 232 / 290
T64 / T358	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	680 / 232 / 290
T66 / T337	4	2 / 3 (OPT)	690 / 232 / 290
T65 / T334	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	696 / 232 / 290
T69S / T339	4	2 / 5 (OPT)	697 / 232 / 290
T67 / T448	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	735 / 232 / 290
T68 / T447	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	740 / 232 / 290
T69L / T449	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	740 / 232 / 290
A68 / A361	4 / 6 (OPT)	6	660 / 232 / 314
A72 / A461	4 / 6 (OPT)	6	720 / 232 / 314
A70 / A464	4 / 6 (OPT)	6	725 / 232 / 314
I69S / I339	4	4 / 5 (OPT)	698 / 232 / 293
I68 / I447	4 / 5 (OPT)	4 / 5 (OPT)	741 / 232 / 293
I69L / I449	4 / 5 (OPT)	4 / 5 (OPT)	741 / 232 / 293
V60 / V132	4	2 / 3 (OPT)	595 / 214 / 271
V66 / V337	4	2 / 3 (OPT)	665 / 214 / 271

Mer information om teknisk data finns att hämta i fordonsdokumenten eller instruktionsboken för basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finner du användbara tips för resan.

Hänvisningarna gäller:

- trafikbestämmelser i utlandet
- hjälp i europeiska länder
- gasförsörjningen i de europeiska länderna
- bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna
- säker övernattning under resan
- vintercamping

I slutet av kapitlet finner du en checklista där du kan se de viktigaste utrustningen och föremålen för resa.

17.1 Trafikbestämmelser i utlandet

- ▷ Föraren av fordonet är skyldig att innan utlandsresan påbörjas informera sig om trafikbestämmelserna i det eller de länder resan avser. Information erhålls från bilklubbar eller resp. lands representationer.
- ▷ I en del europeiska länder måste varningsväst användas om man lämnar fordonet utanför ett samhälle vid olyckor eller fel på fordonet.
- ▷ I många länder gäller särskilda och delvis annorlunda föreskrifter och regler (t. ex. olika varningsskyltar för bakräcke, skyldighet att medföra alkoholprovrör, reservlampor, varningsvästar, tillåten storlek på reservdunk). Fordonets förare måste informera sig kring dessa regler före färd.
- ▷ Aktuell information finns vanligtvis på webbplatsen hos den nationella bilföreningen.

Informationen om trafikbestämmelser är särskilt viktig eftersom resp. nationella bestämmelser gäller vid ev. försäkringsfall. Beakta, för din egen säkerhets skull, alltid följande punkter vid resor till utlandet:

- Tag med dig ett försäkringsbevis.
- Anmäl alltid ev. olyckor till polisen.
- Skriv inte under några dokument om du inte förstår hela texten; läs igenom hela texten innan du skriver under.

17.2 Hjälp på Europavägarna

- ▷ Före resan inhämta information om nationella telefonnummer för räddning och polis. I många länder gäller det centrala nödnummer 112 (utan riktnummer).
- ▷ Ta om möjligt med en lista med viktiga telefonnummer under resan i de aktuella länderna i fordonet.

Motorklubbar i hemlandet eller i det beresta landet hjälper gärna till.

17.3 Gasförsörjningen i de europeiska länderna

- ▷ I Europa finns det olika anslutningssystem för gasflaskor. Påfyllning eller byte av egna gasflaskor är inte alltid möjligt i utlandet. Ta reda på vad som gäller för anslutningssystem i det land du ska besöka före resan, t. ex. hos en motorklubb eller i en motortidning.

Allmänna tips

Beakta alltid följande anvisningar:

- Res alltid med fulla gasflaskor på semestern.
- Utnyttja gasflaskornas maximala möjliga kapacitet.
- Glöm inte att ta med en adaptersats (finns i specialcampingaffärer) för att fylla på gasflaskorna med nationell gas såväl som för att ansluta den nationella gastryckregulatorn till utländska gasflaskor.
- Uppmärksamma fyllningen med gasol under den kalla årstiden (butan för-gasas inte under 0 °C).
- Använd blå flaskor från företaget Campingaz (säljs i hela världen). Använd endast gasflaskor med säkerhetsventil.
- Om en annan typ av gasflaskor används i utlandet, prova om flaskorna går in i gasboxen. Utländska gaskflaskor har inte alltid samma storlek som gasflaskor med nationella normer.
- En översikt över gasdistributörer i Europa finns på webbsidan www.mylpg.eu.

17.4 Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna

I många europeiska länder finns det numera obligatoriska vägavgifter. Bestämmelserna om vägavgifterna och betalningssätten är dock mycket olika i olika länder. Ovetskap är dock inget skydd mot straff, och straffen kan vara ganska höga.

Föraren av fordonet är skyldig att informera sig om bestämmelserna om vägavgifter och övriga trafikbestämmelser innan resan påbörjas. I Österrike räcker det t. ex. inte längre att köpa en vinjett för motorfordon med en totalvikt på över 3,5 ton. Man måste istället köpa och ladda en s.k. "Go-Box".

Information erhålls från alla bilklubbar och på Internet.

- ▷ Vindrutor med solskyddsfilm kan leda till att automatiska registrerings-system (t. ex. Go-Box) inte fungerar riktigt. Tänk på detta när du köper systemet (t. ex. Split-Go-Box).

17.5 Tips för en säkrare övernattning på resan

Ett ordentligt uppförande är den bästa skyddsåtgärden för en säker natt i husbilen.

Risken för inbrott minimeras om följande grundregler beaktas:

- Övernatta inte på motorvägsrasställen och motorvägsparkeringsplatser som ligger vid typiska semesterstråk under högsäsong.
- Att det finns fler fordon på samma ställe innebär inte nödvändigtvis ett bättre skydd mot inbrott. Låt din känsla av hållplatsen avgöra.
- Även om det bara gäller övernattning för en natt bör du leta upp en campingplats.
- Se till att du har flyktmöjligheter när fordonet ställs upp i det fria. Vägen till förarstolen bör vara fri. Ha tändnyckeln inom räckhåll.
- Ta bara med de värdesaker som du verkligen behöver. Förvara om möjligt värdesaker i ett litet kassaskåp; lägg dem inte i närheten av fönster eller dörrar.
- Lås fordonet grundligt.

17.6 Tips för vintercampare

Följande råd hjälper för att din vintercamping ska bli oförglömlig.

- Boka plats i tid. De flesta bra vintercampingplatser bokas ofta tidigt.
- Res inte utan vinterdäck.
- Ta med snökedjor.
- Välj en lämplig plats. Tänk på underlaget. Det kan eventuellt uppkomma snö och is.
- Då fordonet är avställt släpp parkeringsbromsen för att undvika att den fryser fast.
- Ventilationer får aldrig täckas över av snömurar.
- Håll ventilationer fria från snö och is.
- Tänk på att en god luftcirkulation bör upprätthållas. På detta sätt undviks fukt och bodelen värms upp lättare.
- Täck över enkelglasade fönster i förarhytten med isoleringsmattor för att undvika köldbryggor.
- Beakta hänvisningarna ur avsnittet "gasförsörjning i europeiska stater".
- Använd för gasanläggningen ett tvåflasksystem med omkopplingsautomatik för att gasreserven ska vara hela natten.
- Använd endast gasol till gasanläggningen.
- Utrymmet bakom värmen bör ej användas som förvaringsutrymme.
- Använd aldrig katalytiska ugnar och infraröd gasstrålare, då dessa förbrukar syret som avsetts för förbränning inne i fordonet.
- Placera kabeltrummans 230 V-försörjningsledning på så sätt att kabeln inte kan frysa fast eller skadas (t. ex. vid snöborttagning).
- Rengör regelbundet fordonets tak efter stora snöfall. Några centimeter pulversnö fungerar som isolering men blötare snö blir snabbt en mycket tung belastning.
- Innan hemresan påbörjas ta bort all snö från taket för att inte störa de fordon som kör efter dig med en "snöstorm".

17.7 Checklista för resan

Använd checklistorna för att kontrollera att du inte har glömt något viktigt.

- Kontrollera resehandlingarna (t. ex. pass/dokument och information) samt fordonets tekniska skick i god tid före resan. Tidig planering och kontroll av handlingarna gör att du kan börja semestern avslappnat.

Kök

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Skurtrasa		Diskmedel		Salladsbestick
	Bestick		Diskhandukar		Skärbräda
	Stekspade		Glas		Diskborste
	Konservöppnare		Grillbestick		Disktrasor
	Isbehållare		Korkskruv		Tändstickor
	Cigarettändare		Hushållspapper		Termoskanna
	Flasköppnare		Soppåsar		Kastruller
	Förvaringsboxar för livsmedel		Stekpannor		
	Hushållsartiklar		Slevar		

Bad/toalett

	Handdukar		Rengöringsmedel		Toalettpapper
	Hygienartikel		Toalettbörste		Tandborstmuggar

Bodel

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Skräphink		Kortspel		Ryggsäckar
	Bilatlas		Sopkvast		Sovsäckar
	Badhanddukar		Sopskyffel		Papper och pennor
	Badskor		Stearinljus		Skor
	Batterier		Galgar		Skoputs
	Sängkläder		Klädborste		Sportutrustning
	Påse för smutsvätt		Kuddar		Dammsugare
	Böcker		Kartor		Ficklampa
	Campingguide/förteckning över parkeringsplatser		Medikament		Fickkniv
	Kikare		Mobiltelefon		Bordsdukar
	Brandsläckare		Sybehör		Flaska
	Gasflaska		Regnkläder		Klädnypor
	Insektslampa		Reseapotek		Tvättlina
	Insektsmedel		Reseguide		

Fordon/verktyg

	Spillvattendunk		Gasslang		Snökedjor (vinter)
	Adapterkontakt		Vävband		Skruvmejslar
	CEE-adapter		Kanna för dricks-vatten		Voltmeter
	(Stål)tråd		Kabeltrumma		Stoppklossar
	Reservhjul		Lim		Förbandslåda
	Reservlampor		Kombitång		Domkraft
	Reservsäkringar		Kompressor		Varningstriangel
	Hammare		Öglor		Varningsskylt
	Nycklar		Slangadapter		Varningsväst(ar)
	Gaspåfyllningsadapter		Slangklämmor		Varningslykta

Ute

	Spännlina		Campingbord		Lås
	Blåsbälg		Bagagehållare		Snöre
	Campingstolar		Grill		Tältpinnar/spännlinor

Dokument

	Adresslista		Fordonshandlingar		Pass
	Persondokument		Körkort		Försäkringsbrev
	Allergiintyg		Vaccinationsintyg		Försäkringsdokument
	Instruktionsböcker		Kreditkort		Vinjett/vägavgiftskort
	Bipacksedlar till medicinerna		ID-kort		Visum

12 V-försörjning	72
Koppla på	78
Störningsorsaker	136
12 V-nät	72
12 V-säkringar	83
Bredvid el-blocket	84
För Thetford-toalett	84
Vid bodelsbatteriet	83
Vid startbatteriet	83
230 V-anslutning	38, 81
Störningsorsaker	135
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning	81
230 V-nät	81
230 V-säkring	84
Monteringsställe	84
230 V-säkringslåda	84

A

Alkovsäng	56
Skyddsnät	57
Stege	57
Allmänna anvisningar	8
Anslutningsledning se 230 V-försörjning	81
Användbara tips	145
Användning av däck	133
Åtdragningsmoment, hjul	133
Avfallshantering	
Avloppsvatten	8
Hushållssopor	8
Latrin	8
Avgaskanal på höger fordonssida	86
Avloppstank	108
Rengöra	119
Skötsel	119
Störningsorsaker	141
Tömma	109
Avloppsventil	109
Avställning	
Över vintern	123
Tillfällig	122
Tillfällig (toalett)	114

B

Bakbelysning	127
Bakre bagageutrymme	23
Bakre lastutrymme	23
Barnsängar	56, 57, 59
Batteri se startbatteri och bodelsbatteri	72

Batteri-brytare	77
Batteriövervakning	77
Batteriväljare	77
Belastning	21
Bakre bagageutrymme	23
Bakre lastutrymme	23
Cykelställ	23
Belastning se även last	21
Belysning	
Bak	127
Front	126
Lampor, rengöra	117
LED-lampan	54
Störningsorsaker	135
Bestämmelser om vägavgifter i	
de europeiska länderna	146
Beteckningar på däck	133
Bildskärmshållare, färdläge	56
Bodelsbatteri	
Anvisningar	72
Monteringsställe	73
Säkringar	83
Störningsorsaker	136
Urladdning	73
Bord	52
Brand	
Bekämpning	11
Förhållningssätt vid	11
Brandrisker, undvika	11
Brandskydd	11
Bränslepåfyllningsrör	35
Bromsar	32
Kontrollera	32, 135
Bromssystem, störningsorsaker	135
Butangas	14, 66

C

Campingflaskor, använda	15, 67
Checklista	
För avställning över vintern	123
För idrifttagande efter avställning	124
För resan	147
För tillfällig avställning	122
Innan resan börjar	29
Trafiksäkerhet	29
Checklista för resan	147
Cirkulationsfläkt	86, 89

Cykelställ

Belastning	23
Körning med lastat cykelställ	23

D

Däck	131
Allmänna anvisningar	131
Användning av däcken	133
Beteckningar	133
Däcktryck	133
Däckurval	132
Onödigt slitage	13, 29, 131, 133
Diskhon, rengöra	118
Djupurladdning	71
Dörrar	
Förardörr	39, 41
Ingångsdörr	39, 40
Lås	39
Störningsorsaker	142
Dörrlås	39
Draperier, rengöra	117
Driftlägen	
Värmesystem	88
Varmvattenberedning	88
Driftlägen, kylskåp (Thetford)	100
Dusch	109

E

EI-block (EBL 119)	75
Funktioner	76
Monteringsställe	76
Elektrisk anläggning	71
230 V-anslutning, störningsorsaker	135
Begreppsförklaringar	71
Belysning, störningsorsaker	135
Fotsteg, störningsorsaker	135
Säkerhetsanvisningar	16
Störningsorsaker	135
Elmanövrerad fönsterhiss	
Öppna	34
Stänga	34
Elmanövrerade ytterspeglar	35
Extrautrustningar	12, 19
Beskrivning	7
Märkning	7
Säkerhetsanvisningar	12

F

Faktisk vikt	18, 20
Fälgtyp	131
Fast installerade apparater	85
Anvisningar	12
Fast säng	60
Öppna	60
Stänga	60
FI-brytare se jordfelsbrytare	84
Fönster	43
Insektsnät	46
Insektsskydd	48
Mörkläggningsrullgardin	46
Plisségardin	48
Fönster, rengöra	116
Fönsterhiss	
Öppna	34
Stänga	34
Förardörr	39
Förarstol	33
Fordon, tvätta	116
Fordonsbelysning se ytterbelysning	125
Fordonsregistreringen	17
Förskjut lyftbordet framåt/bakåt	53
Första idrifttagandet	17
Fotsteg	24, 37
Köra in	24
Köra ut	24
Skötsel	117
Störningsorsaker	135
Varningssignal	24
Främre sittbänk,	
ombyggnader för sänggående	62, 63, 64
Frostrisk	16, 103, 107

G

Garanti	5
Garantisedel	5
Gardiner, rengöra	117
Gasanläggning	65
Allmänna anvisningar	14
Defekt	14, 65, 137
Säkerhetsanvisningar	14, 65
Störningsorsaker	137
Gasavstängningsventiler	69
Öppna	69
Stänga	69
Symboler	69, 85
Gasbox	15, 66

Gasflaskor	
Byte	68
Säkerhetsanvisningar	15, 66
Gasförbrukning	67
Gasförsörjningen i de europeiska länderna	145
Gaslukt	14, 65, 137
Gasol	14, 66
Gasspis	
Rengöra	118
Slå från	97
Slå på	97
Störningsorsaker	137, 138
Gastryckregulator, skruvkopplingar	67
Gasugn	97
Slå från	98
Slå på	98
Glödlampor, byte	128
Belysning bak	127
Belysning front	126
Körriktningssvisare, på sidorna	126
Ytterbelysning	125
Golvvärme, elektrisk	
Överbelastningsskydd	95
Slå från	95
Slå på	95
Grill	97
Slå från	98
Slå på	98

H

Halvljus	126
Handbroms se parkeringsbroms	37
Hängbord	52
Förkorta	52
Förskjuta bordet i körriktning	52
Förstora	52
Ombyggnad till sängbotten	53
Hänvisningsetiketter	130
Heki-taklucka	51
Insektsskydd	52
Öppna	51
Plisségardin	52
Stänga	51
Ventilationsläge	51
Helljus	126
Heltäckningsmatta, rengöra	117
Hjälp på Europavägarna	145
Hjälp vid motorhaveri	145

Hjul	131
Hjulbyte, åtdragningsmoment	133
Hög gasförbrukning	14, 65, 137
Högtryckstvätt, tvätta med	115
Höjbar säng	57
Fästremmar, spänna	59
Öppna	58
Stänga	58
Stege	58
Huvudbrytare 12 V	78

I

Idrifttagande	
Efter avställning över vintern	124
Efter tillfällig avställning	124
Information om miljöskydd	8
Ingångsdörr	39
Insektsskydd	41
Ingångsdörr, insida	
Låsa	40, 41
Öppna	40, 41
Ingångsdörr, utsida	
Låsa	39
Öppna	39
Ingen gas	137
Innan resan börjar	17
Innebelysning	
Glödlampor, byte	128
Störningsorsaker	135
Innerdörr, störningsorsaker	142
Insektsnät, fönster	
Öppna	46
Stänga	46
Insektsnät, rengöra	118
Insektsskydd, fönster	
Öppna	48
Stänga	48
Insektsskydd, Heki-taklucka	
Öppna	52
Stänga	52
Insektsskydd, ingångsdörr	
Öppna	41
Stänga	41
Insektsskydd, rengöra	118
Inspektioner	125
Invändig skötsel	117

J

Jordfelsbrytare (FI)	81
Kontrollera	84

K

Kabeltrumma	81
Kanalspär	26
Kapacitet, batteri	72
Kondensvatten	42, 43
Kondensvatten på akrylglasrutan	43
Kondensvatten på chassigolvets skruvar	42
Kontrollampa, toalett	112
Kontrollenhet, varmluft-värmesystem	89
Kontroller se checklista	29, 122
Konventionell belastning	19
Köra husbilen	31
Körhastighet	31
Körriktningsvisare	126
Kvävningsrisk	12, 42
Kylskåp	38, 99
Driftlägen	100
Gasdrift, slå från	101
Gasdrift, slå på	101
Lås	102
Störningsorsaker	139
Ventilationsgaller, ta av	100
Kylskåpets ventilationsgaller, ta av	100

L

Läckagevatten i fordonet	140
Lampa se glödlampor, byte	125, 128
Lampor	54, 128
Hantera	54
Rengöra	117
Lampor se glödlampor, byte	128
Lås	
Förardörr	39
Ingångsdörr	39
Utvändig lucka	41, 42
Lås till kylskåpsdörr	
Låsa i ventilationsläge	102
Öppna	102
Stänga	102
Låsknapp, överkantshängt fönster	44
Last	17, 18
Beräkning	20
Beräkningsexempel	19, 20
Sammansättning	19

Last se även belastning	17
Latrintank	
Ta ut	113
Tömning	113
Latrintank se toalett-kassett	113
LED-lampan	
Slå på/av	54
LED-lampor	128
Ledningsskyddsbrytare	84
Lucklås	
Ellipsformat	42
Öppna	42
Stänga	42
Luftmunstycken, inställning	87
Lyftbord	53
Ombyggnad till sängbotten	53

M

Mekaniska stödben	
Köra in	38
Köra ut	38
Längd, justera	38
Möbelytor, rengöra	117
Mörkläggningsgardin för förarhytt, säkra	25
Mörkläggningsrullgardin, fönster	
Öppna	46
Stänga	46
Mörkläggningsrullgardin, rengöra	118
Motorhuv	27
Öppna	27
Stänga	27
Motoroljenivå, kontrollera	28

N

Nackstöd	33
Nivåklossar	37
Nyckelsats	17

O

Ombyggnader för sänggående	
Enkelsängar för sängyta	60
Främre sittbänk	62, 63, 64
Sittgrupp i mitten	61
Överkantshängt fönster	
Insektsnät	46
Kontinuerlig vädring	45
Mörkläggningsrullgardin	46
Öppna	44
Stänga	44

Överlast	21
Övernatta, under resan	146

P

På väg	31
Påfyllningsöppning för dricksvatten	104
Öppna	104
Stänga	104
Panel (LT 100)	78
Huvudbrytare 12 V	78
Panel se även indikeringar	78
Parkeringsbromsen	37
Drag åt	12
Parkeringsljus	126
Passagerarstol	33
Personlig utrustning	20
Plasdelarna i toalett- och bodelen, rengöra	117
Platt bildskärm	
Färdläge	55, 56
TV-ställning	54, 55, 56
Plisségardin, fönster	
Öppna	48
Stänga	48
Plisségardin, Heki-taklucka	
Öppna	52
Stänga	52
Plisségardin, rengöra	118
Plisségardin, sidoruta, säkra	25
Plisségardin, vindruta, säkra	25
PVC-golvbeläggning	26
PVC-golvbeläggning, rengöra	118

R

Rengöra, vattentank	118
Rengöring se skötsel	115
Reservdelar	129
Resesängar	56, 57, 59

S

Säkerhets-/avtappningsventil värmesystem ...	93
Säkerhets-/avtappningsventil, monteringsställe	108
Säkerhetsanvisningar	11
Brandskydd	11
Elektrisk anläggning	16
Gasanläggning	14, 65
Gasflaskor	66
Släpvagnskörning	13

Spis	96
Trafiksäkerhet	12
Vattensystem	16
Säkerhetsbälten	32
Använda på rätt sätt	33
Rengöra	118
Säkringar	
12 V-säkringar	83
230 V-säkring	81, 84
Bredvid el-blocket	84
För Thetford-toalett	84
Vid bodelsbatteriet	83
Vid startbatteriet	83
Säkringar se 12 V-säkringar och 230 V-säkring	83
Säkringslåda	84
Sängar	56
Sanitetssystem	103
Serienummer	130
Sittplatsernas placering	33
Skåpluckor, störningsorsaker	142
Skjutfönster	
Öppna	43
Stänga	43
Skötsel	115
Avloppstank	119
Avställning över vintern	123
Diskhon	118
Draperier	117
Fönsterrutor	116
Fotsteg	117
Gardiner	117
Gasspis	118
Heltäckningsmatta	117
Högtryckstvätt, tvätta med	115
Insektsnät	118
Insektsskydd	118
Invändig skötsel	117
Lampor	117
Möbelytor	117
Mörklägningsrullgardin	118
På vintern	121
Plastdelar, invändigt	117
Plisségardin	118
PVC-golvbeläggning	118
Säkerhetsbälte	118
Spisfläkt	120
Tvättning	116
Tyget till dynorna	117

Underrede	117
Utvändig skötsel	115
Vattenledningar	118
Vattensystem	118
Vattentank	118
Vid tillfällig avställning	122
Skyddsnät, alkovsäng	57
Skyddsnät, höjbar säng	59
Skyddsnät, våningssäng	60
Släpvagnskörning	13
Säkerhetsanvisningar	13
Snökedjor	28
Spis	96
Störningsorsaker	137
Spis, se gasspis	96
Spisfläkt	99
Skötsel	120
Störningsorsaker	138
Spolarvätska, fylla på	27
Standardutrustning	19
Startbatteri	
Ladda	74
Säkringar	83
Störningsorsaker	136
Stege, alkovsäng	57
Stege, höjbar säng	58
Stege, våningssäng	59
Stödben	38
Köra in	38
Köra ut	38
Längd, justera	38
Störningsorsaker	135
12 V-försörjning	136
230 V-anslutning	135
Batteri	136
Belysning	135
Bodelsbatteri	136
Bromssystem	135
Elektrisk anläggning	135
Fotsteg	135
Gasanläggning	137
Gasspis	137, 138
Innerdörr	142
Kylskåp	139
Påbyggnad	142
Skåpluckor	142
Spis	137
Spisfläkt	138
Startbatteri	136

Toalett	140
Värmesystem	138
Varmluft-värmesystem	138
Varmvattenberedning	138
Vattenförsörjning	140
Strålkastare	126
Surfplattehållare	34
Symboler	
För anvisningar	7
Gasavstängningsventiler	69, 85

T

Takfönster	
Kontinuerlig vädring	47
Öppna	47
Stänga	47
Taklucka med snäpplås	49
Öppna	49
Stänga	49
Takluckor	48
Tanklock, se bränslepåfyllningsrör	35
Tankning	35
Tekniska data	143
Tekniskt tillåten totalvikt	18, 20
Tillåten totalvikt se tekniskt tillåten totalvikt	18
Tillbehör, extra	12
Tips	145
Tjänstevikt	18
Toalett	111
Kontrollampa	112
Säkring	84
Spola	112
Störningsorsaker	140
Tillfällig avställning	114
Tömma	112
Vinterdrift	113
Toalett-kassett, fästbygel	113
Toaletterum	109, 111
Vädra	109
Trafikbestämmelser i utlandet	145
Trafiksäkerhet	29
Anvisningar	12
Checklista	29
TV-anläggning	54, 56
TV-apparat	26
Tvätta med högtryckstvätt	115
Tyget till dynorna, rengöra	117
Typskylt	130

U

Ugn se gasugn	97
Underhållsarbeten	125
Underrede, skötsel	117
Utvändig skötsel	115
Utvändiga luckor	41
Lucklås	41, 42

V

Vädra	42
Toaletterum	109
Våningssäng	59
Ombyggnad	59
Skyddsnät	60
Stege	59
Vario-toaletterum	110
Ombyggnad till duschkabin	111
Ombyggnad till toaletterum	111
Värmesystem	86
Cirkulationsfläkt	86, 89
Driftlägen	88
Första idrifttagandet	86
Kanalspärr	26
Luftmunstycken, inställning	87
Störningsorsaker	138
Värmeväxlare, byte	85
Varmluftspridning	87
Värmesystem, ytterspeglar	35
Värmeväxlare, värmesystemet, byte	85
Varmluftspridning	87
Varmluft-värmesystem	89
Cirkulationsfläkt	86, 89
Kontrollenhet	89
Störningsorsaker	138
Varmvattenberedare	89
Varmvattenberedning	86
Driftlägen	88
Säkerhets-/avtappningsventil	93
Slå på	88, 89
Stänga av	88, 89
Störningsorsaker	138
Tömning	94
Vatten, fylla på	94

Varningsetiketter	130
Vattenförsörjning	
Allmänt	103
Störningsorsaker	140
Vattenledningar, rengöra	118
Vattenpump	103, 104
Vattensystem	
Desinficera	119
Påfyllning	104
Påfyllningsöppning för dricksvatten	104
Rengöra	118
Säkerhetsanvisningar	16
Skötsel	118
Tömning	107
Vattentank	
Rengöra	118
Vatten, fylla på	105
Vatten, tappa av	106
Vattenvolym, minska	106
Vattentank se även vattensystem	104
Ventilation	12, 42
Vikt i körklart tillstånd	18
Vilospänning	71
Vilostrom	71
Vintercamping	146
Vinterdrift	121
Vinterskötsel	121

Y

Ytterbelysning	
Glödlampor, byte	125
Kontrollera	29
Störningsorsaker	135
Ytterspeglar, elmanövrerade	
Spegelvärm, slå på	35
Ställa in	35
Yttre anslutning se 230 V-anslutning	38

